

NASLOV

 Leto XXXIII
Št. 48

 Murska Sobota,
16. julij 1981

CENA 8 DIN

VESTNIK

OMEJITEV DO 1.500 IN 400 DINARJEV!

Sklep guvernerjev Narodne banke Jugoslavije, da smemo Jugoslovani le enkrat letno odnesti na tuje 1500 dinarjev in da smejo tujci podobno le enkrat letno vnesti k nam za 1500 dinarjev v tujini kupljenih dinarjev, je star nekaj več kot tri tedne. Spričo tega je za kakršnokoli celovito oceno efektov, ki jih je povzročil ta ukrep, še nekoliko prezgodaj. Kljub temu so nekatera dejstva na dlani. Zlasti, da se je na pomurskih mejnih prehodih zmanjšal promet, po občinskih upravnih organih za notranje zadeve pa je vse več zahtevkov občanov za izdajo stalno-obmejnih propustnic.

Redkejši promet po 4. juliju, ko je ukrep stopil v veljavo, beležijo na vseh petih mednarodnih oziroma meddržavnih mejnih prehodih v Pomurju, Gornji Radgoni, Gederovcih, Kuzmi, Hodošu in Dolgi vasi. Carinski delavci in miličniki so morali doslej že ničkolikokrat pojasnjevati potnikom, da predpis ne pozna izjem. Postopek je ta, da dobi ob prvem prehodu čez državno mejo vsakdo v potni list uradni žig, s čimer je izkoristil možnost prenosa 1500 dinarjev in sicer ne glede na to ali ima s sabo res toliko denarja ali pa le recimo 300 dinarjev. Če imajo recimo štirje družinski člani skupen potni list, potem lahko ob odhodu v tujino prenesejo štirikrat po 1500 dinarjev ali skupaj 6000 dinarjev. Če pa se s skupnim potnim listom odpravi v tujino samo eden od družinskih članov, potem hkrati izkoristi pravice drugih, vendar lahko odnese čez mejo le svojih 1500 dinarjev. Naj poudarimo — za službena in športna potovanja vsaj za zdaj še ni nobenih izjem.

Podoben postopek je v primeru, če ima potnik stalno obmejno propustnico. Zdj veljavni predpisi namreč dovoljujejo, da je mogoče s to listino v maloobmejnem prometu mesečno prenesti 400 dinarjev, letno torej 4800 dinarjev. Pri prehodu čez državno mejo carinski delavec zabeleži v stalno obmejno propustnico vrednost, ki jo potnik iznaša ne glede na to ali bo tudi v resnici, vzemimo v Avstriji ali na Madžarskem, kupil blago v višini zabeležene vrednosti.

Ob tem velja opozoriti, da je možno čez prehoda v Hodošu in Dolgi vasi potovati letno v sosednjo Madžarsko s stalno-obmejno propustnico le osemkrat, kar pomeni, da je mogoče v enem letu prenesti osemkrat po 400 dinarjev. Poleg tega mora tisti, ki potuje s potnim listom v Madžarsko, zamenjati 840 dinarjev za forinte, tisti pa, ki potuje s stalno-obmejno propustnico, pa 420 dinarjev. S tem, da je v zvezi z omejitvijo prenosa na 400 dinarjev z obmejno propustnico možna toleranca tudi do 500 dinarjev.

Ker so torej s prvim prehodom čez državno mejo izkoriščene vse dinarske ugodnosti, bo treba imeti za vsako nadaljnje potovanje v tujino v rokah devize. Vsak potnik pa bo hkrati dolžan ob prehodu pokazati carniku bančno potrdilo o dvignjenih devizah.

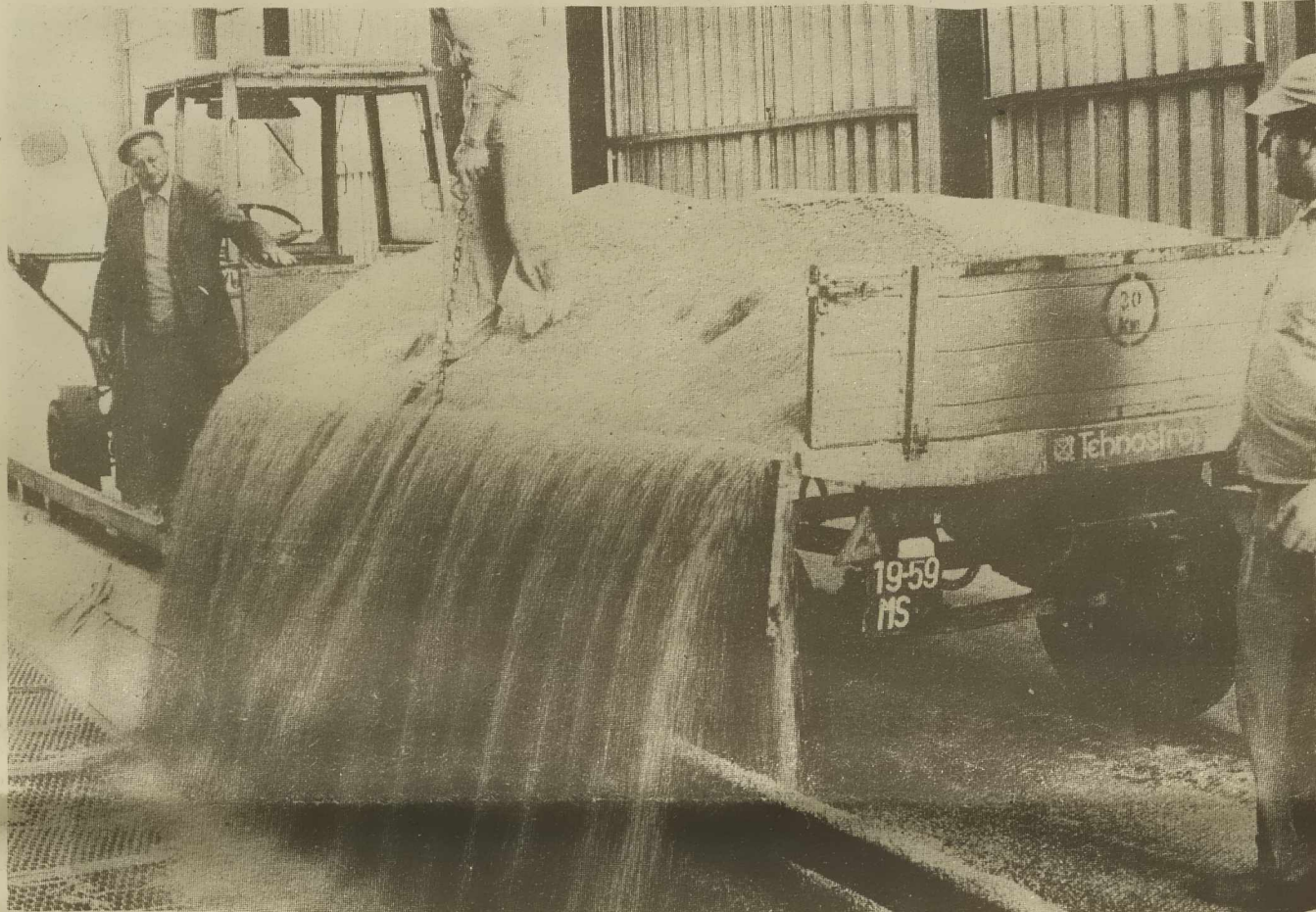
Zaradi ugodnosti, ki jih imajo potniki v maloobmejnem prometu, torej lastniki stalno-obmejnih propustnic, ki pa imajo lahko poleg tega še potni list, se je v zadnjem času pri vseh štirih občinskih upravnih organih za notranje zadeve občutno zvišalo število zahtevkov za izdajo omenjenih propustnic.

Tako se je recimo v Murski Soboti število vlog za izdajo propustnic po 4. juliju zvišalo na 190 do 210 — za prehode v Avstrijo — in na 80 tedensko za prehode v Madžarsko. V primerjavi z letošnjim aprilom, ko so tedensko zabeležili le 90 do 110 zahtevkov oziroma največ 20 za Madžarsko, je to kar enkrat več. Pri tem ugotavljajo, da prihaja veliko takih občanov, ki sicer imajo stalno-obmejno propustnico, vendar že lep čas neveljavno, ker očitno niso čutili potrebe, da bi jo podaljšali ali pa vrnili organu, ki jo je izdal.

Podoben porast vlog za izdajo obmejnih propustnic beležijo v Gornji Radgoni, Lendavi in Ljutomeru s pojasnilom, da je treba na izdajo nove propustnice čakati največ tri tedne in le izjemoma kaj več, medtem ko opravi podaljšanje te listine še isti dan.

Do omenjenega sklepa, je v bistvu moralo priti, da bi po tej poti ublažili posledice, ki so nastale spričo prevelikega iznosa dinarjev na tuje.

Branko ŽUNEC

Zetev v Pomurju — Letos slabši hektarski donosi — Spodbudna odkupna cena

IZ KORIT V MLINE

Razen krajših zastojev, ki jih je povzročil zadnji dež, lahko zapišemo, da je zetev v Pomurju doslej potekala nemoteno. Tako so nekateri kmetje letošnji pridelek pšenice že pospravili, ostali ga bodo v prihodnjih dneh, z žetvijo pa hitijo tudi na površinah družbenega sektorja. Prvi podatki, ki so na voljo, pa niso ravno najbolj razveseljivi, saj kažejo, da bo letos pšenice precej manj kot prejšnje leto. Vzroki so znani, saj že jeseni nismo zasejali vseh predvidenih površin s pšenico, neprecenljivo škodo na posevkih pa sta povzročila še suh zimski mraz in neugodne vremenske razmere v spo-

mladanskih-mesecih.

Pšenice bo torej letos manj kot prejšnje leto, zato mora biti skrb, da čim več dragocenega pridelka spravimo v skladišča mlinov, še toliko večja. Za ceno, ki velja za letošnji pridelek pšenice, lahko trdimo, da je za proizvajalce spodbudna, zato ne bi smelo biti vprašanje, kako uresničiti predviden plan odkupa. Tudi v Pomurju smo akcijo v tej smeri dobro zastavili, v vseh občinah delujejo posebni koordinacijski odbori, ki skrbijo za uresničitev zastavljenih ciljev, pa tudi sami pridelovalci so s pogoji odkupa dobro seznanjeni. Pravtako ne bi mogli

trditi, da med pridelovalci ni interesa za oddajo pšenice, pač pa je večji problem v tem, da je letos pšenice premalo. Družbeni sektor, kjer bodo pridelali okrog 4.700 ton pšenice, bo prodal ves svoj pridelek, kmetje pa naj bi je prodali okrog 2.500 ton.

V vsesplošnih prizadevanjih za stabilizacijo našega gospodarstva ima prav kmetijstvo pomembno vlogo, zato pričakujemo, da bodo kmetje tudi tokrat pokazali visoko politično zrelost in izpolnili svojo obvezo do družbe. Ob sedanjih cenah se pšenice vsekakor ne splača pokrmiti živini, saj je zame-

njava za koruzo mnogo ugodnejša, korist pa obojestranska — kmetova in družbena! V Sloveniji bomo letos potrebovali okrog 120 tisoč ton pšenice in čim več si je bomo zagotovili doma, toliko manj deviznih sredstev bomo porabili za nakupe v tujini. Plan 25 tisoč ton doma pridelane pšenice zato nikakor ni preambiciozen. Če bo vsak kmet prodal le 10 odstotkov letošnjega pridelka (to je le toliko, kot je včasih znašala merica za mlačev), bomo plan že izpolnili, pridelovalce pa pozivamo, da ga presežejo.

L. Kovač

Ledava,
ki družji
in
razdvaja

str. 8

Vestnikov vlak, ki bo prvo soboto v septembru popeljal Vestnikove bralce na izlet v Varaždin, že sprejema prijave. Oglasite se v naši upravi v Murski Soboti, kjer boste dobili podrobnejše informacije.

Slabosti
v
svobodni
menjavi

str. 6

Neredi, ki že skoraj dva tedna trajajo v britanskih mestih, so se nadaljevali tudi ob koncu tedna. Po podatkih britanske policije so samo ob koncu tedna zaprli čez tisoč oseb, predvsem mladih, britanska vlada pa je v ponedeljek sklicala izredno sejo, da bi ugotovili možnosti ustanovitve posebnih sodišč, ki bodo sodila izgreznikom.

Opozorila in zaskrbljenost

Kot že nekajkrat doslej so v Moskvi ponovno opozorili, da zaradi notranjega in zunanjega sovražnega delovanja grozi Poljski kontrarevolucija. Casopis Krasnaja zvezda, ki je že nekajkrat objavil komentarje na to temo, tokrat objavlja imena mnogih skupin, ustanov, organizacij in posameznih osebnosti v tujini, ki skušajo likvidirati socializem v Poljski. Organe severnoatlantskega pakta omenja kot prvega in največjega hujšaka, delovanje nekaterih zahodnih radijskih postaj pa ocenjuje kot „koordinacijo in enotnost akcij“ ter poudarja, da si „zunanja in notranja kontrarevolucija“ na vse načine prizadevata iztrgati Poljsko iz socialistične skupnosti.

V članku ni povedano, da najvišji poljski voditelji pogosto izjavljajo in to vnašajo celo v partijske dokumente, da Poljska, kot je posebej poudarjeno tudi v sporočilu ob Gromikovem obisku, odločno zavrača poskuse „določenih krogov na Zahodu“, da bi izkoristili poljske dogodke za diskreditiranje socialistične ureditve in morda celo za spremembo razmerja sil v Evropi.

Pred dnevi je sovjetski tisk objavil tudi pismo generalnega sekretarja KP ZDA Gasa Halla (pri tem ni omenil, komu je bilo naslovljeno), v katerem je za protipoljsko delovanje ob-

tožen Washington in veliki ameriški kapital. Krasnaja zvezda poudarja, da je „dejstvo, da ideološke službe držav pakta NATO na čelu z ZDA neposredno sodelujejo v psihološki vojni proti Poljski“. List dodaja, da protipoljsko dejavnost propagandnih središč usklajujejo s tekočo politiko vlad, organizacij, političnih strank in raznih skupin iz držav NATO. Njihovi diplomati in novinarji v Varšavi, trdi list, dobivajo navodila, naj vzdružijo stike z „nasprotniki socialistične ureditve“ na Poljskem in naj jim nudijo najrazličnejšo pomoč. V ZDA aktivno deluje emigrantska organizacija „Svobodna Poljska“, v ZR Nemčiji pa „Poljska socialistična stranka“, piše Krasnaja zvezda in omenja tudi imena njihovih voditeljev. Protipoljsko delovanje pa povečujejo tudi radijske postaje Glas Amerike, Svobodna Evropa in Nemški val. Ker pisec komentarja meni, da vse to samo povečuje nestabilnost na Poljskem, po ovinkih opozarja poljske oblasti in jih posredno kritizira. To je moč razbrati iz njegove trditve, da Zahod od poljskih oblasti „brezobzirno zahteva, da so strpne do razvoja dogodkov in da se naj ne upirajo kontrarevolucionarnim elementom“, ker bodo sicer ostale brez zahodne gospodarske pomoči in posojil.

Avtor komentarja tudi trdi, da sovražniki Poljske želijo povzročiti razdor med Poljsko in njenimi zavezniki ter očrniti sovjetsko-poljske vezi. Prav tako širijo klevete o zunanji nevarnosti, ki preti Poljski s strani Sovjetske zveze oziroma najbližjih poljskih zaveznikov.

Glasovom na Zahodu o tovrstni nevarnosti avtor zoperstavlja trditve, da se prav Združene države Amerike in države pakta NATO grobo vmešavajo v notranje zadeve poljske države.

Načrtovali atentat na Fidela Castra

Na 2. plenumu centralnega komiteja kubanske komunistične partije je predsednik Fidel Castro prebral referat, v katerem je ocenil, da so v prvi polovici letošnjega leta v kubanskem gospodarstvu dosegli ugodne rezultate, najboljše pa so dosegli pri proizvodnji tobaka in sladkornega trsa, ki sta tudi najpomembnejša izvozna proizvoda tega karibskega otoka.

V svojem referatu je Castro analiziral tudi mednarodni položaj. Načelnik generalšta-

ba kubanske vojske Raul Castro pa je na plenumu govoril o problemih v zvezi z obrambo države. Iz Havane so med tem sporočili, da so varnostni organi zaprli pet Kubancev, ki so prišli iz ZDA in se 5. julija skrivaj izkrcali na otoško obalo. Skupina emigrantov je načrtovala več sabotaž, ugotovili pa so tudi, da je nameravala izvesti atentat na Fidela Castra. Varnostni organi so pri njih našli eksploziv, orožje ameriške proizvodnje in protirevolucionarno propagandno gradivo.

Štirje kandidati

Čeprav se je za predsedniške volitve v Iranu prijavilo kar 71 kandidatov, je svet varuhov ustave odločil, da bodo Iranci lahko izbirali le med štirimi kandidati. To je sporočila iranska časopisna agencija PARS, ki je objavila tudi imena kandidatov. To so bivši minister za kmetijstvo v začasni vladi Abas Sajbani, podpredsednik parlamenta in predstavnik Isfahana Ali-Akbar Parvareš, predstavnik Teherana v parlamentu Habi Bolah Asgar Ovladi Moalman in iranski premier Ali Radžai. Vsi kandidati, razen Radžajai, so člani vladajoče islamske republikanske stranke. Po oceni opazovalcev ima največ možnosti za zmago na volitvah prav premier Radžai.

Medtem pa se po vsem Iranu nadaljujejo atentati, sojenja in streljanja predvsem pripadnikov tajne levičarske organizacije Mudžahidini halk. Tako so v ponedeljek usmrtili še šest pripadnikov te organizacije, v nedeljo pa so jih usmrtili 12. Tožilec iranskega revolucionarnega sodišča je izjavil, da bodo vse, ki pripravljajo teroristične in anarhistične akcije, obravnavali kot »borce proti bogu« in jim bodo sodili po koranu. To pa pomeni smrtno kazen.

Španija v pakt NATO?

Spanska vlada se je odločila, da bo sklicala izredno zasedanje parlamenta, da bo lahko sprejela sklep o vstopu te sredozemske države v zahodno vojaško organizacijo. Izredno zasedanje naj bi bilo že prihodnji mesec. Sicer pa si vlada premiera Sotela zelo prizadeva za zagotovitev vseh pogojev, ki jih potrebuje za vstop v pakt NATO. Španski zunanji minister je v ponedeljek odpotoval v Bruselj, kjer naj bi sklenil

privolitev vseh petnajstih članic pakta za vstop Španije v zahodni blok. Pred tem je že obiskal vsa glavna mesta posameznih držav, pred kratkim pa se je vrnil iz Washingtona, kjer mu je predsednik Reagan izrazil veliko željo Združenih držav Amerike za vstop Španije v pakt NATO. Zvedelo se je tudi, da so Združene države Amerike izvajale poseben pritisk na Madrid, da bi dosegle uresničitev tega cilja.

Medtem pa se močne sile znotraj same Španije upirajo tej odločitvi. Tako sta Santiago Carrilo v imenu komunistov in Filipe Gonsales v imenu socialistov sporočila, da se bosta z vsemi sredstvi, ki jih imata na voljo, uprta vstopu Španije v zahodno vojaško organizacijo oz. da sklepa ne bi sprejeli s prihodnjim referendumom. Kot se je zvedelo, je voditelj španske diplomacije vstop v pakt NATO povezal z vrnitvijo španske suverenosti nad Gibraltarjem v določenem časovnem obdobju. Zato bo Španija zahtevala o tem vprašanju obnovu pogajanj z Veliko Britanijo. Po drugi strani pa je Sovjetska zveza že dala vedeti, da bi vstop Španije v pakt NATO pokvaril blokovo ravnotežje v Evropi, to pa je po mnenju Moskve lahko zelo nevarno.

TEHERAN — Iranska časopisna agencija PARS je sporočila, da so v soboto v mestu Madžit Sulejman usmrtili dva pripadnika levičarske organizacije. Obtožili so ju aktivnega sodelovanja v zaroti proti iranski islamski republiki ter korupcije in protirevolucionarne dejavnosti. Ista agencija je tudi sporočila, da so v mestu Nahidžan usmrtili neko osebo zaradi ogrožanja varnosti islamske družbe in vohunstva.

TEL AVIV — Izraelske vojaške oblasti so sporočile, da so na zasedenem bregu reke Jordan odkrili primer kolere. Obolelega so takoj prenesli iz palestinskega taborišča v bolnišnico, celotno taborišče pa osamili. Ob tem FP poroča, da slo v Jordaniji samo ob koncu tedna zabeležili 24 novih primerov obolelih za kolero.

RIM — Italijanski parlament je v soboto izglasoval zaupnico Spadolinijevi vladi, potem ko jo je pred nekaj dnevi podprl tudi senat. V poslanski zbornici so Spadolinijevo vlado podprli poslanci krščansko-demokratske, socialistične, socialno-demokratske, republikanske in liberalne stranke, proti pa so glasovali komunisti, pripadniki italijanskega gibanja ter nekatere druge manjše stranke.

PEKING — Pekinški časnik Renmin Ribao je ostro napadel Vietnam in Sovjetsko zvezo, ker nasprotujeta mednarodni konferenci o Kampučiji, ki jo skušata preprečiti. Še posebej kritizira vietnamsko izjavo o tem, da je mednarodna konferenca v Združenih narodih nezakonita in da so države organizacije združenja jugovzhodne Azije, ki so dale pobudo za to konferenco, del mednarodne reakcije.

NEW DELHI — Velike poplave, ki jih je v indijski državi Bihar povzročilo monsunsko deževje, so odrezale od ostalih delov države okrog 40 tisoč ljudi. V dveh tednih je izgubilo življenje najmanj 90 ljudi.

V žarišču dogodkov

Medtem ko se je več mesecev po devalvaciji napovedovala uveljavitev ustreznih svežnjev ukrepov (ki bi morali biti uveljavljeni hkrati s spremembo tečajja dinarja), sedaj niti besede več o tem, ne glede na to, da visoka stopnja inflacije dramatično demantira junijske napovedi o zmanjšanju inflacije, o zaščiti kupne moči dinarskih hranišnih vlog itd. Tudi ta politično nepravilna devalvacija dokazuje, da se nismo ničesar naučili od prejšnjih bolečih razvrednotenja nacionalne valute. Spet se govori o nujnosti spodbujanja izvoza z razvrednotenjem dinarja, neupoštevajoč, da pomeni to izvoz nacionalnega bogastva, vloženega dela. Za devalvacijo se zavzemajo tisti, ki si s tem zagotavljajo možnost nezasluzenih dobičkov — dohodkov, ki niso rezultat vloženega dela in sredstev.

Zaščita kupne moči dinarskih varčevalcev spričo devalvacij dinarja postaja izrazito politično vprašanje s pomembnimi gospodarskimi posledicami. Zato je vprašljiva odločitev Ustavnega sodišča Jugoslavije, ki je nedavno zavrnilo po-

budo dinarskih varčevalcev za ugotovitev neustavnosti lanskoletne devalvacije dinarja, ki je resno oškodovala njihove dinarske prihranke. Ustavno sodišče ugotavlja, da so devizni in dinarski varčevalci enakopravni.

Formalno gledano je odločba pravilna, ne ustreza pa dejanskemu stanju, saj ne upošteva negativnih posledic takšnega ukrepa za dinarske varčevalce in s tem za gospodarstvo. Pričakovati je čedalje večji beg od dinarskih vlog in njihovo zamenjavo v devizne prihranke, zlasti z nakupom turističnih deviz na črno, s čimer se zmanjšuje priliv konvertibilnih deviz v družbeni sektor.

S tem v zvezi velja omeniti pisanje zahodnonemškega tiska, da bodo zahodnonemški turisti na Jadranu dobili za sicer padajočo vrednost marke še vedno 1,33 % več od vrednosti lanskoletne marke, medtem ko bodo dobili v Veliki Britaniji 0,69 % od lanske vrednosti angleškega funta. To sicer napoveduje večjo usmeritev zahodnonemških turistov na Jadran, hkrati pa pomeni, da bomo morali dati več

POMANJKANJE POLITIČNE VOLJE ali ni in ne more biti opravičila

blaga in storitev nemškemu turistu za isto količino mark, ki smo jo prejeli lani. Gre za ugotovitev marca meseca, položaj se je do pričetka turistične sezone še poslabšal.

Izredni in vsega priznanja so vredni napor slovenskega izvršnega sveta za povečanje izvoza konec minulega leta na konvertibilno območje. Toda v bodoče bi se morali temu izogniti, saj tak izvoz, ne glede na njegovo rentabilnost, preveč spominja na vsakoletne razprodaje za vsako ceno. Tuji kupci so izkoristili to našo zagato in diktirali nižje cene, kot bi jih sicer lahko normalno dosegli.

Primer nesposobnosti gospodarske politike je letoletno pomanjkanje surovega masla. Zveznemu izvršnemu svetu, tudi republikanskim IS, so morale biti vnaprej znane politične posledice zaradi pomanjkanja surovega masla ob noveletnih praznikih. Namesto da

bi pravočasno kupili potrebne količine po nižjih cenah in surovo maslo transportirali z vagoni, smo ga kupovali v kritičnem trenutku po diktiranih višjih cenah ter ga transportirali z letali.

V uvodniku sobotne priloge Dela piše, da so se osebni dohodki v Jugoslaviji v treh mesecih letos povečali povprečno za 35 %, od tega v Sloveniji za 19 % v Makedoniji za 33 % in v BiH za 44 %! Delovni ljudje v Sloveniji se sprašujejo, kako je mogoče naraščanje osebnih dohodkov najhitreje v manj razvitih republikah, ki sprejemajo dotacijo iz zveznega proračuna oziroma iz bolj razvitih republik — pokrajini, upoštevajoč, da se »javnim« uslužbencem osebni dohodki sploh niso povečali.

Kako je mogoče, da se še vedno razsipa z denarjem v tako zaostrenih pogojih stabilizacije, kot je npr. udeležba 48 novinarjev na evropskem prvenstvu v košarki. Tuja sredstva obve-

ščanja pišejo, da je bila naša »obveščevalna« ekipa najštevilnejša in menda štirje novinarji na enega košarkarja. Podobno velja za udeležbo 36 novinarjev — televizijcev na ministrski konferenci neuvrščenih držav februarja v New Delhiju, čeprav ni šlo za konferenco na vrhu, ampak za »zaprt« konferenco zunanjih ministrov in so novinarji posredovali le to, kar jim je povedal predstavnik naše delegacije.

Upravičena je bojazen, da bodo isti krogi izkoristili »Kosovo« in novoustanovljeno stanje za nove pritiske in za opravičilo krepitve administrativnih ukrepov, skratka za nadaljevanje gospodarske politike po starem. Kosovska tragedija bi imela manjše razsežnosti in bi bila manj boleča in tudi politično manj škodljiva, če se ne bi dogodila v hudih gospodarskih pogojih. Ona je resno opozorilo tistim, ki še vedno nasprotujejo uresni-

čevanju gospodarske politike, sprejetih resolucij in dogovorov ter vztrajajo pri njihovem izigravanju, da bi prišli do nezasluzenih dohodkov.

Kosovska tragedija opozarja na izredni pomen pogovora, ki ga je imelo slovensko državno in partijsko vodstvo 24. decembra 1979 s predsednikom Titom v Karadjordjevu, ko je predlagalo, z vso dokumentacijo in argumentacijo, da je nujno napraviti določen preokret v politiki financiranja manj razvitih republik in pokrajini Jugoslavije.

V zvezi s tem ni bilo treba preseči način, ki omogoča, da kljub doseženemu razvoju v krogu nerazvitih še vedno ostajajo vsi, namesto da bi vsi skupaj usmerili večino sredstev v hitrejši razvoj najbolj nerazvitega Kosova.

(po sobotni prilogi Dela)

ogledalo tedna

Za demokratični centralizem v zvezi komunistov

Uresničevanje demokratičnega centralizma v zvezi komunistov kot temeljnega principa odnosov organiziranosti in delovanja partije je že dalj časa predmet razprav v družbi. Pojavljajo se različni, čeprav neštivilni zagovorniki novega izboljšanja in posodabljanja. Včasih podčrtujejo komponento demokratičnosti, drugi pa vztrajajo na krepitvi centralizma. Te teoretične razprave, tudi če bi bile številčne in resnejše, kot so, je lahko pobiti z dejstvom, da je celotna dosedanja praksa dela in življenja zveze komunistov potrdila vsebino in načela demokratičnega centralizma kot pravega in edinega možnega v revolucionarnem delovanju partije.

Problem torej ni teoretičen, čeprav ga ni treba zapostavljati, temveč leži v praksi, v dejstvu, da smo priče določenemu zastoju vsebine demokratičnega centralizma. Razprave, ki potekajo v okviru priprav na 12. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, kažejo, da bi morala biti ta vprašanja stalno prisotna v osnovnih organizacijah ter forumih in organih zveze komunistov. Praksa pa nasprotno kaže, da v zadnjih treh letih noben centralni ali pokrajinski komite zveze komunistov, niti centralni komite Zveze komunistov Jugoslavije ni postavil na dnevni red vprašanja uresničevanja demokratičnega centralizma. Že prve razprave v okviru predkongresnih razprav kažejo, da je treba vsebino in načela demokratičnega centralizma, tako kot so potrdili tudi na 11. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije, še naprej utrjevati in afirmirati v novih dokumentih Zveze komunistov Jugoslavije. Na njih je treba graditi odnose v zvezi komunistov in razvijati vlogo partije v političnem sistemu.

Manj čez mejo

Po 4. juliju, ko je začel veljati odlok, po katerem lahko jugoslovanski državljani ali tujci le enkrat letno, in sicer ob prvem prestopu meje, prinesejo v Jugoslavijo ali odnesejo iz nje 1.500 dinarjev, se je število domačih turistov na meji občutno zmanjšalo. V zvezni carinski upravi pravijo, da je še preuranjeno govoriti o posledicah tega ukrepa, da pa le-ta ni vplival na zmanjšanje obiska tujih gostov. Nasprotno, na Šentlujcu se je prehod tujih gostov celo povečal.

Ob tem naj dodamo, da omenjene omejitve ne veljajo za občane, ki potujejo čez mejo z maloobsejnim dovolilnicom. Zanje veljajo isti predpisi kot doslej.

SLADKI VRH — V tovarni Sladkogorska na Sladkem vrhu je v soboto izbruhnil požar, ki je uničil del obrata, kjer izdelujejo toaletni in drug papir. Čeprav je v gašenju požara sodelovalo sto gasilcev iz Maribora in 8 prostovoljnih gasilskih društev iz bližnjih krajev ter 25 pripadnikov JLA in delavci tovarne, so ognjeni zublji upepelili 70 metrov proizvodnje tovarne Paloma, 50 metrov pa so uspeli obvarovati.

BEOGRAD — Delegati odbora zveznega zbora skupščine SFRJ za ljudsko obrambo so podprli predlog, naj bi po hitrem postopku spremenili določila zakona o vojaški obveznosti. Po novem naj bi rekrute pošiljali na služenje vojaškega roka do konca koledarskega leta, v katerem

telegrami

dopolnijo 30 let, ne pa do 27. leta, kot doslej. Po izteku tega roka naj bi rekruta, ki je sposoben ali delno sposoben za vojsko, poslali v rezervne enote.

NOVI SAD — Na vojvodinskih poljih bodo letos pridelali povprečno 4,3 tone pšenice na hektar. To je tako skromen hektarski donos, da tisti pridelovalci, ki bodo na hektarju našli manj kot 4 tone pšenice, ne bodo pokrili niti proizvodnih stroškov.

PULA — V Puli so objavili program filmov; ki jih bodo prikazali na 28. festivalu jugoslovanskega filma od 18. do 29. julija. Festival se bo začel s filmom Visoka napetost režiserja Veljka Bulajića in s filmom Se spominjaš Dolly Bell? Emirja Kosturice.

KOSOVA NI USTVARIL EN SAM NAROD

Kljub temu, da si na Kosovu prizadevajo za odpravo sovražnega iredentističnega delovanja in da so v nekaterih okoliščinah glede tega zelo uspešni, pa to ne pomeni, da problemov ni in da je vse v redu. O teh vprašanjih je konec prejšnjega tedna razpravljala tudi občinska konferenca organizacije zveze komunistov Peči. Kot je bilo slišati, v nekaterih delovnih organizacijah in osnovnih šolah prepočasno uresničujemo politično diferenciacijo. Predvsem v nekaterih okoljih s samozavoljstvom menijo, da je mogoče probleme reševati s tem, da se omejijo od realnosti, v sred-

njih šolah pa je navzoče tudi prizadevanje, da kritizirajo druge, da bi se tako izognili razčiščevanju razmer v lastnem okolju.

Komunisti Peči so med drugim poudarili, da se je treba bojevati proti vsem oblikam nacionalizma in pritiskov na pripadnike srbske in črnogorske narodnosti ter proti tezam, da nihče od pripadnikov albanske narodnosti ni izvajal teh pritiskov, kot tudi proti tezam, da so se vsi Srbi in Črnogorci izselili samo zaradi pritiskov posameznih pripadnikov albanske narodnosti.

Seje občinske konference zveze komunistov Peči se je udeležil tudi član predsedstva pokrajinskega komiteja Ali Sukrija, ki je med drugim dejal, da člani zveze komunistov lahko ostanejo le tisti, ki so se pripravljeno bojevati za našo skupnost.

Naše federacije pa tudi te pokrajine, je dejal Ali Sukrija, ni ustvaril en sam narod ampak vsi skupaj, zato moramo ta dosežek skupno graditi in ohraniti. Geslo „Kosovo republika“ je usmerjeno proti ustavni ureditvi, je poudaril Sukrija.

Pobesnele cene

Po podatkih za prvih šest mesecev na področju cen spet nismo spoštovali dogovorjenih okvirov, prav tako pa tudi nismo sprejeli ustreznih ukrepov. Posledica tega je, da so se cene industrijskih proizvodov v minulih šestih mesecih zvišale za 24,4 odstotka, v primerjavi z junijem lani pa za 50,3 odstotka. Cene na drobno so se v primerjavi z lanskim junijem povečale za 49,9 odstotka. Hkrati so se življenjski stroški povečali za 22,4 odstotka, v primerjavi z junijem lani pa celo za 43 odstotka.

Dolga pot do baze

Pred letnimi dopusti se praviloma sestane tudi odbor za družbeno akcijo varčevanja pri zvezni konferenci SZDLJ. Morda je tudi drugod takšna navada.

Za razliko od prej, ko je bil ta odbor ambicioznejše zamišljen, saj je bil koordinacijski odbor, imel pa je za predsednika podpredsednika ZIS, je ta odbor skromnejši. Najbrž zato ker so tudi rezultati družbene akcije varčevanja skromnejši. Na področju energije, kjer želimo predvsem zamenjati nafto s premogom, kajpak bolj z besedami kot dejanji, so namreč ugotovili, da je bilo varčevanje najuspešnejše tam, kjer so zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala prenehali s proizvodnjo. Sicer pa so prihranki posledica administrativnih ukrepov in večanja cen, so sporočili iz stalne konference mest in občin Jugoslavije.

Zaradi tega so lani tega časa v ZIS sprejeli poseben program racionalizacije, varčevanja in zamenjave uvožene z domačo energijo, ki ima kakšnih osemindeset točk konkretnega delovanja, vendar doslej vse to še ni prišlo v prakso delovanja organizacij združenega dela.

Zakaj?

Tovariš iz gospodarske zbornice Jugoslavije je gladko pojasnil, zakaj je pravzaprav tako. Zbornica ima namreč kar celo serijo splošnih združenj vseh dejavnosti in panog in ta združenja so porabila za odločanje o tem programu ZIS pol leta. Nadaljnega pol leta je bilo potrebno za nadaljnje korake odločanja navzdol k bazi. Tako je torej minilo eno leto, pa še niso prišli v bazo.

Tovariš iz ZIS je ob tem ugotovil, da ta program ukrepov pravzaprav nima nikakšne zakonske regulacijske moči in je bolj deklaracija — družbeno politični apel na dejavnike, ki imajo z energijo opravka in zato je pač tako, kot je.

PISMO IZ BEOGRADA

Na vso srečo je ta program ZIS dolgoročen program in njegovega uresničevanja to dopustniško zatišje pravzaprav ne bo mnogo oškodovalo.

Za dolgoročno spreminjanje odnosov je potreben čas, a tega je zaenkrat še na pretek, med tem ko je za hitro ukrepanje potreben denar, ki pa ga še dolgo ne bomo imeli dovolj za hitre intervencije, čeprav zelo dobro vemo, kaj je potrebno za učinkovito spreminjanje česar koli — zlasti pa za zamenjavo nafte s premogom: kolikor porabimo za tisoč ton nafte, je potrebno za modernizacijo premogovnikov, toda če bi devize za nafto uporabili za vlaganja v premog, bi ostali brez premoga in brez nafte, ker modernizacija premogovništva ni uresničljiva čez noč.

Isto pa velja za usposabljanje železnic, da bi prevzele tovor s cest, ker bi bili tudi tu učinkivi prihranki nafte tolikšni, da bi se izplačalo vlagati v modernizacijo železnic. Podobno je z ladjevjem, ki ga je, zastarelega kakršno je, treba v celoti zamenjati in še z marsičim, kar je že precej časa na dnevnem redu sestankov v gospodarski zbornici Jugoslavije, kjer pripravljajo razne dejavnosti za takšno sodelovanje, ki bi zagotovilo, da bo volk sit in koza cela.

Morebiti pa je pomembnejše od denarja to, kako smo navajeni misliti in delati. V vseh velikopoteznih načrtih razvojnega sodelovanja zainteresiranih dejavnosti je namreč dana prednost velikoserijski proizvodnji, ki ima zagotovljeno tržišče z uresničevanjem skupnih načrtov. Toda vsaka organizacija se preveč boji zase, da bi si upala prevzeti veliko tveganje in vstop z vsemi sredstvi in močmi v uresničevanje tako zastavljenih načrtov. Samo en člen take verige sodelovanja naj popusti, pa je lahko za sleherno od sodelujočih organizacij katastrofalno.

Tako smo pravzaprav pri spoznanju, da se preveč bojimo tveganja in da se vsakdo sprašuje: zakaj bi pravzaprav sploh tvegali, če pa je res, da lahko živijo tudi brez vsakršnega tveganja. Za velike uspehe tako ali tako še nihče ni bil nagrajen, vsaj ustrezno ne, raje so ga sumničlivi potegavščini ali še česa hujskega.

Viktor Širec

Po Modincih '81

Simpozij ima prihodnost

Mednarodni kulturno-zgodovinski simpozij Modinci je postal v teh letih pomemben za odnose med deželami udeleženkami: Slovenijo, Hrvaško, avstrijsko Štajersko in Gradiščanskim ter madžarsko Zelezno županijo, in je njegov nadaljnji razvoj nujen. Taka je ocena teh pomembnih srečanj zgodovinarjev in drugih znanstvenih delavcev iz petih dežel udeleženk po letošnjem 12. simpoziju na temo Kmet in kmetijstvo v panonskem prostoru po prvi svetovni vojni do svetovne gospodarske krize, ki je bil med 6. in 9. julijem v Radencih.

Na posvetovanju Modinci '81 pa so udeleženci opozorili še na nekatere druge, izredno pomembne razsežnosti, ki jih ima simpozij. Namreč, da je pravzaprav že od vsega začetka krenil po poti, ki jo je začrtala konferenca šefov držav in vlad nevrščenih v Helsinkih. To hkrati pomeni bistven korak naprej v krepitvi sožitja in sodelovanja v tem delu Evrope.

Za krajše izjave o posvetu smo zaprosili tri udeležence oziroma predstavnike posameznih dežel: Györgya Csonka, podpredsednika sveta Zelezne županije, dr. Johanna Seedocho, višjega znanstvenega svetnika arhiva v Gradiščanskem, in dr. Vaneka Siftarja, enega od pobudnikov za ustanovitev simpozija Modinci.

GYÖRGY CSONKA: Mislim, da je s tem znanstvenim sodelovanjem izpopolnjeno tudi siceršnje sodelovanje na področju gospodarstva, športa in kulture. Tema simpozija je v bistvu analiza sta-

nja v kmetijstvu in med kmečkim življenjem v času med

GYÖRGY CSONKA: „Simpozij povezuje zgodovinarje petih dežel.“

obema vojnama. Skupaj smo živeli v tem prostoru, in je zato tudi prav, da skupaj proučujemo posledice in tem dogodkom določimo mesto v zgodovini. Mislim, da pomeni to sodelovanje nov korak k še bolj čvrstemu in uspešnemu sodelovanju.

Letošnje leto je dvanajsto v življenju simpozija, kar priča o njegovi trdoživosti, resničnosti. Tudi v prihodnjih letih bomo imeli skupne teme in jih bomo na srečanjih v eni ali drugi državi tudi proučevali. Simpozij je potemtakem nekakšen povezovalac zgodovinarjev petih dežel. Vloga zgodovine je v našem obdobju čedalje pomembnejša, zato sem prepričan, da ima veliko prihodnost. Naša preteklost ima mnogo stičnih točk, ki bi jih bilo v naslednjih letih in desetletjih vredno obravnavati.

DR. JOHANN SEEDOCH: Temelje simpoziju smo postavili leta 1969 na Gradiščanskem. Ves čas smo si pri-

zadevali, da bi se sosednje dežele znale sporazumeti med sabo, saj smo to tudi vgradili v njegov temelj. Namreč, razvijanje in ohranjanje dobrososedskih odnosov, ki so v zgodovini, ki jo proučujemo, na prvem mestu.

Če bomo delali tako kot doslej, potlej se ne bojim za prihodnost simpozija. Mislim, da nas bodo ta srečanja — naj bodo v Sloveniji, v madžarski Zelezni županji, na avstrijskem Štajerskem, Gradiščanskem ali na Hrva-

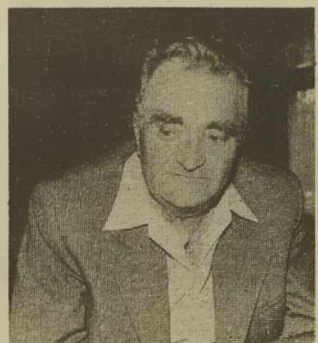

DR. JOHANN SEEDOCH: „Ta srečanja nas bodo v prihodnje še bolj združevala.“

škem — in razprave o temah iz zgodovine in sedanjega trenutka še bolj združile.

DR. VANEK SIFTAR: Sprva se je simpozij ukvarjal s proučevanjem čiste zgodovine, predvsem — da tako rečem — iz srednjega in delno novega veka. Kasneje, ko smo sodelovanje širili, smo hkrati širili tudi teme in se tako vse bolj približevali aktualnim. Simpozij se vsako leto seli v drugo deželo in dežela gostiteljica ima to pravico, da predlaga temo, ki naj bi jo obravnavali.

Letos smo se lotili zelo aktualne teme. To je kmečko vprašanje v panonskem prostoru in položaj kmeta, njegova organiziranost in delovanje političnih strank. Verujemo in upamo, da nas bo to izhodišče, ki je sedaj zavzeto, pripeljalo v dve smeri: najprej, da bomo ta simpozij vnesli v kulturne konvencije, ki jih Jugoslavija sklepa s sosednjimi državami, in da bomo — kot je bilo poudarjeno — prišli v obdobje po letu 1945, ter se, tako kot znanstveniki, kulturni delavci in zgodovinarji, vključevali v napore, ki jih je začrtala že helsinška listina. O njej veliko razpravljamo, prisotni pa sta tudi ideji nevrščenosti in sodelovanja. Radi bi skratka prišli do tistih spoznanj, iz katerih se moramo naučiti, kako ne memo delati in obenem dati spodbudo, kako v prihodnje ohranjati mir v tem delu Evrope in v svetu.

DR. VANEK SIFTAR: „Vključevali se bomo v napore za ohranjanje miru in sožitja v svetu.“

BRANKO ŽUNEC
Foto: A. Albert

OPREDELILI NALOGE

Na zboru Ljubljanske banke — Pomurske banke pretekli petek v Murski Soboti so delegati ob obravnavi uresničevanja planskih nalog v prvih petih mesecih letošnjega leta sprejeli konkretne smernice za delo izvršilnega odbora in strokovnih služb banke pri nadaljnjem izvajanju nalog iz letošnjega plana. V okviru Ljubljanske Banke — Združene banke je potrebno zagotoviti potrebna sredstva in limite za odkup vseh razpoložljivih količin hrane in krme. Preko konzorcija bo potrebno doseči, so nadalje poudarili, da se bodo sredstva za vlaganja v kmetijstvo usmerjala že med letom, da bi možnosti za pridelavo hrane tudi v Pomurju učinkoviteje izkoristili. Takoj je potrebno pristopiti tudi k analizi investicij v teku in skupaj z združenim delom čimprej pripraviti predloge za verifikacijo novih investicij, ki izpolnjujejo vse z resolucijo dogovorjene kriterije. To je potrebno predvsem zato, da se razkorak med razvitimi in manj razvitimi ne bi povečeval, pa tudi za zaposlitev presežka delovne sile v Pomurju gre. Izvršilni odbor pa so delegati tudi zadolžili, da do prihodnjega zbora, predvidoma bo v mesecu septembru, pripravi srednjeročni plan banke in rebalans plana za letošnje leto. Delegati zbora banke so soglašali tudi z imenovanjem Rudija Horvata, diplomiranega ekonomista, doslej vršilca dolžnosti predsednika poslovodnega odbora Ljubljanske banke — Pomurske banke, za njegovega predsednika. ib

Koliko solidarnosti za Apaško dolino?

Čeprav gre menda za še ne povsem uradne podatke, zdaj že lahko — vsaj delno — odgovorimo na vprašanje (postavili smo ga v Vestniku 25. junija letos), koliko solidarnostnih sredstev je šlo za sanacijo posledic lanskoletnega neurja s točo v Apaški dolini.

Na občinskem izvršnem svetu v Gornji Radgoni pravijo, da sta se pri tem še posebej izkazali kmetijski delovni organizaciji Kmetijski kombinat in Kmetijska zadruga. Predlagali sta namreč, da dobi vsak prizadet kmetovalec delno nadomestitev prehrane za živino. Tako je bilo brezplačno izdanih nekaj nad 322 ton koruze v vrednosti blizu 2,5 milijona dinarjev za zasebne lastnike goveje živine in svinj na območju Apaške doline. Od štaba za odpravo posledic toče in neurja v Apaški dolini je Kmetijska zadruga prejela skoraj 1,7 milijona dinarjev, razliko do 2,5 milijona dinarjev pa sta solidarnostno pokrili živinorejskopolovna skupnost Slovenije (660 tisoč dinarjev) in občinska kmetij-

ska-zemljiška skupnost v Gornji Radgoni (100 tisoč dinarjev). Tozd Kmetijstvo v Črncih je dobil skoraj 136 ton koruze za 1357 glav govodi v vrednosti okrog milijon dinarjev.

Prav tako niso ostali praznih rok v krajevnih skupnostih Apače in Stogovci. Prva je bila deležna 2,5 milijona dinarjev solidarnostnih sredstev, druga pa 2 milijona dinarjev, v obeh primerih pa so šla sredstva za saniranje škode na komunalnih objektih, predvsem telefonskem in cestnem omrežju.

Naj k temu dodamo, da smo k sanaciji škode, a ne le v Apaški dolini, marveč tudi na drugih prizadetih območjih v Pomurju, veliko prispevali vsi zaposleni, saj smo do prvega aprila letos solidarnostno, na podlagi enodnevnega zaslužka in iz krajevnih skupnosti, zbrali skoraj 10 milijonov dinarjev. O podrobnosti delitvi teh sredstev pa bomo poročali v eni od naslednjih števil našega tednika.

Branko Žunec

KLJUB DOPUSTOM

VEČJA AKTIVNOST ZK

Ukrepi za izboljšanje gospodarskega položaja, pa tudi napor za uresničitev stabilizacije, narekujejo povečano aktivnost gospodarstva, zlasti še osnovnih organizacij ZK v občini, so dejali na seji komiteja občinske konference ZKS Lendava. Povečano aktivnost terja tudi dokaj neugoden položaj lendavskega gospodarstva ob prvem polletju, saj podatki kažejo, da se je obseg industrijske proizvodnje zmanjšal, zmanjšal se je tudi izvoz, porasla je nezaposlenost.

Povedati je potrebno, da v lendavski občini že dve leti niso investirali večjih objektov, delno zaradi pomanjkanja dobrih programov, v glavnem pa zaradi tega, ker gospodarstvo ne premore dovolj sredstev. Investicijska politika je torej pristržena, mora pa postati še bolj selektivna. Vendar pa komunisti lendavske občine menijo, da se morajo ukrepov držati vsi, sicer ne bo dosežen namen, za katerega so sprejeti. Kje so vzroki, da se izvozni programi ne uresničujejo, da se industrijska proizvodnja manjša? Komunisti bodo o tem morali kritično spregovoriti in

to kljub dopustniškemu razpoloženju. O tem bodo 23. julija govorili tudi na občinski konferenci ZKS v Lendavi, na katero se osnovne organizacije, zlasti v organizacijah združenega dela, te dni pripravljajo. Komite občinske konference je menil, da bo potrebno storiti vse, da se načrtovani gospodarski razvoj občine v letošnjem letu doseže, za to pa s najboljšo odgovornimi komunisti v vodstvih organizacij združenega dela. Drugo pomembno področje, ki je ta čas v ospredju delovanja osnovnih organizacij ZK v občini, je evidentiranje kandidatov za nova vodstva osnovnih organizacij, za občinsko konferenco in osrednje organe ZKS. Evidentiranje je v glavnem končano, sedaj pa bo potrebno usklajevati evidentirane kandidate, da bo v septembru že lahko izoblikovana kadrovska struktura. V delu zveze komunistov lendavske občine torej pravih počin skorajda ne bo, vendar pa drugače ne gre, če želimo da bo konec leta le prinesel boljše rezultate.

Jani D.

LENDAVA

Manj sredstev

Na seji izvršnega odbora samoupravne stanovanjske skupnosti Lendava so obravnavali samoupravni sporazum o združevanju sredstev za vzajemno pri gradnji stanovanj za sedanj srednjeročno obdobje ter o pravilniku o pogojih in merilih za sedanj pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini. Ko so razpravljali o srednjeročnem planu stanovanjske skupnosti, so ugotovili, da bo, kot sedaj kaže, za gradnjo stanovanj manj stanovanj, zlasti ker bo zaradi potrebne odšteti sredstva iz čistega dohodka organizacij združenega dela. Delovne organizacije bodo za ta namen imele manj sredstev, to pa pomeni, da bo pri gradnji stanovanj prišlo do zastoja, ki se vidi že danes, saj planiranih 70 stanovanj v letošnjem letu ne bo mogoče zgraditi.

Jani D.

Možnost povezovanja gradbenih organizacij

V srednjeročnem načrtu murskosoboške občine za leto 1976—80 je poudarjeno medsebojno povezovanje OZD gradbenih dejavnosti. Ob pregledu opravljenih nalog in doseženih ciljev so delegati skupščine ugotovili, da se ta naloga ni uresničevala, zato so sprejeli določena stališča in sklepe ki so širše oblikovani. Med OZD gradbenih dejavnosti mora priti do tesnejših poslovodno-tehnoloških povezav, dogovarjanj in specializacij na osnovi dohodkovnih odnosov in delitve dela. Delovne organizacije pa se morajo oblikovati, tako, da bodo nudile celotno ponudbo od projekta do končnih del.

To je bila torej politična pobuda, ki temelji na obstoječih družbenoekonomskih problemih. Razdrobljenost našega gospodarstva je rodila slabosti v vsaki posamezni delovni organizaciji, kakor tudi probleme za nadaljnji razvoj občine. Obstoječi gospodarski pogoji in želje po čim večjem uveljavljanju na tujem tržišču nujno zahtevajo preureditev dosedanje organiziranosti OZD. Tudi delovne organizacije so spoznale, da s politiko individualnega razvoja ustvarjajo konkurenco na pomurskem tržišču in v tujini.

Vročje gospodarsko poletje

Obseg industrijske proizvodnje je ob letošnjem polletju za dobrih 11 odstotkov manjši, kot v enakem obdobju lanskega leta, toda če izzamemo INA Nafto, je ostala industrija izdelala za 0,5 odstotka več kot v lanskem letu. Toda to ni zadovoljiv rezultat. Se slabše je na izvoznom področju. Izvoz je namreč za 13 odstotkov manjši kot v enakem obdobju lani, predvsem zaradi problemov z reprodukcijskim materialom, v glavnem pa zaradi nekonkurenčnosti delovnih organizacij na zunanem tržišču, saj bi nekatere sicer lahko prodale na tuje veliko več, a za ceno dokajšnjih izgub. Slabi rezultati se kažejo tudi v kmetijstvu, saj so slabi vremenski pogoji lansko jesen vplivali na manjši pridelek koruze, to pa se bo poznalo in se že pozna pri živinorejski proizvodnji. Letošnji pridelek pšenice bo po prvih ocenah manjši kar za 50 odstotkov. Nič kaj razveseljiva slika, vendar pa za težave v kmetijstvu ne gre kriviti samo delovne organizacije; vsepreveč se namreč kasni na primer s cenami kmetijskih pridelkov.

Odkup pšenice ni samo stvar zadrug, zanj se mora v tej situaciji zavzeti tudi socialistična zveza. Skoda bi namreč bilo pokrmiti pšenico živini, potem pa za vsakdanji kruh uvažati. V prvem polletju letošnjega leta ugotavljajo slabše rezultate tudi trgovci in gostinci. Trgovsko podjetje Univerzal je sicer povečalo promet za 47,4 odstotka glede na enako obdobje lanskega leta, toda ob 46,8 odstotnem povečanju cen na drobno je to pravzaprav nič. Gostinci ugotavljajo za 7 odstotkov manj nočitev, pa tudi

ZALOŽENOST NAŠIH MESNIC

Bolj prevdarno

Obiskala sem mesnici na lendavski cesti in na tržnici. V obeh mesnicah je založenost zaenkrat dobra, primanjkuje jim samo teletine.

Kljub visokim cenam prodajajo podobne količine kot prej, na kar prav gotovo vplivajo dopusti, saj v tem času ljudje porabijo več, kot v zimskih mesecih.

Največje povpraševanje je po piščancih, saj je to meso najcenejše. Kilogram junčjega stegna stane 190 dinarjev, pleča so po 178 junčje hrbtišče (kare) pa 153 dinarjev. Najcenejša so rebra 88 dinarjev. Cena svinjskega stegna je 178, pleča pa stanejo 140 dinarjev.

Eva A.

Neustrezen je tudi proizvodni program. Znano je, da naše OZD gradbene dejavnosti: SGP Konstruktor — TOZD Gradbeništvo Pomurje Murska Sobota, DO Sobota Murska Sobota, ki združuje TOZD Komunalna, Gradbeništvo, Obrtništvo, Vrtnarstvo in skupne službe, VGP TOZD Mura Murska Sobota, DO Temelj Cankova, DO Graditelj Beltinci, DO Komuna Beltinci, IMP TOZD Blisk Murska Sobota, DO Projektivni biro Murska Sobota, SGP Konstruktor — TOZD Opekarna Puconci, DO Platana Murska Sobota, vključujejo v svojem proizvodnem procesu raznovrstne gospodarske in negospodarske dejavnosti. Nekatere organizacije opravljajo del dejavnosti drugih organizacij. Posledica neizkoriščenosti opreme so visoke cene storitev in proizvodov.

Vertikalno povezovanje bi lahko odpravilo dosedanje probleme in prispevalo k uresničitvi splošnih, kakor tudi posebnih ciljev. Učinkovitost bi bila še večja, če bi tudi gradbene organizacije občin Lendava in Ljutomer pristopile k uresničenju teh ciljev in reševanju problemov. Eni in drugi imajo namreč skupno tržišče. Obstajajo individualni in lokalni interesi, ki jih ne

bi smeli zanemarjati, ampak je potrebno o njih temeljito premisliti in jih upoštevati. Vsak se zaveda, da v kratkem času vsega željenega ne bo mogoče doseči. Zato je potrebno graditi temeljito in postopno ter upoštevati obstoječe stanje. V tem času in v začetni fazi bi bilo sprejemljivejše, če bi se ustanovili dve novi delovni organizaciji in to delovno organizacijo za visoke gradnje in nizke gradnje, ki

bi vključevali organizacije s področja komunale, cestnega in vodnega gospodarstva ter za vzdrževanje stanovanjskega fonda, čeprav bi bilo boljše, da bi bila le ena delovna organizacija. Pomemben pa je dohodek, ki omogoča, da se lahko uresničujejo dohodkovni in družbeni odnosi.

Naše gradbince čaka torej odgovorna odločitev.

Majda Zver

21. JULIJA V LJUBLJANI OSREDNJA SLOVESNOST

OB DNEVU VSTAJE

V torek, 21. julija, ob 20. uri bo v Ljubljani, na Trgu revolucije, osrednja proslava v počastitev 40-letnice vstaje slovenskega naroda, ki bo povezana z odkritjem spomenika velikemu mislecju in revolucionarju Edvardu Kardelju. Na slovesnosti bosta govorila dr. Marijan Breclj, član predsedstva SR Slovenije, in Sergej Kraigher, predsednik predsedstva SFRJ, ki bo tudi odkril spomenik.

Za to priložnost pripravljajo izviren kulturno-umetniški program, ki naj bi, obenem z vso slovesnostjo, simboliziral vzajemno prežemanje in prepletanje nekaterih najpomembnejših procesov našega družbenega dogajanja in razvoja zadnjih štirih desetletij z življenjem in delom velikana naše revolucije Edvarda Kardelja.

IZGRADNJA BOLNIŠNICE

Odločitev o izvajalcu del preložili

Med petimi gradbenimi delovnimi organizacijami, ki so se prijavile na natečaj za izvajanje gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del kirurškega bloka soboške bolnišnice v Rakičanu, sta najugodnejša ponudnika SGP Konstruktor iz Maribor in SGP Slovenija ceste — Tehnika iz Ljubljane. To je ugotovila posebna strokovna komisija pri PZC na osnovi analize elementov ponudbe in kriterijev, ki je pripravila tudi posebno poročilo o katerem je razpravljala osrednji gradbeni odbor za izgradnjo kirurškega bloka soboške bolnišnice. Kljub skrbno pripravljenemu in strokovno utemeljenemu poročilu se člani odbora niso mogli odločiti, kateremu izmed dveh najugodnejših ponudnikov oddati izvajanje gradbenih del, ker so menili, da so nastale izredne okoliščine glede omejevanja investicij. Poleg tega pa jim primanjkuje kvalitativnih sredstev izvajalca del, ki so pogoj za pričetek izvajanje investicije. Zato so se dogovorili, da se bo posebna skupina te dni sestala s predstavnikih obeh gradbenih delovnih organizacij in razčistila nekatere nejasnosti. Šele nato se bo ponovno sestel osrednji gradbeni odbor za izgradnjo bolnišnice in pripravil predlog delavskemu svetu Pomurskega zdravstvenega centra, ki se bo dokončno odločil o izvajalcu gradbenih del pri izgradnji kirurškega bloka soboške bolnišnice. Člani gradbenega odbora so se tudi zavzeli za to, da se čimprej sestanejo predstavniki izvršnih svetov pomurskih občin in pripravijo popravek 4. členu predvidenega zakona o omejevanju investicij, kjer bi naj dodali besedilo, da se izjemoma dovoljuje degraditev bolnišničnih kapacitet na manjrazvitih območjih. F. M.

K separaciji še betonarna

V delovnem kolektivu opekarne v Gornji Radgoni, kjer že od začetka letošnjega januarja velja začasen ukrep družbenega varstva, snujejo nove proizvodne programe. K temu sta jih primorala pomanjkanje gline v obstoječem glinokopu in vse višji stroški energije, zlasti mazuta. Tako so se odločili za izgradnjo betonarne v Gornji Radgoni, ki naj bi se začela prihodnji mesec.

Sicer pa so v tej delovni organizaciji, kjer združuje delo in sredstva nekaj nad 100 delavcev, upravičeno v skrbeh, da jim bodo naravne zaloge gline in gramoza kaj kmalu pošle. Največje preglavice imajo že lep čas z izkoriščanjem separacije v Zgornjem Konjišču v Apaški dolini. Gre za območje, bogato z gramoznimi materiali, ki so še posebej primerni za izdelavo betona in betonskih izdelkov. Nenamensko in v nemarno izkoriščanje teh naravnih danosti pa jih je v tem letu privedlo do resnejšega razmišljanja, da bi kazalo gramozne materiale oplemenjevat, s čimer bi hkrati racionalno in kar se da organizirano izkoristili naravne zmogljivosti, predvsem pa izboljšali

kvaliteto svojih proizvodov.

Tako so se torej odločili za nadaljnji razvojni korak, ki ga vidijo v izgradnji betonarne in proizvodnji betonskih električnih drogov za nizko in sredjenapetostno omrežje. Izgradnja je takorekoč tik pred vrati, saj se bo predvidoma začela v avgustu, naložba pa jih bo veljala okrog 7 milijonov dinarjev. Pri tem bo 50 odstotkov lastne udeležbe, ostalo pa bo primaknil izvajalec del Gradis, nekaj bo sovlagalo elektrogospodarstvo, računajo pa tudi na manjši del bančnih kreditov.

Ker pa pomeni omejen naložba za gornjeradgonsko opekarno precejšnje finančno breme — z njo je namreč povezana nabava posebej prirejenih vozil, tako imenovanih betonskih hrušk za prevoz betona — računajo na širše sodelovanje in povežovanje. Predvsem pa vabijo k sodelovanju naše delavce, ki so na začasnem delu na tujem, saj bi bila s tem dosežena dvojna korist: vrnil bi se domov, hkrati pa jim bi bilo dolgoročno in celo kooperacijsko zagotovljeno sodelovanje z opekarno iz Gornje Radgone. B. Žunec

„Rdeči“ kotički samevajo

Da je od 4037 članov zveze komunistov v naši regiji v obdobju 1979/80 kar 579 končalo eno od oblik idejnopolitičnega izobraževanja in usposabljanja pri medobčinskem študijskem središču politične šole Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije v Murski Soboti, je gotovo da razveseljuje podatek. Bil pa bi še spodbudnejši, če se v njem — kot smo lahko slišali na zadnji seji medobčinskega sveta ZKS za Pomurje — ne bi skrivalo vse polno odprtih vprašanj, dilem in pomislekov.

Eno temeljnih vprašanj je, kako naj družbenopolitično izobraževanje in usposabljanje zajame ne le komunista — po posebnem programu pri občinskih konferencah SZDL in delavskih univerzah pa morda še vodje delegacij in delegate — in že izjemoma kakšnega vodilnega ali vodstvenega delavca ali strokovnjaka, marveč prav vse, ki so kakorkoli aktivno udeleženi v sistemu socialistične samoupravne demokracije. Skratka, da bi imel vsak, poleg poklicne usposobljenosti, še dobršno mero družboslovnega znanja, ki — kot posamezniki radi poenostavljajo — ni samo sebi namen, temveč lažjemu spoznavanju in predvsem spreminjanju zdaj hudo zavozlanih razmer. Jasnije, da bi se moral ta proces začeti že v osnovni šoli, če ne

— razumljivo, da na ustrezen način — v vzgojno-varstvenem zavodu in se nato nepretrgano nadaljevati v srednji, višji in visoki šoli oziroma pri opravljanju določenih del in nalog. Seveda je treba za vse to ustvariti ustrezne pogoje, ker pa ne bo ravno preprosto.

Pri medobčinskem študijskem središču politične šole CK ZKS v Murski Soboti, so doslej vpeljali šest izobraževalnih oblik družboslovnega usposabljanja: seminar kandidatov za sprejem v ZK, seminar za novospregjete člane ZK, občinske politične šole ZK, trimesečni seminar teorije in prakse marksizma, dopisno šolo marksizma in seminar o samoupravljanju v združenem delu. Kljub dokajšnji razvejenosti, pa — kot ugotavljajo — namena še niso

dosegle. Vse preveč je namreč zgodovine, teoretiziranja, nekritičnega povzemanja in kar še posebej odvrača — klasičnih predavanj. Zlasti odvrača mlade, s katerimi se bo treba na tem področju veliko več ukvarjati kot doslej. Torej ne le pri predmetih Temeljni socialistične morale v osnovni šoli in Samoupravljanje s temelji marksizma in poklicni v srednji šoli, ampak tudi v mladinskih in pionirskih organizacijah, v vsakodnevnem delovanju in nenazadnje na mladinskih delovnih akcijah. Tudi na usposabljanje predavateljev — na ravni regije deluje aktiv predavateljev za družboslovje — ne kaže pozabiti.

Poglavje zase so tako imenovani »rdeči« kotički v osnovnih organizacijah ZK. Gre za koticke, kjer bi imel vsak član ZK (in prav bi bilo, da še kdo drug!) na voljo nekaj marksistične (družboslovne) literature. Teh, kot da v zadnjem času ni več, kar je brez dvoma treba pograti. Svoječas smo o tem veliko govorili in tu pa tam kaj postorili in pri tem je

ostalo. Le v knjižnicah — a ne vseh! — so se ti kotički še ohranili. Zal se v njih le redkokdo ustavi, če pa že, potlej le toliko, da bežno preleti police, založene z družboslovnimi knjigami. Izjema so seveda tisti, ki se tako ali drugače ukvarjajo z družboslovjem, recimo predavatelji za to področje, študentje in morda še kdo.

Bilo bi idealno, če bi tovrstno izobraževanje in usposabljanje tako razvili, da ga sploh ne bi bilo treba posebej organizirati. Lahko pa se temu vsaj približamo. Nekaj poti smo že nakazali, ni pa odveč, da omenimo še dva predloga, ki smo ju slišali na zadnji seji medobčinskega sveta ZKS za

Pomurje. Namreč, da bi kazalo združiti seminar kandidatov za sprejem v ZK s seminarjem za novospregjete člane ZK in zaostri odgovornost vseh tistih — tudi medobčinskega študijskega središča — ki bi se morali v prihodnje več ukvarjati z družboslovnim usposabljanjem mladih.

Branko Žunec

Asfalt tudi v Spodnji Ščavnici — pred dnevi so dobili prve kilometre asfaltne prevleke tudi v KS Spodnja Ščavnica, ki je bila doslej edina v gornjeradgonski občini brez metra asfaltiranih cest. V tej prvi etapi so zajeli 5,2 kilometra ceste od Spodnje Ščavnice v smeri Polic in Zbigovec. Vrednost opravljenih del znaša 12 milijonov dinarjev, sredstva pa so prispevali krajski s krajevnim samoprispevom in občinska samoupravna interesna skupnost za komunalno dejavnost. Ko bo povsem urejena že omenjena trasa — potrebno bo še položiti tanko plast in urediti bankine — bo ostalo v KS še približno 6 kilometrov neasfaltiranih občinskih cest in kot predvidevajo, bi naj dobila prva novo preobleko cesta iz smeri Spodnja Ščavnica proti Lešanam in se pri Treh križih povezala z že asfaltiranim delom.

V. Paveo

IZVOZNA NUJA TOVARNE VARILNE OPREME

Večje izvozne spodbude

Tovarna varilne opreme je največja temeljna organizacija združenega dela Gorenja Varstrov v Lendavi, na zunanjem trgu pa se čedalje bolj uveljavlja. Lani so naredili sto tisoči izdelkov, letos pa že dvestotisoč, kar pomeni zelo hiter razvoj, ta pa prinaša s seboj veliko problemov, ki jih sami seveda ne bodo mogli odpraviti. Če je današnji izvoz potreben zaradi deviz pravijo v tovarni, bo jutrišnji potreben zaradi tega, ker je domače tržišče že skoraj danes premajhno za tako veliko število varilnih aparatov. To seveda pogojuje spremembo tehnologije, pa tudi redno dobavo reprodukcijskih materialov saj brez njih ni mogoče na tuja tržišča. V tovarni se zaveda, da so tudi cene bistvene za izvoz, toda te so pri nas prešle že vsako mero, izvozne spodbude pa so premajhne. Po letošnjem planu bodo izdelali za kakih 600 milijonov dinarjev, od tega pa naj bi na zunanje tržišče poslali za 100 milijonov dinarjev vrednosti varilnih aparatov. V prihodnjih letih naj bi se izvoz še povečal, ker, kot so dejali, vidijo le v tem svojo perspektivo. Delavci tovarne varilne opreme — teh je kakih 400, menijo, da bodo z lastnimi silami uspeli v svojih namerah, vendar pa pričakujejo tudi pomoč širše družbe.

Jani D.

GORNJA RADGONA

Zgledi vlečejo

Socialno varstvo in socialno skrbstvo v gornjeradgonski občini sta vnovič dokazala svojo »tesno povezanost«. Po tem, ko je delegatoma skupščine zborov uporabnikov in izvajalcev občinske skupnosti socialnega varstva šele po dveh letih uspelo, da so se zbrali v zadostnem številu in bili končno sklepni, vse kaže, da stopajo po njihovih stopinjah tudi delegati skupščine socialnega skrbstva. Na obeh napovedanih sejah v mesecu juniju niso bili sklepni in so morali preložiti skupščino na mesec oktober. Kaže, da zgledi vlečejo, posebej še slabi. Upamole, da delegati občinske skupščine socialnega skrbstva v Gornji Radgoni ne bodo v tem dosledni! Saj bi se v tem primeru srečali pod skupno streho šele na koncu prihodnjega leta, ali pa celo kasneje. In to bi bil za socialno skrbstvo v občini hud udarec, ali ne?! vp

Kje so mladi kmetovalci?

Soboška občina je bila še do nedavnega med najbolj zaostalimi občinami v Sloveniji. Razvitost neke občine se med drugim meri tudi z deležem agrarnega prebivalstva, torej je še do nedavnega živel večina ljudi na vasi. Sedaj spadamo med srednje razvite občine, hkrati pa se ubadamo s problemom, kdo bo v prihodnosti obdeloval zemljo. Vplivati moramo predvsem na mlade, pa tudi že na šolsko mladino in njihovo usmerjanje. Tudi občinska konferenca mladih v Murski Soboti je želela s komisijo mladih kmetovalcev vplivati na mlade. Vendar uspeha ni bilo. Vzrok je v tem, da je večina mladih zaposlenih in delajo na kmetijah le v prostem času, gospodarji pa so starejši ljudje. Le redki so tisti, ki so se posvetili samo kmetovanju. Zato so bile velike težave pri ustanavljanju osnovnih organizacij mladih kmetovalcev, saj v eni vasi ali eni krajevni skupnosti ni dovolj mladih kmetovalcev. Zaradi regijske razkropljenosti so še ti redki med sabo nepovezani.

Osnovne organizacije mladih kmetovalcev so začeli ustanavljati po mladinskem kongresu v Moravcih 1974. leta. Delujeta samo dve, v Mlajtincih in Tešanovcih, kjer je ostalo več mladih doma. V bodoče imajo v načrtu ustanovitev takih organizacij v Melincih, na Cankovi in v KS Gornji Petrovci. Na mlade so vplivali preko OO ZSMS, krajevnih skupnosti, kmetijskih zadrug in s spodbujanjem kmetijske šole.

Programi osnovnih organizacij mladih kmetovalcev pa še niso dovolj organizirani, predvsem jih je nujno uskladiti s programi temeljnih zadrug mladih organizacij, ki bi naj nudili tudi potrebne

mentorje in koristna navodila. Konec julija bodo prek konference mladih iz KS organizirali traktorsko tekmovanje osnovnih organizacij, v načrtu pa imajo poučno ekskurzijo, sodelovanje v kmečkih igrah na Vranskem, za jesen pa pripravljajo kviz tekmovanje s področja kmetijstva ter razna predavanja. Tudi v lendavski občini se ubadajo s podobnimi problemi. Aktivno delujejo na tem področju in so do sedaj ustanovili prek OO ZSMS štiri aktivne mladih zadrugnikov. Čeprav so že povezani s temeljnimi zadrugnimi organizacijami, pa to sodelovanje še ni pravo, pogrešajo strokovno mentorstvo, saj bi le tako lahko

pravilno usmerjali mlade na kmetijah.

V okviru OK ZSMS Gornja Radgona imajo ustanovljenih šest osnovnih organizacij mladih kmetovalcev, od teh pa bolj delujeta le dve. V novem programu so si zadali tudi nalogo, da prevzamejo od zadrug njive, ki jih bodo nato mladi kmetovalci obdelovali. Seveda pa je potrebna boljša povezanost s temeljnimi zadrugami. V Ljutomeru imajo ustanovljeno področno konferenco mladih kmetovalcev in v njenem okviru štiri osnovne organizacije. Tudi njihovi člani se bodo udeležili kmečkih iger na Vranskem, sami pa pripravljajo kmečke igre v Logarovcih, občinsko tekmovanje Najboljši traktorist ter strokovno ekskurzijo v tovarno sladkorja v Ormož. Za idejnopolitično usposabljanje bodo pripravili seminar za mlade kmetovalce. Ne najdejo pa skupnega jezika s temeljnimi zadrugnimi organizacijami ter društvom kmetijskih tehnikov in inženirjev.

Občinske konference ZSMS se torej trudijo, da bi vplivali na mlade. Vse to pa ni dovolj, če ne bodo sodelovali tudi druge družbenopolitične organizacije in društva.

B. Peček

mala anketa

Mladi na počitnicah tudi delovno

Delavci v vedno večjem številu odhajajo na težko pričakovani dopust, njihova mesta pa v številnih delovnih organizacijah polnijo mladi. Seznanjajo se z delovnim procesom v proizvodnji, spoznavajo dobre in slabe strani osemurnega delovnika in s pridom uporabljajo v šolskih klopek pridobljeno znanje. Poiskali smo mlade, polne delovnega elana, v Pomurskem tisku, v blagovnici Potrošnik in na kirurškem oddelku v Murski Soboti. Vsi so z veseljem podali svoja mnenja in izkušnje, kolikor so jih v tem času pač pridobili. Seveda so mnogi med njimi skovali tudi že načrte za počitnice. Najbolje pa bo, da o delu in načrtih kar sami spregovorijo:

Suzana FARTELJ — gimnazija:

»V Pomurskem tisku sem na neobvezni praksi. Delam v TOZD Založba, in sicer na obračunskem oddelku, kjer ostanem en mesec. Delo v delovnih organizacijah, kot je Pomurski tisk me zelo veseli in ravno zato sem se odločila za opravljanje počitniške prakse pri njih že tretjič. Moje področje je evidenca izpiskov. Po opravljeni praksi bom prejela manjšo nagrado, ki pa jo bom izkoristila v počitniške namene. Grem namreč na morje.«

Dragica MARJANOVIČ — ekonomska šola:

»Tudi jaz sem se ponovno odločila za počitniško delo v Pomurskem tisku, ker mi je všeč. Sem na obvezni praksi. V šoli so nas ob koncu seznanili z delovnimi roki, ki so bili na razpolago. Jaz sem si izbrala prvi rok, ker grem po opravljeni praksi na morje in mi ta bolj ustreza. Delam v komerciali, ki spada k TOZD Kartonaža. Dela imam dovolj, tako da mi čas, ki ga preživljam tu, hitro mineva. V glavnem pišem delovne naloge in knjižnim dobavnic. Če česa ne razumem, so mi sodelavci vedno na voljo in z veseljem priskočijo na pomoč ne le meni, ampak tudi ostalim praktikantom.«

Bojan PETEK — gimnazija:

»Delam v TOZD Kartonaža v neposredni proizvodnji. Učenci, ki smo tu na praksi, vsak drugi dan menjamo delovno mesto. Najprej sem delal v izsekovalnici, zdaj pa so me premestili v ofset, kjer tiskajo plakate. Spoznavam celotni delovni proces, ki mi je bil doslej neznan. Rečem lahko, da je delo v proizvodnji zanimivo in ni naporno. Ker sem na obvezni praksi, je moja dolžnost, da pišem dnevnik za vseh deset dni. Učenci, ki imajo posebno veselje do dela, lahko ostanejo dlje. Doslej se nisem soočal z nobenimi problemi. Kot težavo lahko omenim le zgodnje jutranje vstajanje, kljub temu pa se mi še ni zgodilo, da bi zamudil. Vsi, ki smo na opravljanju obvezne počitniške prakse, na denarno nagrado te delovne organizacije ne mislimo, ker spada to v sklop šole.«

Irena ZVER — zdravstvena šola:

»Opravljam štirinajstdnevno obvezno počitniško prakso na kirurškem oddelku. Moja naloga je postiljanje postelj, pomagam pri umivanju nepokretnih bolnikov in sploh pri negi bolnikov. Medicinske sestre so prijazne, rade priskočijo na pomoč, včasih pa mi zapajo tudi nekoliko zahtevnejše naloge. Na denarno nagrado ne računam, ker spada opravljanje prakse, ki je pač počitniška, k pouku. Za vsak dan pišem dnevnik, ki ga bo po končani praksi podpisala glavna sestra. To je zadnji in zelo važen pogoj za vpis v naslednji letnik. Dneve, ki mi tu dokaj hitro minevajo, bi lahko preživela v mladinski delovni akciji, vendar se mi zdi, da je za nas praksa veliko koristnejša. Ne le mene, ampak tudi moje sošolce pripravlja za bodoče delo. Sicer pa se jih je nekaj odločilo tudi za sodelovanje na delovnih akcijah, drugi pa so prevzeli skupine otrok v zdravilišču na Debelem rtiču.«

Zdenka KUCHAR — ekonomska šola:

»Sem na obvezni počitniški praksi, ki jo opravljamo učenci ekonomske šole v različnih delovnih organizacijah. Mene so v prvem roku določili v blagovnico, kjer ostanem sedem dni, potem pa grem za štirinajst dni v Potrošnik. Tu zlagam račune in dobavnice, naučila pa sem se ravnati s telefonsko centralo. Prvi koraki na neznanem delovnem mestu so bili težki, vendar zdaj že gre. Sem bi še prišla na prakso, zlasti zdaj, ko sem se že nekoliko privadila. Naslednje leto pa bi rada spoznala še življenje v brigadi, zato si bom prizadevala, da se mi ta želja tudi uresniči.«

TEKST IN FOTO: VERA GRANFOL

Slabosti v svobodni menjavi dela

Zadnje čase se veliko razprav v murskosoboški občini suče okrog nadvse pomembnih vprašanj, ki v glavnem zadevajo organizacijske in dohodkovne težave posameznih temeljnih organizacij združenega dela v primerjavi s celotno delovno organizacijo, kjer je opazen »monopolni« položaj strokovnih skupnih služb. To marsikje vpliva na krhanje dohodkovnih odnosov znotraj delovne organizacije ter na slabosti v svobodni menjavi dela. Z zakonom o združenem delu je namreč jasno opredeljeno, da način združevanja znanja, dela in sredstev ne bi smel temeljne organizacije, ki je na primer zaradi organizacijskih posebnosti izključno proizvodnega značaja, potiskati v pasivnost. Očitno pa je praksa še daleč od zapisanih določil.

Kaže se dokaj počasno in težko uveljavljanje odnosa svobodne menjave dela na vseh področjih. V procesu preobrazbe družbenoekonomskih odnosov v združenem delu murskosoboške občine — to bi verjetno lahko ugotovili tudi za ostale pomurske občine — je glede uveljavljanja svobodne menjave dela, ki jo tolikokrat poudarjamo, tako v materialni proizvodnji kot na področju družbenih dejavnosti, še vedno značilno neizpolnjevanje določil zakona o združenem delu. V zvezi z navedenim je še posebej pomembna neposredna svobodna menjava dela med delavci delovnih skupnosti in delavci temeljnih organizacij, združenimi v delovno organizacijo.

V murskosoboški občini torej s trenutnim stanjem niso povsem zadovoljni. Dogaja se namreč, da v večini delovnih organizacij delovne skupnosti pridobivajo svoj celotni prihodek na takšen način, ki bi ga lahko označili za proračunsko pridobivanje sredstev. Vemo pa, da mora biti že v samoupravnih sporazumih o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih v posameznih delovnih organizacijah opredeljena odvisnost celotnega prihodka delovne skupnosti od vrste, obsega in kvalitete dela ter od ustvarjenega dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Primeri prodajanja storitev po ovrednotenem programu in cenah, ne da bi upoštevali tudi druge ele-

mente, vsekakor ne sodijo v pravi odnos do svobodne menjave dela.

Pri doslednem uveljavljanju načela svobodne menjave dela, se pojavlja sicer vrsta problemov s katerimi se srečujejo v delovnih organizacijah. Predvsem je prisotno pomanjkanje ustreznega kadra, ki bi moral odnos pri pridobivanju celotnega prihodka delovnih skupnosti tudi strokovno zastaviti in praktično reševati nastala vprašanja. Ob preobremenjenosti teh kadrov z operativnim delom pa je seveda iluzorno pričakovati, da se bodo stvari bistveno premaknile na boljše. Zamisel o nujnosti večje angažiranosti strokovnih institucij, ki bi pripravile strokovne osnove z omenjenega področja, ne bi kazalo enostavno odvreči. Se posebej zato, ker je treba s praktičnimi primeri dokazati, da je svobodna menjava dela v primerjavi s proračunom za vse delavce znatno primernejša in po ekonomski plati tudi neprijetnejša.

Pri pripravi kriterijev za uveljavitev zakona o združenem delu na področju uvelja-

vljanja svobodne menjave dela je največ storila doslej sestavljena organizacija združenega dela ABC Pomurka, zato bi bilo prav, da se strokovni delavci iz ostalih delovnih organizacij čimprej povežejo z njo. V samoupravnih sporazumih je potrebno med drugim tudi konkretno določiti vrste del in pogoje, pod katerimi lahko delovna skupnost opravlja dela za tretje osebe. S tem bomo onemogočili, da bi delovna skupnost opravljala za tretje osebe nekatere vrste del, ne glede na ekonomsko upravičenost in realne možnosti.

Vsega tega se je treba nadvse dobro zavedati, ko govorimo o uveljavljanju svobodne menjave dela, kjer se še vedno pojavljajo določene slabosti. Prizadevanja morajo biti usmerjena v presežanje zamujenega, skupaj z delovno organizacijo bi naj temeljne organizacije postavile boljše temelje medsebojnemu odnosu, za kar bo potrebno najprej primerno dopolniti samoupravne sporazume o združevanju v delovno organizacijo.

Milan Jerše

Možnosti zaposlitve med počitnicami

Tako kot že nekaj let v poletnih mesecih, tudi tokrat deluje v prostorih murskosoboškega kluba mladih podružnica študentskega servisa, prek katerega se lahko zaposlijo dijaki in študentje. Ti bodo na osnovi pravilnika in III. člena, ki ga je sprejel svet servisa na svoji seji, usklajevali delo. V členu je zapisano, da se usluge in storitve članov študentskega servisa oblikujejo na način in pod pogoji, ki so določeni s pravilnikom ter služijo kot informativne cene in za lažji dogovor članov servisa z delovnimi organizacijami pri določanju višine honorarjev.

Cene za delovno uro člana servisa se oblikujejo na podlagi strokovne izobrazbe, težavnosti, zahtevnosti ter časa trajanja dela. Seveda pa so vse ostale podrobnosti opisane v pravilniku. Preden bomo našli skupine, po katerih so razdeljeni posamezniki, še zapišimo, da je največ zaposlenih in zaposlitev iz murskosoboške občine; fantje delajo predvsem kot fizični delavci, dekleta, za katera se prav v tem času najde primerna zaposlitev, pa v ostalih navedenih skupinah, ki se delijo:

— na težja fizična dela, kjer dobijo na uro najmanj 55 dinarjev, za dela, ki trajajo polnih osem ur, pa je cena za 20 odstotkov višja, kar velja tudi za vse spodaj naštetih skupine. Dela, ki so vrednotena po teh cenah so: nakladanja, dela v sladilšču, izkopavanja zemljišča, različna čiščenja in druga ...

— na lažja fizična dela, kjer se zasluži na uro 50 dinarjev. Dela, vrednotena po teh cenah so: pakiranja, dela v ekspeditu, pomoč pri inventuri, delo kurirja, telefonista, raznašalca časopisov ...

— v naslednji skupini se zahteva strokovna izobrazba, oziroma nižji letniki fakultete. Predviden je zaslužek najmanj 50 dinarjev. Dela, ki se obračunavajo po teh cenah so: dela vzgojitelja, medicinske sestre, dela v računovodstvu, napovedovanje, analitik dela ...

— nadalje se zahteva študent višjega letnika oziroma absolvent. Zaslužek je 55 dinarjev ali več. V tej skupini kvalificirana dela pa so: lektoriranje, inštrukcije, pisanje reportaž, pakiranje različnih predmetov, aranžerska dela, računске analize ...

— Pri inštrukcijah traja ura petinštrideset minut. Tu je zaslužek za osemletko 70 dinarjev, srednjo šolo 80 dinarjev, višje šole in fakultete pa 100 dinarjev.

— pri prevajanjih pa so teksti vrednoteni od 150 dinarjev naprej, strokovni teksti pa od 200 naprej.

Ugodnosti so nudene tudi delovnim organizacijam, ki po potrebi dobijo dijaki oziroma študenta željene smeri, ki se bo predstavil z napotnico, katere drugi del je potrdilo, ki ga po opravljenem delu izpolni delovna organizacija in pošlje študentskemu servisu. Pa še nekaj manj znanih ugodnosti: čas dela zaposlenega je odvisen od potreb delovne organizacije, pri izplačilu je potrebno ločiti sredstva le v primeru nesreče pri delu ali poklicnega obolenja, ter 10 odstotkov vrednosti del za stroške poslovanja servisa.

Novost pri delovanju študentskega servisa, ki bo redno poslovala od 31. 9. 1981 vsak ponedeljek, sredo in petek od 7.30 do 12.30 ure v prostorih Kluba mladih, Trubarjev drevored 4, pa je še računalniška obdelava podatkov, ki omogoča hitrejšo poslovanje. Sporazum sklenjen z Jugobanko v Murski Soboti bo pripomogel k hitrejšemu pretoku denarja.

Torej tisti, ki se želijo zaposliti s pomočjo študentskega servisa, naj to čimprej storijo, kajti izpolnjevanje je treba le nekaj najosnovnejših pogojev: — imeti morajo veljavno potrdilo o šolanju oziroma potrdilo rednega študenta za tekoče šolsko leto

— fotografije

— 50 dinarjev članarine. Vse to nam je povedal Jože Šukler, pri katerem boste, v želji, da si prislužite še kak dinar za nadaljnje šolanje ali žepnino, dobili podrobnejše informacije.

Dela še vedno ne manjka, samo trdna volja je potrebna in zavest, da s svojim odgovornim in marljivim delom kar največ pripomorete delovni organizaciji, hkrati pa bo trud tudi primerno poplačan.

Pripravil: M. SKLEDAR

LENDAVA

Evidentirali 1.200 občanov

Dosedanji potek evidentiranja možnih kandidatov za družbene funkcije v skupščino družbenopolitične skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti je uspešen, so ugotovili na seji predsedstva občinske konference SZDL Lendava. V vseh organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih so izvolili odbore za kadrovska vprašanja in volitve ter določili evidentiranje za vodenje enotne evidence možnih kandidatov. Po podatkih občinske volilne komisije je bilo od leta 1974 do lanskega leta v lendavski občini evidentiranih kar 4500 občanov za možne kandidate, veliko jih je bilo izvoljenih in delujejo v sedanjem delegatskem sistemu. Letos pa so v občini v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih evidentirali že 1200 novih možnih kandidatov, kar predstavlja 60 do 70 odstotkov vseh delegatov. Delegacije so v tem času analizirale tudi svojo dejavnost in se dogovorile, da o slabostih delovanja seznanijo krajevne konference SZDL ali samoupravne organe, da bi se v bodoče lahko slabostim izognili. V Lendavi so sprejeli načelo, po katerem naj bi ob novih volitvah zamenjali vse neaktivne delegate, istočasno pa bi dobrim delegatom dali možnost nadaljnjega dela, seveda v kolikor ne gre že za njihov tretji mandat. Na tak način naj bi se nadaljevala kontinuiteta delegatskega sistema. Evidentiranje možnih kandidatov se seveda še ni nehalo, čeprav bo zaradi letnih dopustov zastalo, toda v jesenskem obdobju bo potrebno z delom nadaljevati in po mnenju predsedstva občinske konference SZDL Lendava paziti tudi na to, da bo med evidentiranimi več žena, mladine, članov ZB in ZK, da o narodnostni strukturi ni potrebno posebej govoriti.

Jani D.

LENDAVA

Nerealizirani načrti o obrti

Malo gospodarstvo in v njegovem okviru samostojno osebno delo je pomembno za naš celotni gospodarski in družbeni razvoj, za izpolnjevanje gospodarske strukture z obrtno in drobnopravilniško proizvodnjo izdelkov in storitev, tako v okviru združenega dela, pogodbenih organizacij združenega dela, obrtnih zadrug in različnih oblik samostojnega osebnega dela s sredstvi v lasti občanov. To je zapisano tudi v družbenem planu razvoja lendavske občine, ob tem pa še vrsta stališč, ki jih je sprejela skupščina v lanskem letu. Kakšna pa je sedanja podoba malega gospodarstva? Na področju občine ni nobene organizacije združenega dela, ki bi spadala v obrtno dejavnost, ne deluje nobena pogodbeno organizacija združenega dela, niti obrtna zadruga, obstoja le samostojno osebno delo s sredstvi v lasti občanov, ali po domače, obstojajo in delujejo le obrtniki, pa tudi teh je vse manj. Že dolgo je znano, da se zasebna obrt v lendavski občini glede na ostale pomurske občine najmanj

razvija in nič ne kaže, da bi bilo kaj bolje. Poglejmo nekaj števil. Skupno število obrtnih obratovalnic, vključno z avtoprevozniki in gostinci, je poraslo od 128 leta 1972 na 162 v lanskem letu, toda to povečanje gre na rovaš števila avtoprevoznikov, brez njih in gostincev se je število obrtnih delavnic zmanjšalo od 107 v letu 1972 na 99 v lanskem letu. Na prvi pogled se zdi, da je število obrtnih delavnic kar veliko, toda če pogledamo strukturo, se šele razgala vsa slabost obrtništva v občini. Skorajda ni več krojačev, čevljarjev je zelo malo, tistih, ki bi popravljali gospodinske stroje in druge električne stroje, pa je čedalje več. Da v razvoju obrti v lendavski občini nekaj ni v redu, pričajo tudi podatki o številu zaposlenih v zasebni obrti. 1972 jih je bilo zaposlenih 117, v lanskem letu pa 167, torej se je v osmih letih v zasebni obrti zaposlilo le 50 novih delavcev.

Če pobližje pogledamo, kje so zaposleni delavci v zasebnem sektorju, ugotovimo, da jih je kar 69 zaposlenih pri zasebnih zidarjih. Eno izmed stališč o razvoju drobnega gospodarstva je bilo, da bi organizacije združenega dela, zlasti s področja industrije, v svojih razvojnih programih opredelile tiste proizvodne programe, ki bi jih zaradi večje ekonomičnosti kazalo prenesti na malo gospodarstvo. To stališče ni realizirano. Tudi predlogi glede zagotavljanja poslovnih prostorov za potrebe storitvenih obrtnih dejavnosti niso realizirani pa tudi na davčnem področju je še veliko nejasnosti. Kaže, da je bil le na področju kreditne politike storjen korak naprej, zasebni obrtniki so namreč dobili kredite pri banki, vsaj tisti, ki se ukvarjajo z deficitarno obrtno dejavnostjo. Pozitivni premiki so bili doseženi tudi pri večjem vključevanju mladih v obrt, bodoče usmerjeno izobraževanje pa naj bi tu pomagalo še bolj izdatno.

Čestokrat se sliši, da bo študija o razvoju drobnega gospodarstva, ki jo pripravljajo, to dejavnost rešila iz zagat. Nedvomno bo pokazala, kje so slabosti in kje možnosti, problemov ne bo rešila nikakor, rešili bi jih le uresničeni sklepi in stališča, teh pa je bilo sprejetih že kar precej.

Jani D.

GORNJA RADGONA

Zaposlovanje mladih v slepi ulici?

Zaposlovanje je občutljivo vprašanje, ki terja načrtno in odgovorno delo. V današnji zaostreni gospodarski situaciji, ko smo pričali vse bolj skokoviti in nenačrtovani rasti cen, ki v nekaterih panogah že ogroža življenjski standard delavcev, pa je prav odpiranje novih delovnih mest zelo pomembno. Toda kaže, da tega niso v Gornji Radgoni in verjetno tudi v regiji, pravočasno so doumeli in se zato danes srečujejo z resnimi težavami. Kaj pravijo številke: danes je v občini zaposlenih 6959 občanov, od tega 5707 v gospodarstvu. Nezaposlenih je po podatkih samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje trenutno 85, kar znaša okrog 50 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Podatek, ki ni vznemirljiv, saj gre v večini za težko zaposljuje osebe z nerednimi delovnimi navadami. Toda poglejmo še drugo plat medalje. Od načrtovane 1,8-odstotne rasti zaposlovanja — ki je precej nižja od resolucijske — jim je uspelo v prvem trimesečju uresničiti le 0,7 odstotka. To je posledica neugodnih gospodarskih gibanj v tem obdobju.

Kljub temu da vseh sedaj nezaposlenih s takšnim tempom zaposlovanja ne bo mogoče zaposliti, pa ne bi bilo vzroka za vznemirjenje, če ne bi trkali na vrata tovarn in pisarn novi, mladi kadri. In to kadri, ki jih gornjeradgonsko gospodarstvo, pa tudi družbene dejavnosti ne potrebujejo, najmanj pa v trenutku, ko se borimo za zmanjšanje družbene režije in administracije. Pa tudi za ostale: vzgojiteljice, medicinske sestre,

ekonomske tehnike, prodajalke delovnih mest ni dovolj, in to ne samo na območju občine, temveč v širši regiji.

Poraja se logično in neprijetno vprašanje, kako bodo v Gornji Radgoni zaposlili 417 študentov, ki trenutno prejemajo štipendije iz sredstev združenega dela in kadrovske štipendije, da o tistih brez ne govorimo. Že letos končuje oz. je končalo šolanje okrog 200 mladih in veliko si jih bo moralo poiskati delo drugje.

In kdo je kriv za takšno stanje? Za to, da se šola še vedno večina mladih v družboslovnih smereh in v proizvodnih. Zakaj se je samo 14 kandidatov prijavilo na 65 razpisanih prostih mest za gradbenice in zakaj je poklicna kmetijska šola zasedena le 36-odstotno in še to ne z mladimi kmetovalci, temveč s tistimi, ki so jih zavrnili drugje? In prav kmetijstvo bi moralo biti eno

izmed osnovnih dejavnosti v gornjeradgonski občini, pa tudi v regiji. Vprašanja, ki sicer mlade ne bodo zanimala, ko bodo v veliki meri zaman trkali na različna vrata, vendar zahtevajo za nove generacijske prilive odgovore. In ne rešitve! Problem pa ne bo ustrezno rešen vse dotlej dokler bo vez šibka med združenim delom in izobraževanjem. Saj je znano, da se združeno delo še vse premalo vključuje v sistem usmerjenega izobraževanja, prav tako pa tudi slednje ne izhaja iz potreb združenega dela. In vse dotlej, dokler se omenjeni področji ne bosta zadovoljivo povezala na osnovah svobodne menjave dela, dokler ne bo štipendijska politika usmerjena v šolanje deficitarnih kadrov, bodo mladi iz gornjeradgonske občine iskali delo zunaj občinskih meja. Da o višje in visoko šolanih kadrih sploh ne govorimo. V. Paveo

LENDAVA

Izvozna prizadevanja na rešetu

Novi izvršni svet skupščine občine Lendava, ki je te dni prevzel dolžnosti, je na prvi seji sklenil podrobno analizirati izvozna prizadevanja sleherne organizacije združenega dela v občini. Podatki kažejo, da se je izvoz v letošnjih šestih mesecih zmanjšal za 13 odstotkov v primerjavi z lanskim letom, in to prav v času, ko je zavoljo stabilizacije gospodarstva izvoz najbolj potreben.

Izvršni svet je na seji sprejel program dela za tretje trimesečje ter sprejel zadolžitve za posamezne člane. Da bi bilo delo izvršnega sveta čim bolj plodno, so se dogovorili, da bodo opravili tudi nekakšno inventuro uresničevanja odlokov in sklepov, da bi tako lahko pobližje spoznali uspešnost ukrepov, ki jih bodo na sejah sprejemali. Zaradi težavnega gospodarskega položaja

bodo spodbujali organizacije združenega dela k sobotnemu in morda tudi nedeljskemu delu, to pa je povsem upravičeno, saj je položaj lendavskega gospodarstva dokaj težaven. Sodeč po prvi seji, na kateri so zavzeto in poglobljeno razpravljali, o gospodarjenju, bo novi izvršni svet uspešno opravljal svoje delo, kar mu seveda vsi želimo.

Jani D.

PISANJE O KULTURI

V tovarniških glasilih (pre)šibko

Kultura je v časopisu nekakšen most med športom in vsem ostalim. Šport je na koncu, pred njim pa je kultura. Dejstvo je, da se kulturniška problematika in teme o kulturi le izjemoma pojavljajo na prvih straneh. Čeprav ni nikakršna panoga, temveč vsakodnevni način življenja, je vendarle prikazovana kot panoga, vse preveč je odrinjena v nekakšen »rezervat«, rubrike, na posebej določene strani in podobno. In dejstvo je, da ga bralstvo preprosto prezre ali vsaj zgolj površno pregleda, brez tega, da bi se vanj poglobljalo. Če hočemo govoriti o delovni kulturi, ki jo politično vedno omenjamo, potem se moramo zavedati, da mora biti vedno prisotna.

V pomurskem kulturnem prostoru, kjer poleg našega tednika premoremo še par deset glasil organizacij združenega dela — če omenimo samo te — bi nas morala ta spoznanja, ki niso nova, mnogo bolj vznemirjati kot nas sicer. Pri pisanju se namreč vse preveč ravnamo po dogajanju, celo — kar priznamo si pišoč — odvisni smo od vsega tistega, kar nam prinaša (ali ne prinaša!) kulturno snovanje, ustvarjalnost in poustvarjalnost. Pri tovarniških glasilih je to še posebej očitno, saj običajno ostajajo znotraj tovarniških »plotov« in le izjemoma posegajo čeznje, v širši, občinski, regijski prostor.

Svetle izjeme bi utegnile biti v občini Murska Sobota tovarna oblačil in perila Mura z glasilom Naše delo, industrijsko-montažnega podjetja Panonija, v lendavski občini glasilo organizacij združenega dela Gorenje-Varstroj in Elma, v občini Gornja Radgona Radenski Vestnik in glasilo Gorenje-Elrada ter v ljutomerski občini Vesti iz Tehnostroja.

Gre kajpada za večje delovne kolektive, kjer so na voljo — resda bolj skromna, a vendarle — materialna sredstva za kulturno dejavnost, animator (organizator?) kulturnega življenja kot denimo v Muri, Radenski, Gorenje-Elradu in še kje, kjer so kulturna društva in skupine in potemtakem ni tolikšne zadrege, o čem in kako pisati. Je pa zato toliko večja tam — najraje v manjših, recimo jim kar dislocirani, obratni — kjer se kulturniki šele zbirajo in je moč najti v njihovih glasilih le tu in tam kakšno sramežljivo skrito vest o kulturnih dogodkih v občini, ponudbo knjig, kaj več pa že zelo težko.

Gre pravzaprav za svojevrstno nesmisel: kjer se kaj kulturnega dogaja, se o tem piše, kjer ne, ni kaj pisati. Pri tem se preprosto pozablja, da bi naj prav pisanje o delovni kulturi dajalo pečat in svojstveno težo tovarniškemu glasilu. Seveda se ne kaže slepiti, da bomo do tega prišli čez noč. Da pa bi se temu vsaj približali, ne bo odveč nekaj predlogov.

Kjer je kulturniško snovanje šele v povojih ali le stežka prodira — iz teh ali onih razlogov — bi se veljalo podati med delavce in jih povprašati, kakšne so njihove želje, potrebe, hotenja na področju kulture. Pripraviti torej anketo, intervju ali serijo intervjujev, reportažo, portret. Tako se namen zanesljivo prej doseže kot s suhoparnim poročilom ali člankom. Sploh pa naj bi bilo pisanje spočetka kolikor mogoče afirmativno in najbrž bi se kar prilegel kakšen zgled. Saj menda veste, kaj imam v mislih!? »Smo tik pred tem, da ustanovimo kulturno društvo. Ker je našim kolegom v sosednjem kolektivu to pred nedavnim uspelo, smo si dejali: velja poskusiti...« Ali kaj podobnega. Skratka: z angažiranim, mobilizacijskim pisanjem, da dejavnost spodbudimo, jo delavcem razgrnemo in približamo — skozi različne prijeme — in ko je led prebit, tesno sodelovati z društvom, skupino in seveda animatorjem.

Jasno je, da so za vse to potrebni določeni pogoji: kadrovski, materialni (tehnični), organizacijski in še kakšni. Da bi morala biti kultura česče na dnevnih redih samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Da manjka novinarskega znanja, sploh takrat, ko gre za pisanje o zahtevnejših področjih znotraj kulture: načrtovanje, programi, delegatski sistem, svobodna menjava dela in podobno. Da... Toda to so že vprašanja, ki terjajo podrobnejši in temeljitejši razmislek.

BRANKO ŽUNEC

PREJELI SMO

PRVA VRSTA

Že vrsto let v našem kulturnem domu ni nastopal nek bučni ansambel, zato sem prav nestrpnost čakala nastop Zasilnega izhoda, ki se je našemu mlademu občinstvu predstavil v torek, 30. 6. tega leta.

Cakali smo v lepo urejeni avli našega novega prizidka h kulturnemu domu v Ljutomeru. Čeprav bi se naj začel nastop ob 20. uri, se je veliko pozneje. V napol temni dvorani smo čakali in opazovali instrumente na odru.

Najprej je izza odra prišlo nekaj fantov v kavbojkih, ki so posedli v prvo vrsto. Tema... čez nekaj trenutkov ploskanje tistih v prvi vrsti in nato so prišli ta pravi fantje. Glasovi instrumentov so zadoneli skozi ušesa, postalo je hrupno. Še preden sem si lahko ustvarila sliko o teh mladih fantih, so tisti v prvi vrsti pričeli s skakanjem, kasneje so se začeli še slačiti in metati v zrak prepotene jopiče... Po dvorani se je širil neprijeten vonj po znoju, ponošenih kavbojkih in tenis copatih. Morda bi lahko njihovo igranje ocenila kot dobro, vendar besedila sploh nisem razumela, kakor verjetno tudi ne ostali prisotni. Nekaj poslušalcev je že takoj na začetku zapustilo dvorano, morda zaradi slabega vtisa, ki nam ga je dala prva vrsta. Neprimerno se mi je zdelo vedenje frajerja iz prve vrste, ko je šel na oder s prižgano cigareto in se potem zgubil nekje za odrom.

Njihove napake so se ponavljale, zato sem tudi sama raje zapustila dvorano. V nelepem spominu mi bo ostala le prva vrsta.

Dobro ali slabo o koncertu pa naj presodi vsak sam:

M. N.

Napoved 11. folklornega festivala v Beltincih

V dneh od 31. julija od 2. avgusta bodo v Beltincih spet zadihali v folklornem vzdušju. Tradicionalna folklorna prireditelja, letos že enajsta po vrsti, pod geslom PESEM IN PLES DRUŽITA NARODE bo nekaj tisoč stalnim in večjemu številu turističnih obiskovalcev ponovno postregla z revijo bogatega ljudskega izročila v obliki glasbe in plesa slovenskih in zamejskih dežel.

Program letošnjega folklornega festivala prinaša skoraj v celoti pravo osvežitev, saj bodo nastopile skoraj vse skupine prvič na beltinskem odru. Razveseljivo je tudi, da je naletela ta manifestacija ljudske tvornosti na širši odmev med našim združenim delom, ki je po uspešnih dogovorih v duhu samoupravne menjava dela letos uspela bolj kot kadarkoli doslej. Tako je pokroviteljstvo nad prireditvijo prevzela Ljubljanska banka, intenzivno pa so se vključile tudi druge organizacije združenega dela: Sozd ABC Pomurka, Radenska, Beltinka in druge. Tak odnos pomurskega združenega dela do prireditelj, ki jo danes štejejo med najbolj množične v ponudbi slovenskega turističnega koledarja, nedvomno spodbudno vpliva na nadaljnji razvoj folklornega festivala v Beltincih, hkrati pa potrjuje pomen svobodne menjava dela za materialni in duhovni razvoj in obogatitev našega delovnega človeka.

Poleg tega, da bodo Beltinci zaživi v festivalskih barvah že dneve prej, bo prva festivalna prireditelja stekla 26. julija, ko bo potekalo predtekmovalje v starih ljudskih igrah v beltinskem parku. Prireditelji so namreč letos poskrbeli, da se ta »športni« del festivalskih običajev zaradi velikega zanimanja med okoličani deloma izvede že prej, ker bo za množičnejšo izvedbo v konici festivala premalo časa. Tekme v »pöcketešu«, kakor imenujejo domačini najatraktivnejšo ljudsko igro v teh krajih, so tako zanimive, da bi jih bilo škoda krajšati in stiskati v časovne okvire nekaj ur, kolikor jih je bilo na razpolago lani. Tako bo v soboto, 1. avgusta v beltinskem parku le finalno tekmovalje med dvema ekipama, ki se bosta uvrstili v finale na prej omenjenem predtekmovalju.

Prvi plesni nastop bo izvedla študentska skupina Emona iz Ljubljane v petek, 31. julija zvečer v Beltincih. Gre za kvalitetno in rutinirano skupino, ki goji ples vseh jugoslovanskih narodov in zastopa našo plesno folkloro malone po vsem svetu. Tako bo po mnenju prirediteljev petkov festivalski večer jugoslovanskih plesov, ki nosijo simbol bratstva in enotnosti naših narodov, kakor tudi trdno prepričanje v nadaljevanje Titove poti v našo lepšo prihodnost, prava poslastica za ljubitelje domače folklorne.

Zelo razgibana bo festivalska sobota, 1. avgusta, ko bodo poleg Beltinčarjev prišli na svoj račun še številni drugi občani Pomurja. Poleg finalnega tekmovalja v ljudskih igrah bo v Beltincih še večer slovenske folklorne s posebnim poudarkom na nastopih skupin zamejskih Slovencev in domačih pomurskih skupin. Za ta večer so se prireditelji dogovorili s skupino porabskih Slovencev iz Sakalovec, s katerimi Beltinčarji goje že stare stike prijateljstva in sodelovanja, s Koroškimi Slovenci iz Kokij, s plesalci društva Mura iz Vorarlberga, pa še s skupinami iz pomurskih občin, ki bodo v skupnem nastopu pod žarometi v beltinskem parku prikazale naše narodno bogastvo plesne in običajske folklorne. Istočasno se bodo predstavile skupine iz Slovenije in zamejstva še po nekaterih krajevih in turističnih središčih Pomurja. Tako bo Emona gostovala v Bogojini, v hotelu Radin v Radencih bo predvidoma nastopila skupina iz prijateljskega Gerolfinga v ZR Nemčiji, v Moravcih skupina iz Pirana, med brigadirji MDA Goricko 81 bodo zaplesali folkloristi iz Škofje Loke, v Lendavi pa se bo prestavila prav tako nova skupina na festivalu — skupina Ilova iz Kutine v sosednji Hrvaški. Sobotni večer v Beltincih bodo povernile ljudske pevke iz Turnišča ter domači pevci in tamburaši v običajskem vzdušju.

Vse našete skupine bodo nastopile na osrednji prireditvi v Beltincih (v nedeljo, 2. avgusta), ki se bo pričela letos z nekoliko prenovljeno povorko nastopajočih po kraju. Pod senčnimi krošnjami starodavnih drevesnih orjakov v parku pa bodo zaplesale še skupine France Prešeren iz Celja, Tonček Brezner iz štajerske Kórene pri Mariboru ter atraktivni gostje iz daljne Finske, ki se bodo po dogovoru prirediteljev s celjsko skupino, katere gostje bodo Finci v teh dneh, na poti na topli Jadran ustavili v Beltincih in približali ljubiteljem folklorne košček severnjaškega folklornega temperamenta. Vsekakor bogat in pester program tudi za najzahtevnejšega folklornega sladokusa.

Omeniti je treba še to, da bo tudi letos vrsta spremljevalnih festivalskih prireditelj v popestrive, kakor že več let doslej. Tako bodo prireditelji v sodelovanju s pokrajinskim muzejem razširili krog sodelavcev iz vrst ljudskih obrtnikov v Pomurju, ki bodo sodelovali na razstavi svojih izdelkov, kakor tudi aktivno — na sejmu ljudskih izdelkov, ki bo deloma tudi prikaz samega izdelovanja le-teh. Prav tako so prireditelji letos več primaknili v propagandni namen, kakor tudi v popestrive zunanega izgleda prireditelj. Festival je uspel že ob svoji desetletnici lani izoblikovati

svoj emblem, ki naj bi se že letos pojavil ne le kot opozorilo na to folklorno prireditelj v Beltincih in okolici, temveč tudi po širšem slovenskem prostoru. Na prirediteljem prostoru bo mogoče kupiti priložnostne značke in majice s festivalskim znakom, natisnjeni bodo posebni programski listi, poleg tega pa bo mogoče kupiti tudi kak spominek iz palete izdelkov prekmurske ljudske obrti. Razen tega razmišljajo prireditelji še o drugih vložkih, ki bi jih naj prireditelj v bodoče zajela, na primer o raznih krajših strokovnih posvetih s področja folklornega delovanja in podobno.

Prireditelji — kulturni delavci iz Beltinca in občinskih kulturnih organov, ki sodelujejo v programski pripravi festivala — računajo tudi letos na tradicionalno množično udeležbo. Garancija za to je predvsem posrečena usmeritev festivala, ki ga opravičuje geslo prijateljstva in sodelovanja med ljudmi različnih narodnosti in življenjskih sredin, kakor tudi skrb za zares izvirno in že skorajda pozabljeno ljudsko kulturno izraznost. Podatek, da je naposled našla svoje mesto tudi v neposredni svobodni menjava dela v naši pokrajini, pa je prav tako obetajoča.

Beltinčarji bomo morali tudi letos, kakor vsa leta doslej, krepko zavihati rokave, da bomo uspešno spravili prireditelj »pod streho«, ker ostaja na naših ramah kompletna tehnična izpeljava. Seveda pa nas pri tem skrbi problem, ki mu zaenkrat ne najdemo ustrezne rešitve — to je slučaj slabega vremena. V primeru dežja bomo prireditelj (seveda močno okrnjeno) morali preseliti v ne najbolj ustrezne prostore nove šole, ki je široko odprla vrata kulturnim potrebam v Beltincih. Kljub temu pa bomo poskrbeli, da bo folklorno vzdušje v festivalskih dneh pri nas kar najbolj pristno in doživeto.

MILAN ZRINSKI

Kamenodobne naselbine

Na domačiji Zlate Nemeč v naselju Safarsko tudi letos potekajo sistematična arheološka izkopavanja. Vodi jih arheologinja — kustosinja Pokrajinskega muzeja v Murski Soboti — Irena Šavel, izkopavanja pa sodijo v okvir republiškega projekta Raziskovanje neolita in eneolita Slovenije.

Lani je arheologinji in sodelavcem uspelo iz notranjščine zemlje na polju z ledinskim imenom Gradišče izluščiti zanimive koščke preteklosti, prav ta odkritja pa so porok, da delo tudi letos ne bo zaman in bo izbirta kamenodobnih izkopavin dopolnjena.

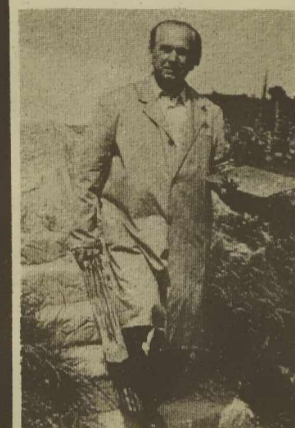
BB

In memoriam

Karel Jakob

V vročem, poletnem nedeljskem dnevu nas je presunila vest, da je po hudi bolezn umrl rojak Karel Jakob. Umetnik, ki je vse svoje življenje ostal zvest slikar prekmurskega kmečkega življenja in ga tako v pristni podobi ohranil za vse čase.

Poslednji od predvojne četverice prekmurskih likovnikov (Vrečič-Jakob-Pandur-Kühar) se je rodil v Lipovcih, odraščal v težkem socialnem okolju, saj je njegova mati po

prezgodnji očetovi smrti sama skrbela za šest otrok, vendar io ni moglo zastaviti njegove usmeritve v likovno izrazno smer.

Morda je pravzato podoba matere najvišji dosežek Jakobove portretne umetnosti slikarska uresničitev kmečke dobrote in ljubeče preproščine, ki se iz celotnega opusa umetnikovih del utrinja kot svetinja danes že odmirajoče legende o revnih, toda dobrih ljudeh Prekmurja.

Tako je zapisal v katalog, ki je izšel ob Jakobovi 70-letnici in 40-letnici umetniškega dela Vlado Sagadin, retrospektiva akademskega slikarja Karla Jakoba pa je bila osrednji kulturni dogodek v pomurskem središču pred dvema letoma.

Po tistem smo ga v Murski Soboti še srečali, na otvoritvi pregledne razstave pomurskih slikarjev, kiparjev in umetniških fotografov, ob otvoritvi galerije pri kulturnem centru. V krajši anketi med umetniki je za Vestnik in lokalni radio takrat izjavil, kako prijetno da se počuti med nami in kako vesel je, da se je uresničila dolgoletna želja po galeriji, v kateri bo užitek razstavljati. Sam se je predstavil v izbranih krajinih, po katerih je najbolj znan in katere krasijo domove tistih ljubiteljev likovne umetnosti, ki so ga poznali in delili z njim leta njegovega službovanja v Murski Soboti.

Kot delimo v tem času vsi žalost ob spoznanju, da ga ni več med nami, čeprav ostajajo njegova dela.

bb

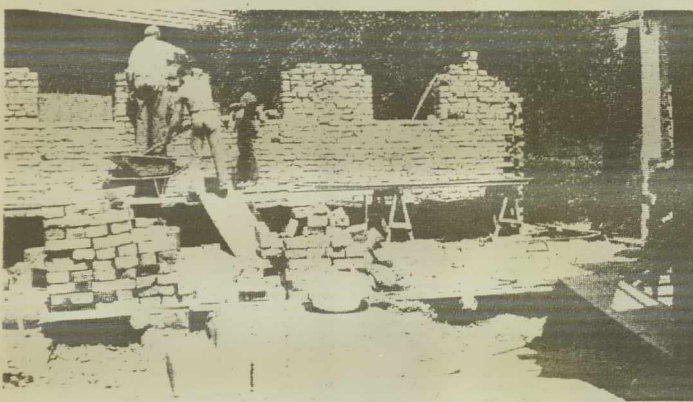
PO DOLINI LEDAVSKI

Ledava, ki družiti in razdvaja

V branju vam ponujamo prvo iz serije poletnih reportaž s skupnim naslovom Po dolini ledavski. Zakaj Po dolini ledavski? Razlogov je več. Najprej bi radi — v sliki in besedi — predstavili ljudi in kraje na obeh straneh potoka Ledava. Tistega potoka, ki zna biti — to vé domala vsak Goričanec — hudo muhast in se neugnano razliti po bližnjih poljih in travnikih. Radi bi — skozi, kolikor mogoče lahkotne pomenke in razmišljanja — razkrili, kaj teži in greni preprost, zvečine kmečki živelj, znan po svoji delovni vnemi in solidarnosti. Iz navsezadnje bi radi, da pod naključno izbranim skupnim naslovom — nosi ga namreč glasilo rogašovskih šolarjev — razgrnemo mozaik hotenj, potreb in želja vseh tistih, ki jih Ledava družiti ali nemara tudi razdvaja.

KJER JE KORUZA DOMA...

... je tudi blagostanje in sloga. Če kje, potem to zanesljivo drži na usmerjeni kmetiji za živinorejo in pridelavo koruze — kmeta-kooperanta Rajmunda Vourija v Sotini. „Prav koruza je tista poljedelska kultura, ki se na teh hribovitih območjih najbolje obnese. Dá se strojno obdelovati in pospravljati,“ nas je dočakal. Sicer pa ga ni bilo težko najti. Dveh mogočnih betonskih stolpičev, ki si ju je postavil pri domačiji že leta 1974, za siliranje koruze — „se ve, da ob pomoči zadruga“ — in se ponosno razgledujeta po dolini Ledave, kajpada ni moč zgrešiti.

Pri Vourijevih v Sotini so tistega dne zidarili.

„Na 5 hektarjih lastne zemlje in 9 hektarjih najemniške smó lani pridelali toliko, da smo narezali 300 kubikov silaže in silirali 42 kubikov koruznega zrnja, kar pomeni 76 metrskih stotov na hektar. Za krmo 40 glav goveje živine — toliko je je namreč zdaj v novozgrajenem, sodobno opremljenem hlevu — je to dovolj.“

Dolgoletni zadrugaški kooperant — v temeljni zadrugaški organizaciji na Cankovi, kamor je vključen, je celo predsednik zadrugaškega sveta — nam je to pravil kot nekaj samoumevnega. Mirno in preudarno, kar je očitno tudi siceršnja vršina tega krepkega, garaštva vajenega moža.

KAMNOLOM JE, GRAMOZA PA NE

Čeprav smo Vourija z družino zmotili pri opravih — ravno v teh dneh kanijo iz že skoraj odsluženih zidakov postaviti garažo za kmetijsko mehanizacijo — nam pogovora ni odrekel. Rade volje je odgovarjal na vprašanja in zlagoma smo skozi problematiko odkupnih cen, dobave reprodukcijskih materialov in vaške strojne skupnosti dobili podoben trdnega, kmečkega gospodarja in zglede sodobnega, preudarnega kmetovanja.

„Kmetje ne zahtevamo pretirano visokih odkupnih cen, temveč le pošteno plačilo za svoj pridelek. Poglejte! Pred leti smo dobili za bika okrog 100 starih tisočakov, zdaj pa 3 do 4 stare milijone. Razlika je sicer precejšnja, vendar se

splah ne pozna. Iz preprostega razloga: cene umetnih gnojil, reprodukcijskih materialov in rezervnih delov so v zadnjih letih kar nekajkrat poskočile, pa smo na istem. Sicer pa sami veste, kakšni križi so z rezervnimi deli. Le zakaj neki nas z njimi ne oskrbuje tisti, ki nam je prodal recimo traktor?“

Zakaj moramo ponje v sosednjo Avstrijo in jih tam drago plačevati? Nekaj resnice pa je tudi v tem, da je na naših kmetijah preveč traktorjev, čeprav že preprost izračun pokaže, da se ga na eno ali dvohektarski kmetiji pač ne splača imeti,“ se je razgovoril Vouri. Mimogrede je omenil zadrege v delovanju strojne skupnosti v vasi Sotina, ki se ni najbolje obnesla. Menda zato, ker je bilo vanjo preveč vključenih in

ker so si z leti domala vsi kmetje na tem območju nabavili potrebne stroje.

Za tem se je naš sogovornik — je tudi član sveta krajevne skupnosti Rogašovci — poznavalsko dotaknil nekaterih krajevnih problemov.

„Ze več let, pravzaprav vse povojno obdobje, nas tare ta nesrečni sotinski kamnolom. Veliko je bilo svaj in preprirov, pa se še vedno ne ve, kako kaj,

Viktor Felkar iz Serdice: „Preveč se pričkam.“

čeprev je njegova koristnost na dlani. Z nekaj denarja bi se ga dalo usposobiti, nabaviti drobilec, ki je svojčas že bil v kamnolomu, pa ga je nekdo (kdo?!) odstranil in se potlej lotiti izkoriščanja. Kamna je dovolj in z njim bi lahko — z dobro voljo in udarniški prevozi — navozili gramoz na javne ceste. Veliko bi pridobili, a kaj, ko ne najdemo skupnega jezika. Podobno je s potokom Ledava pri sotinskem maloobmejnem prehodu čez državno mejo,“ je menil Vouri.

MED NAČRTI IN PRIČKANJI

Čas je nezadržno mineval in kar malce nas je zaneslo, saj pogovora ni hotelo biti konec. To je bilo tudi razumljivo, kajti Vouri, ki ga sicer vedno priganjajo posli — pri tem mu pride še kako prav pomoč sina, ki je končal kmetijsko šolo in bo verjetno nasledil očeta — nam je postregel z zajetnim spletom vse mogočih problemov. Vse kaže, da jim v rogašovski krajevni skupnosti, tako zlahka ne bodo kos.

Slednje nam je tudi potrdil obisk pri Viktorju Felkarju v Serdici, enem od tistih kmetovalcev — pred časom se je ukvarjal s pridelovanjem kumar — ki ne izbira besed, ko je treba težavam dati pravo ime. V bistvu je potrdil, kar je povedal že Vouri.

Na kratko: „Glede izkoriščanja kamnoloma se vse preveč odlašá. Podobno je z večino drugih nalog, ki smo jih zapisali v letni oziroma srednjeročni plan,“ je dejal.

Seveda smo hoteli slišati še kaj več, vendar nam je poprej zaupal, kako lepo jima je z ženo nekaj časa šla od rok proizvodnja kumar. „Toda ne za dolgo — le dve leti. Sama vseh del namreč nisva zmogla. Škoda, kajti letno sva jih pridelala okrog 4000 kilogramov z odkupno ceno: za vlaganja 5,20 dinarja za kilogram, ostale pa po 4 in 2 dinarja.“

„Sprašujete o krajevnih problemih! Takole vam povem: novo samopostrežno trgovino bi že lahko imeli, če bi se vasi Jurij in Rogašovci lahko sporazumeli, kje naj bi jo zgradili. Ker se niso, je vse skupaj padlo v vodo. Podobno se je zgodilo z nameravano gradnjo otroškega vrtca, kjer se je zataknilo že pri odkupu zemljišča. Glede telefonske povezave, ki smo je v Sotini, tem obmejnem kraju še kako potrebni, se ve le to, da bodo v Rogašovcih začeli graditi novo pošto. Sicer pa, kaj bi pravil!“ je zamahnil z roko Felkar. „Tako ali tako nič ne hasni. Eno pa je gotovo: v krajevni skupnosti smo premalo odločni in prodorni. Tudi glede potoka Ledava bi se našla rešitev. (Felkar je le še podkrepil tisto, s čimer je začel Vouri.) Avstrijci so jo onkraj meje

regulirali vse do svojega maloobmejnega prehoda, na naši strani pa se v času močnega deževja nekontrolirano razliva čez njive in travnike. Kaj res ni toliko denarja, da bi jo tudi na naši strani regulirali. Mar ni škoda polj, ki so pod vodo, pa bi lahko bila dobro obdelana? Le zakaj niso na to pomislili že takrat, ko so urejali akumulacijo Ledave v Ropoči oziroma Kraščih?“ Saj res, zakaj ne!? Morda bomo vsaj del odgovora dobili v nadaljevanju poti po dolini ledavski.

BRANKO ŽUNEC
Foto: Milan Skledar

Kako se zabava soboška mladina?

O problemu organiziranega prostega časa v Murski Soboti se precej govori. O njem razpravljajo v razrednih skupnostih, v OO ZSMS in na višji ravni. Kljub vsemu se zdi, da se stanje nikakor ne izboljšuje, nasprotno.

Stopil sem na cesto in nekaj mihodoličih mladincev vprašal, kaj mislijo o tem.

SIMONA HUJS (gimnazija Juša Kramarja): „Mislim, da prireditve namenjenih mladim nikakor ni dovolj. Zdi se mi, da je precejšen problem prostor, v katerem bi se dalo kaj narediti. Opažam tudi, da med mladimi ni dovolj interesa za aktivno udejstvovanje pri organizaciji prireditve.“

ALOJZ MĚSNARIČ (trgovska šola): „Premalokrat se organizira disco ali kakšen koncert za mlade. Po mojem manjka prostorov. Mladi so zainteresirani. Krivda za slabo stanje leži verjetno kje drugje.“

ALENKA LUKAC (vzgojiteljska srednja šola):

„Ker hodim v šolo v Maribor, sem doma samo med počitnicami in ob koncu tedna. Opažam razliko med Mariborom in Mursko Soboto, v Mariboru je veliko bolj. Potrebno bi bilo organizirati več koncertov, več plesov. V klubu mladih ni nobene prave dejavnosti. Premalo skrbi se posveča mladim.“

To je nekaj najznačilnejših odgovorov, ki sem jih dobil. Vsi vprašani mladinci, kakor tudi mladinci nasploh, so si edini v tem, da je prireditev za mlade premalo. Težko je poiskati vzroke za slabo stanje. Eden od možnih vzrokov leži morda v mladih samih. Vsekakor je naša mlada generacija precej apatična. Ni tistega pravega zanosa, vsak samo čaka, da mu nekdo drug nekaj organizira. Eden od dokazov za to je tudi zamiranje dela v OO ZSMS v soboških krajevnih skupnostih (morda ne v vseh). Zdi se, da so mladi na vasi

celo bolj zagnani, kot njihovi vrstniki v mestih. Na vasi je več tistega pristnega, zagnanega dela.

Zgodi se, da je kakšna od redkih prireditev napačno organizirana. Zgovoren primer je bil koncert rock skupine Lačni Franz, na dvorišču soboškega gradu. Organizatorji so hoteli iz nastopa rock skupine napraviti dogodek na visoki kulturni ravni, kar se vsakemu, ki se vsaj malo spozna na rock, kot množično kulturo, zdi smešno. Ni čudno, še je pevčev pristop izvenel kot očitna zafrkancija na račun organizatorjev. Primeri se tudi, da so cene vstopnic na kakšni prireditvi nerazumljivo visoke. Vstopnina na nedavni Rock veselici (70 dinarjev) vsekakor ni prispevala k večjemu obisku. Precej mladih je ostalo pred vrati.

Tako v Murski Soboti mladi v prostem času posedajo po lokalih in krožijo na relaciji Diana—Zvezda, Zvezda—Diana. Pred časom je bil v t. i. „Podmornici“ stalen disco in mladi so z veseljem in redno zahajali tja. A zavedati se je treba, da je bila to le zasluga zagnanih posameznikov. O čem podobnem bi veljalo razmisliti tudi v bodoče. O vsej stvari sem želel povprašati tudi „mladinca z druge strani“, kot nekateri imenujejo mladinske funkcionarje. Vsekakor je izraz absurdne, kajti funkcionar je vendarle mladinec na položaju, ki zastopa širše interese mladih. Je povsod tako?

ALOJZ KISILAK (predsednik OK ZSMS):

„Možnosti so. Klub mladih dela in ima različne sekcije. Vse srednje šole in delovne organizacije, kjer delajo mladi, smo obvestili o svojem delu in jih pozvali k sodelovanju. Odziv je bil slab. Zagotovljene imamo tudi mentorje za posamezne dejavnosti. Zavedamo se, da mlade najbolj zanimajo plesi in koncerti. Tako smo predvsem v zimskem času nekajkrat organizirali disco v klubu mladih. Organizirali smo tudi nekaj koncertov (Sifrer, Sedmina). Problem je v tem, da rock ansambli zahtevajo izredno visoke honorarje, ki jih nismo sposobni plačati. Zato koncertov ni toliko kot bi mladi želeli. Poleti je normalno, da pride do zatišja tudi v našem delu, tu so dopusti, veliko funkcionarjev je v brigadah. Po počitnicah (septembra) se pripravlja seja predsedstva OK ZSMS, na kateri bomo govorili o tej temi. Pregledali bomo minulo delo in se dogovorili za vnaprej. Povedati moram, da je naša dejavnost po zatišju, ki je nastopilo pred časom, sedaj v nenehnem vzponu. Glavina problema je sigurno v premajhnem interesu mladih.“

Očitno je, da izprašani mladinci niso povsem enakega mnenja kot tovariš Kisilak. Dobil sem vtis, da informiranje večkrat močno zataji. Tako nastaja prepad med vodstvom in bazo, ki ga je nujno premostiti.

Iz poročila o delu Kluba mladih v šolskem letu 1980/81, sem razbral, da je v klub včlanjenih le 120 mladincev, kar je vsekakor izredno malo. Ob takšnem interesu ni čudno, da je stanje slabo.

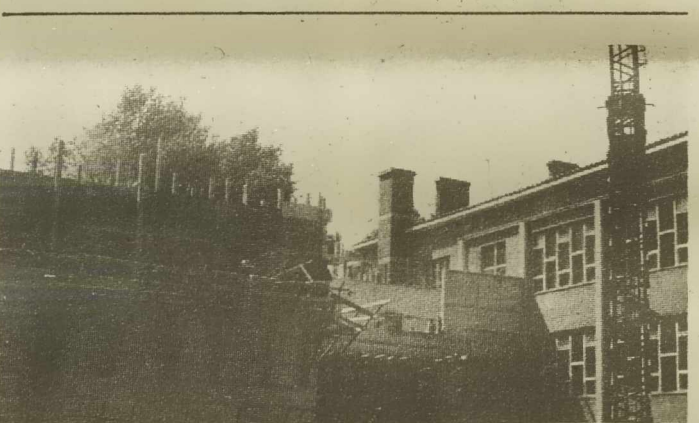
Torej, če želimo, da se stvari popravijo — se moramo potruditi prav vsi. Mnogo več mladih se mora vključiti v delo ZSMS, organizatorji pa se morajo potruditi po vseh svojih močeh.

Poskušajmo, za naše dobro.
D. Štefanec

Manj združenih dinarjev za KS

Eden izmed členov samoupravnega sporazuma o temeljnih planov krajevnih skupnosti za obdobje 1976 do 1980 določa, da se udeleženci s področja gospodarstva, s področja negospodarstva pa tisti, ki ugotovljajo dohodek, zavezujejo, da bodo združevali del dohodka za zadovoljevanje in uresničevanje skupnih potreb in interesov delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih v višini 0,20 odstotka od doseženega dohodka v preteklem letu. Po navedenem sporazumu bi se moralo torej zbrati letos 3,31 milijona dinarjev, ki naj bi jih porazdelili med 18 krajevnih skupnosti. Žal se je doslej zbralo le 1,45 milijona dinarjev, da pa ta sredstva ne bi neizkoriščena ležala na zbirnem računu, so pred nedavnim sklenili, da jih razdelijo, tako da dobi vsaka krajevna skupnost akontacijo v višini deleža lani prejetih sredstev, dokončna razdelitev pa se bi opravila v septembru. Kje so vzroki, da se sredstva niso stekla na zbirnem računu? Če ne moremo pričakovati sredstev od tistih, ki so bili v lanskem letu v izgubi, ki torej niso ugotovljali dohodka, pa ne moremo razumeti tistih, in teh ni malo, ki so dohodek imeli, a za krajevne skupnosti niso dali nič. V samoupravnem sporazumu so sprejeli nase obveznost, ki je ne izpolnjujejo, to pa bo najbolj prizadelo krajevne skupnosti, pa ne samo njih temveč tudi občane in delavce ki v njih živijo.

Jani D.

Delavci gradbenega podjetja iz Lendave z veliko vneto gradijo prizidek pri šolskem kovinarskem centru v Lendavi. Vsak dan smo bližje začetku letošnjega usmerjenega izobraževanja, zato velja z delom pohiteti. Prizidek z novimi učilnicami naj bi že to jesen sprejel mlade, ki so se odločili za dvojezično usmerjeno izobraževanje in izobraževanje v kovinarski smeritvi. Gradbeniki trdijo, da bodo svoje delo opravili do dogovorjenega roka. Foto: Jani D.

HOTIZA

Uspešno delo krajevne skupnosti

To, da je krajevna skupnost Hotiza ena najbolj delavnih v lendavski občini potrjuje tudi dejstvo, da je letos prejela priznanje OF. Krajevno skupnost sestavljajo vasi Hotiza, Kapca in Kot, je torej narodnostno mešana, vendar pa kljub temu uspešna in primer, kako se lahko rešujejo vsi družbeni in ekonomski problemi brez težav. V lanskem letu so veliko storili zlasti na komunalnem področju. Asfaltirali so vaške ulice v Hotizi, in Kapci, zgradili transformatorje, uredili dvorano v Kapci, avtobusna postajališča in še vrsto drugih reči. Pomagajo si seveda s krajevnim samoprispevkom, nekaj sredstev pa dobijo iz združenih sredstev občine in občinskega proračuna. Za prednostne naloge v tem srednjeročnem obdobju so opredelili ureditev telefonije in gradnjo doma v Kotu, seveda pa tudi drugih komunalnih potreb ne bodo zanemarili. Posebno pozornost bodo posvetili razvoju delegatskega sistema, saj doslej z delovanjem delegatov in delegacij ne morejo biti najbolj zadovoljni. Uspešno se uveljavljajo tudi družbeno politične organizacije zlasti socialistična zveza, v zadnjem času pa tudi zveza borcev, ki ima od nedavnega v Hotizi svojo samostojno organi-

zacija. Štefan Sobočan predsednik skupščine krajevne skupnosti, pravi, da bodo tako kot doslej svojo pozornost posvetili tudi krepitvi bratstva in enotnosti. Jani D.

Je že tak čas, da smo vsi najraje na prostem. Posebej pa kmetovalci, ki morajo še marsikaj postoriti, če želijo, da bo pridelek obilnejši. Rozina in Aleksander Celec iz Sotine, s katerima smo se pred kratkim srečali, pravita, da ga ni gnijala nad hlevskim gnojem. To bo verjetno kar držalo, res pa je tudi, da je hkrati najceneje. Torej se splača potruditi. (Foto: M. Skledar, B. Ž.)

ZANIMALO VAS BO

Dohodek rejcev — merilo za dohodek veterinarjev

Kmetje — rejci prašičev in veterinarji bodo poslej skupaj načrtovali vzrejo prašičev na osnovi možnosti posamezne kmetije. Pri načrtovanju novogradenj bodo sodelovali strokovnjaki Živinorejsko veterinarskega zavoda za Pomurje, pospeševalci zadruge pa bodo kmetom svetovali, kako prilagoditi poljedelsko proizvodnjo večji proizvodnji krme za prašiče. Pri načrtovanju proizvodnje bodo upoštevali, da mora 80 odstotkov krme za plemenske svinje in 60 odstotkov za pitance pridelati kmet sam. Pomembno vlogo bodo pospeševalci opravili pri uvajanju sodobne tehnologije vzreje in krmljenja plemenskih svinj in pitancev, pri čemer bo posebna pozornost veljala zagotavljanju dobre plodnosti oziroma številčnejšemu zarodu, kot tudi optimalnemu prirastu in kvaliteti mesa pitancev.

Veterinarji pa so se s podpisom SaS, ki so ga podpisali z rejci prašičev, obvezali, da bodo kmetom, članom KZ svetovali pri nabavi plemenskih svinj, sodelovali bodo pri izvajanju preventivnih zdravstvenih ukrepov pred vhlavljanjem, nadzorovali plodnost in nudili primerno zdravstveno zaščito. Posebej bodo skrbeli, da se čas med dvema pravitvama skrajša na minimum.

Najpomembnejša novost pa je, da veterinarji poslej svojih obiskov pri rejcu, ki so vezani na veterinarske posege in odpravljanje tehnoloških napak ne bodo zaračunavali sproti. V sporazumu je namreč posebej zapisano, da je dohodek veterinarjev vezan na uspešnost oziroma dohodek prašičerejske proizvodnje. Glede na to, da dohodnih izkušenj rejci in veterinarji še nimajo, ta čas kmetijska zadruga veterinarjem izplačuje akontacije. Po pregledu uspešnosti oziroma dohodka rejcev ob koncu leta pa bodo veterinarji deležni dohodka glede na uspešnost rejcev.

Boris Hegeduš

Tudi kmetje morajo biti izobraženi

Poleti v času žetve najdeš prekmurskega kmeta le redko doma. Toliko, da nakrmi živino in je že spet na polju. Zato sem se h Karlekovim (po domače) odpravila zvečer, saj sem bila prepričana, da bom takrat res vse našla doma. Toda zmotila sem se, gospodarja še ni bilo. »Pri sosedih pomaga. V naši vasi se je ta stara prekmurska navada-sosedstva pomoč ohranila, kakor ti danes sosedu, tako jutri sosed tebi.« mi je povedala na-

prašiče ter prodajajo mleko, sedaj kar naenkrat ne moremo pridelati veliko sladkorne pese, za živino je še vedno treba krme. Štefan pravi: »Za sladkorno peso smo že prej planirali zemljo in pravilno razporedili druge krmne rastline, nekatere celo opustili. V začetku smo samo trije podpisali pogodbo z zadrugo, a so tudi drugi spregledali, da se jim izplača, zato mislim, da letos več ne bo velikih problemov. Še vedno pa niso

Izkušnje kmetovalcev

smejana gospodinja in mati treh otrok. Karlekovim jim pravijo že od nekdanj, saj je bilo staremu očetu ime Karel.

urejene stvari v zvezi z odkupom. Mi smo na primer morali lani peljati sladkorno peso v Puconce, zakaj tako daleč?

Družina brez gospodarja je bila zbrana pri veliki mizi, pogovarjali smo se ob domačem soku iz višenj ter glasbi četrtkovega večera. Sedaj jima je že boljše, ker otroci veliko in radi pomagajo. Prej pa sta Štefan in Erika Dšuban iz Sodišincev 36 celotno kmetijo obdelovala sama. Imela so prek deset hektarjev zemlje, nobenih strojev. Najdlje v vasi so imeli konje, pred leti pa so si kupili močan traktor z različnimi priključki. Res je neverjetno, če pomislimo, da sta samo dva zmogla vse delo na desetih hektarjih, pri živini in še v gospodinjstvu brez mehanizacije. Sedaj imajo v hlevu dvajset svinj in vedno tri ali štiri breje. S prodajo mleka sedemih molznih krav, dobijo v hišo glavni mesečni dohodek. Sredi pogovora nas je zmotil prihod gospodarja Štefana. Ne spomnim se, da bi bil kdaj jezen ali slabe volje, kljub obilici dela in skrbi. Pravi, da so pri njih tisto najhujše prebrodili, saj v zgodovini naših ljudi kmetom ni šlo še nikoli tako dobro kot sedaj.

Kljub temu za ljudi na vasi še ni dovolj storjenega. Premalo se upošteva interesi kmetov, čeprav tega ne smemo razumeti narobe: kmetovati se mora z veseljem, ne pa da bi gledal samo na koristi. Tudi v tej vasi so bili problemi s sajenjem sladkorne pese, nihče ni hotel tvegati. Oni so jo pridelali že prejšnje leto in tudi sedaj imajo sladkorno peso na šestdesetih arih. Ni jim žal saj se splača. Razumeti moramo, da se kmetovanja čez noč ne da spremeniti, če smo dolga leta spreminjali kmetije in jih usposabljali za to, da sedaj vzrejšajo goveda in

Pa še prikolice, ki bi bile primerna za cestni promet nimamo. Imamo jo naročeno, pa je še nismo dobili. No, to je spet drug problem. »Za sladkorno peso je torej dovolj zemlje, potrebna je le primerna odkupna cena, ureditev odkupa in dovolj umetnih gnojil. Pri kmetovanju pa je najpomembnejše veselje do tega dela in seveda lepo vreme, da ujamete pravi čas. Da, problemi so, kmetje pa niti med sabo niso dovolj povezani. Najbolj mu ne gre v račun, kako se lahko cena krmil in umetnih gnojil tako močno dvigne, medtem ko z odkupno ceno mesa in mleka ni tako. Števana zanimajo vsi novi izsledki v znanosti, ki bi lahko pomagali kmetijstvu. Redno je hodil na kmetijska predavanja, ki so jih imeli v vasi in zdela so se mu zelo koristna. Tudi kmetijski pospeševalci bi morali biti več med ljudmi, ne pa v uradih. Strokovno usposobljeni ljudje naj prenašajo svoje znanje na druge.

»Ko sem hodil ... v šolo, so nam govorili, da naj pustimo vse doma in gremo v tovarne, kajti tam je prihodnost. Mislim, da se je industrija že dovolj razvila za naše potrebe. Betona in železa ne bomo jedli, kruh pa sam od sebe ne bo zrasel. Kmetje so v naši družbi še vedno postavljeni ob stran in njihovo delo je ovrednoteno kot umazano delo. Res, da je to težko in umazano delo, toda nihče ne doživi takega veselja kot kmet, ko v jeseni spravlja na dom sadove svojega dela in to koristnega.« mi je še za konec povedal Štefan Dšuban.

B. Peček

Turnišče: cene pujskov

Čeprav se zdi nekoliko presenetljivo, je vendarle res, da so cene pujskov nekoliko padle, kar sicer velja (najbrž samo) za ponudbo na turniškem sejmišču. Tako so pretekli četrtek (9. julij) rejci zahtevali za par pujskov od 2.700,00 do 3.300,00 dinarjev.

Na podlagi 8. člena odloka o priznanjih in nagradah občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 8/73) Komisija za podeljevanje priznanj in nagrad občine Murska Sobota objavlja

RAZPIS

za vložitev predlogov za podelitev priznanj in nagrad občine Murska Sobota

1. Skupščina občine Murska Sobota podeljuje priznanja in nagrade temeljnim organizacijam združenega dela, drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim, krajevnim in samoupravnim interesnim skupnostim, društvom in posameznikom (v nadaljnjem besedilu kandidatom) za izredno uspešno in družbeno pomembno delo, s katerim so dosegli nadpovprečne rezultate trajnejšega pomena in imajo posebne zasluge pri razvoju samoupravnih socialističnih odnosov ter so bistveno prispevali k razvoju in ugledu občine Murska Sobota.

Kandidati za občinsko nagrado in priznanje so lahko z vseh področij življenja in dela, zlasti gospodarstva, vzgoje in izobraževanja, kulture, telesne kulture, zdravstva, socialnega varstva in drugih.

2. Priznanje in nagrade so v smislu 1. točke podeljujejo po naslednjih kriterijih:

1. za nadpovprečne uspehe, dosežene na področju gospodarstva, zlasti tudi kmetijstva, ki se odražajo v rasti organizacije, produktivnosti, širitve materialne osnove, novi tehnologiji dela ter v poglobljanju socialističnih samoupravnih odnosov;

2. za nadpovprečne in večletne uspehe pri uresničevanju vzgojnih in izobraževalnih ciljev, povezanih s potrebami združenega dela, ki so pripomogli k boljši kvalifikaciji strukturi delavcev, ki s svojim znanjem spreminjajo pogoje dela in zagotavljajo večjo kvaliteto na vseh področjih združenega dela.

3. za nadpovprečno in uspešno delo na področju kulture, znanosti in telesne kulture, ki prispeva k družbenemu napredku, povezovanju delavcev in delovnih ljudi v občini na teh področjih in tako krepijo samoupravne odnose, kakor tudi za širše povezovanje v domovini in izven njenih meja;

4. za nadpovprečne dosežke pri organiziranju in zagotavljanju zdravstvenega in socialnega varstva delovnih ljudi in občanov;

5. za nadpovprečne delovne rezultate v drugih dejavnostih.

3. Predloge za podelitev priznanj in nagrad občine M. Sobota dajejo družbenopolitične organizacije, samoupravni organi TOZD in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, organi samoupravnih interesnih skupnosti, krajevne skupnosti, skupščine občine in njeni organi.

Predlog mora vsebovati:

- podatke o kandidatu,
- kratek življenjepis (za fizične osebe)
- navedba ali se ga predlaga za
  - a) častnega občana
  - b) zahvalno listino
  - c) zahvalno listino z denarno nagrado
- izčrpno obrazložitev in predložitev eventualne dokumentacije za utemeljitev predloga.

4. Predloge za podelitev priznanj in nagrad občine Murska Sobota je treba vložiti do 20. septembra 1981 Komisiji za podelitev priznanj in nagrad skupščine občine Murska Sobota.

Komisija za podelitev priznanj in nagrad skupščine občine M. Sobota

SATAHOVCI

Gramoznica in urejeno jezero

Strokovnjaki zatrjujejo, da z gramozom v Pomurju ne bomo imeli nobenih problemov, le načrtneje ga bomo morali izkopavati in na gradbišča voziti po najkrajših poteh. V soboški občini so se dela lotili načrtno. Preveč je že majhnih jezerc tudi na rodovitnih površinah. Vsak zasebnik se je po osvoboditvi znašel po svoje, zato imamo med njivami in na travnikih toliko manjših in večjih jam kot so jih imeli v nekaterih predelih naše domovine po hudih bombardiranjih. Po izkopavanju seveda ni nihče razmišljal o zasipavanju, kaj šele o ograjevanju.

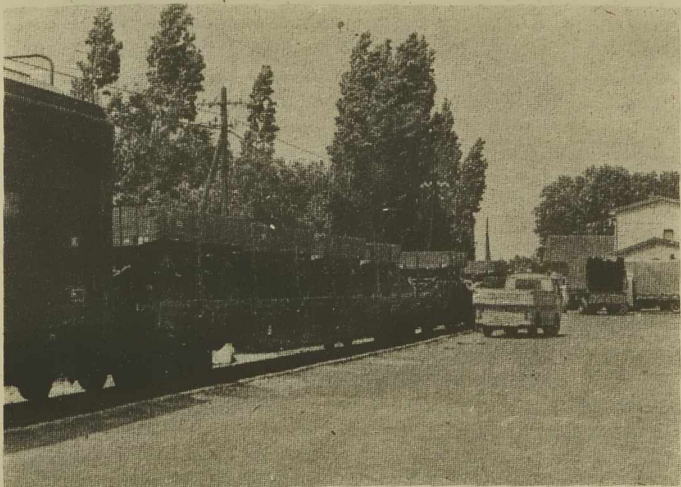
»Sobota«, ta delovna organizacija porabi največ gramoz, je dobila dovoljenje, da lahko to rudno bogastvo v prihodnjih dveh desetletjih izkopava na več kot 38 hektarih v Satahovcih. Tam bo postavila tudi separacijo. Vaščani niso negodovali toliko zaradi uničevanja površin, bolj so se bali hrupa separacije in obremenjenih tovoranjakov, saj bodo začeli z izkopi prav blizu vasi.

Doslej so že odkupili nekaj nad 15 hektarov, za ostale površine pa iščejo primerne zamenjave. Zanimiv je podatek, to zapisujejo v pogodbe, da bodo lahko dosednji lastniki površine uporabljali do začetka izkopavanja. Obvestili jih bodo pravočasno, da ne bi tvegano vlagali dela in sredstev.

Ob Satahovcih bodo torej v prihodnjih dveh desetletjih postopoma izkopali sorazmerno veliko in globoko jezero, vsak izkopani del pa bodo pod strokovnim vodstvom ograjevali in zasajevali. Ob skrbnem delu bomo torej iz Satahovcev dobivali prepotreben gramoz za gradnje, hkrati pa se bo v kraju iz dneva v dan širilo jezero za šport in rekreacijo.

Še nekaj o hrupu: poskrbeli bodo, da bo čim manjši, asfaltirali bodo cesto med Satahovci in Krogom ter poskrbeli, da primerno obteženi tovoranjaki ne bodo preveč hrupni.

J. S.

Delovna organizacija Agroservis iz Murske Sobote je v začetku letošnjega leta podpisala z delovno organizacijo Tehnostroj iz Ljutomer samoupravni sporazum o kooperacijski proizvodnji kmetijskih prikolice z željo, da do konca leta osvoji proizvodnjo. Ta je sorazmerno hitro stekla, saj so pred kratkim že poslali na tržišče prve kmetijske prikolicice, za katere je veliko povpraševanja. Zelo pohvalno je, da je celotna priprava proizvodnje trajala le pet mesecev, kar pomeni, da je delovna organizacija vložila veliko naporov. V Agroservisu trenutno proizvedejo dve prikolici dnevno, medtem ko bodo v kratkem proizvodnjo podvojili. Na fotografiji so prve kmetijske prikolicice Agroservisa na soboški železniški postaji.

Foto: F. Maučec

SOZD KEMA MARIBOR
Tovarna dušika Ruše n. sol. o
TOZD PROIZVODNJA KREMENCEVEGA PESKA PUCONCI n. sol. o

poslovni odbor

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

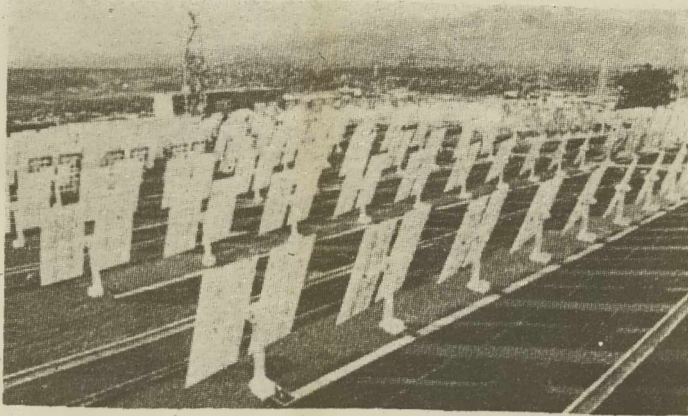
— razna dela v separaciji več NK delavcev

Zaposlitev je za nedoločen čas.

Kandidati naj pošljejo prijave na gornji naslov v roku 15 dni od dneva objave. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 15 dni.

HOBALI KAJ VEČ

Aleksander Stojković iz Žitkovcapri Aleksincujekvalificiran tesar v svetozarevski stanovanjski zadrugi Elmos. Ima ženo in dva otroka. Zjutraj malo pred tretjo vstane, ob treh in petnajst minut sede na kolo in čez dve uri in pol je že v Svetozarevu. Tri leta je že tako, toda nikoli še ni zamudil — kot tisti, ki imajo do delovnega mesta le nekaj minut. Toda vse to vendarle ne bi bilo nenavadno, če se Aleksander ne bi vozil s kolesom. Pravi, da se, pogosto poleti, rad popelje tudi po stranskih poteh, kar je seveda nekaj kilometrov več, toda, če se pelje naravnost po najbližji cesti, prevozi vsak dan 200 kilometrov.

POLJE Z OGLEDALI — tako bi lahko rekli temu prizoru. Toda teh 182 velikih ogledal zbira sončno energijo za prvo tovrstno elektrarno, ki so jo postavili v Italiji. Ne ve se še, ali se bo vse skupaj izplačalo: 25 milijonov mark je bilo stroškov, denar pa so prispevale evropska gospodarska skupnost, ZR Nemčija, Italija in Francija. Vendar: začeti je treba in vsaka izkušnja nekaj stane.

Slovela je kot najbolj grda na tem svetu

Julija Pastrana, rojena 1832 v Mehiki, visoka 138 centimetrov je vse do tretjega desetletja tega stoletja razburjala svet. Po obrazu in po čelu je bila porasla z gostimi črnimi lasmi, z gosto dlako pa je bila porasčena po vsem telesu. Ušesa je imela velika, ploščat nos in prav tako velike nozdrvi. Usta iznakažena in obrasla z brki. Organizator njenih nastopov Lent, si je z njo zaslužil veliko denarja. Bila je inteligentna, govorila je tri jezike. Nazadnje se je z Lentom poročila. Na turneji v Moskvi, je rodila sebi podobnega sina, ki je kmalu umrl, nato pa od žalosti tudi mati. To je bilo leta 1860. Julijo so po tem v Moskvi mumificirali in Lent jo je v posebni stekleni vitrini razkazoval po svetu. Hudoobni jeziki so govorili, da je tudi poslej šlo samo za denar.

Lent je kasneje odkril še eno podobno bitje. To je bila Mari Hartels, hčerka nekega industrijalca iz Karlsbada v Nemčiji. Lent se je poročil tudi s to. Da

bi izkoristil priimek pokojne Julije jo je prekrstil v Zenero Pastrana. Zakonca sta se razkazovala po svetu in veliko zaslužila. Lent je umrl leta 1884,

Julijana Pastrana

Zenora pa okoli leta 1900. Ko je bila stara 40 let se je drugič poročila z nekim mladeničem, ki mu je bila dvajset let. Za Zenoro so trdili, da je rodila otroka, plavalasega dečka, ki pa je že mlad umrl.

IGRA NARAVE

KONJ ZA V ŽEP

Hiulio Falabella, farmar blizu Buenos Airesa v Argentini, je v dolgih desetletjih s križanjem uspel vzgojiti konja, ki meri v višino le 40 centimetrov. Znamenita angleška enciklopedija piše, da merijo najmanjši konji meter in 24 centimetrov. Falabella je potolkel ta rekord in zatrjuje, da bo v kratkem vzgojil konje, ki ne bodo merili več kot 28 centimetrov.

To je bilo pred leti... Potem je prišla v svet vest, da se je Falabelli posrečilo vzgojiti konje, ki so merili le 25 centime-

trov, toda rejec svojevrstnih konj še ni zadovoljen: zakaj naj bi konj meril v višino več kot 10 centimetrov, pravi.

Falabellovi konji ne tehtajo več kot 40 kilogramov, so pa izredno močni, saj lahko po ravnem vlečejo 9 stotov težak tovor. So pa tudi izredno vzdržljivi: žrebec lahko v dveh dneh zaplodi 80 kobil. Kljub takšnemu zapravljanju energije živijo ti konji pri najboljšem zdravju 50 do 60 let.

Falabella noče razkriti svoje skrivnosti. »Japonski mandari-

ni so zmanjšali hrast na velikost šopka belušev. Jaz pa sem storil enako s konji«, pravi.

Poskusi s križanjem so mu seveda vrgli tudi precej denarja. Takšnega konja (ali konjičiča, bi lahko rekli), proda za 7 do 8 milijonov dinarjev. Naročila dobiva s celega sveta. Sicilijanski princ na primer, ga je kupil za svojega dve leti starega vnuka. Seveda pa si zaradi astronomske cene, takšnega darila ne morejo privoščiti vsi dedki tega sveta.

DRUGJE SMO PREBRALI

NA OBTOŽNO KLOP nekega Londonskega sodišča bodo kmalu posadili režiserja odrske predstave »Rimljani v Britaniji« Michaela Bogdanova. Ker je na odru prikazal nage moške in homoseksualne scene, je razburil angleško gledališko javnost. Tožitelj je neka bivša učiteljica, ki je sicer ogorčen nasprotnik pornografije.

xxx

LETA 2000 naj bi bilo največje mesto na svetu Mexico City z več kot 31 milijoni prebivalcev. Sicer pa bodo do konca stoletja potrojila število prebivalcev mesta Lima, Džakarta in Teheran. Početrilo pa se bo prebivalstvo v naslednjih velikih mestih: Adis Abeba, Nairobi, Lagos in Kinšasa. Te podatke so objavili v OZN.

xxx

VODO IZ BALIŠKEGA MORJA, ki ima sorazmerno malo soli, uporabljajo v Sovjetski zvezi za zalivanje polj, predvsem za skladdkorno peso, zelje in korenje.

xxx

NA KUBI SO UVEDLI izredne ukrepe zaradi nenavadno velikega števila posebnih komarjev, ki prenašajo neko bolezen. Smrtnih žrtev je bilo že prek 30, zbolelih pa je najmanj 100 tisoč.

—brž—

stare koprive najbolj pečejo

Naj vam postrežemo z dvema resničnima iz šestdesetih let, ki smo ju našli med pismi bralcev.

»Naj se le izlaja!«

V času dopoldanske malice je v soboških delikatesnih trgovinah precejšen naval. To je razumljivo.

Vsak se želi ob pravem času vrniti na delo. Često pa se zgodi, da malice sploh ni moč dobiti, ker kratkomalo v času, dokler traja malica, nisi postrežen. To se pogosto pripeti v Delikatesi številka ena na Kolodvorski ulici.

Kolikor mi je znano, so v tej trgovini zaposlene štiri osebe, a v času malic pogosto strežeta le dve prodajalki.

Postrežba je počasna. Ko sem pred kratkim dejal prodajalki, naj hitreje postreže, se je za mojim hrbtom nasmehnila in rekla: »Naj se le izlaja!«

Roko na srce in odkrit pogled v oči: tudi danes se vam zna kaj takega primeriti, pa ne le v trgovini, marveč še kje drugje. Recimo v avtobusu, kjer je gostoljubje še sila redek gost.

Za dva ni vredno ustavljanja?

Ni še dolgo tega, ko sem se peljal iz Maribora z dopoldanskim avtobusom (S-5824) v Petanjce. Sprevodnika sva s sopotnico opozorila, da bova izstopila, vendar se je izgovarjal, da je v avtobusu prevelika gneča.

Ker avtobus na omenjeni postaji ni ustavil, sva lahko izstopila šele na Tišini, kar nama je precej podaljšalo pot do doma. Ali je tako ravnanje upravičeno?

Prav gotovo, da ne. Tiste-ga sprevodnika bi bilo treba naučiti lepega vedenja, kajti zgodi se, da resnično pretiravajo. Upajmo le, da bo zdaj — sicer pa je bilo menda že tudi prej tako?! — takih spotakljivih prigod manj, kajti nov cestni zakon dovoljuje v avtobusu le toliko potnikov, kolikor je sedežev (in izjemoma stojišč). Se pravi, da gneče ne bi smelo biti. Če pa je že, naj si sprevodnik in šofer sama sebi pripišeta in stresata jezico na koga drugega, ne pa na potnike.

Splošno o raku na prebavilih

ZDRAVNIK ZA VAS

O raku še vedno ne vemo vsega, vendar pa mnogo več kakor pred leti. Nova spoznanja iz izkušnje rastejo iz leta v leto. Vedno večje je število bolnikov, ki so ozdravljeni. To število raste iz leta v leto in daje občutek optimizma zdravstvenemu delavcu in bolniku.

Najbolj otipljiv dokaz uspeha zdravljenja je ozdravitev. Najboljša obramba je napad! Napad ob pravem času, napad na bolezen, ki se kaže z določeniimi znaki. Pravočasno spoznavanje teh znakov in iskanje zdravniške pomoči je stvar bolnika, uspešno zdravljenje pa stvar zdravnika. To sodelovanje rodi vedno uspeh. Pravočasno se bomo z boleznijo borili, če bomo spoznali njene začetne signale in znanilce, če se bo dvignila raven zdravstvene razgledanosti naroda nasploh.

Zdravstvena razgledanost naroda pomeni spoznavanje znanilcev bolezni in preprečanje, da pravočasno spoznanje znanilcev bolezni in posvet z zdravnikom pomenita ozdravitev.

Pri rakavih obolenjih prebavil je zdravstvena razgledanost, tj. spoznanje zgodnjih znanilcev bolezni, izredno pomembna.

Rakava obolenja prebavil so dokaj pogostna. Nekaj podatkov: V Sloveniji je letno okoli 60 primerov raka na požiralniku, okoli 650 primerov raka na želodcu, nad 100 primerov raka jeter in žolčnika, več ko 60 primerov raka trebušne slinavke in okoli 360 primerov raka na debelem črevesu in danki. Predstavili smo najpogostnejša rakava obolenja prebavil.

Čim prej ugotovimo in spoznamo bolezen, tem uspešneje jo lahko zdravimo. Zgodnja spoznanja raka je možna, ker so nam na voljo ustrezne metode, s katerimi ga odkrijemo. Zgodnji rak ni le v velikem odstotku ozdravljiv, temveč bolnika v tem stadiju obolenja in postopku zdravljenja tudi mnogo manj prizadene kakor marsikatera nerakava bolezen.

Prebavila služijo našemu organizmu za napajanje z energijo. Hrano sprejemajo, jo transportirajo, predelajo, pomagajo uskladiščiti, nerabne snovi pa odstranijo s blatom. Prebavila imajo torej v organizmu pomembno nalogo, zato bo seveda imela rakava bolezen določenega organa posledice za ves organizem. Pa tudi vsak prebavni organ posebej bo povzročal določene znake, ki so zanj značilni.

Za raka na požiralniku je značilno, da imajo bolniki občutek pritiska pod prsico in občutek polnosti med jedjo. Kasneje se pojavijo težave pri požiranju, kolcanje, riganje, bolečina, napadi kašlja in lahko tudi hripavost. Vsakega bolnika, ki toži o takih znakih oziroma težavah, moramo skrbno pregledati in pri njem izključiti rakavo obolenje. Na voljo nam je klinični pregled, rentgenski pregled požiralnika in endoskopski pregled, kjer zdravnik s posebno napravo pregleda požiralnik. Naprava ima na koncu lučko in poseben optični sistem, ki posreduje zdravniku vpogled v cel potek požiralnika. Najuspešnejše je kirurško zdravljenje. V napredovalih primerih pa zdravimo bolezen z obsevanjem.

Za želodčni rak je značilno, da so njegovi znaki enaki kot pri navadni želodčnih težavah ljudi zrelih let. Bolniki pogosto na te znake niso pozorni in pridejo k zdravniku prepozno. Sleherno napetost v žilčki in nelagodnost, spahovanje, izgubo teka, hujšanje in slabokrvnost moramo natančno preiskati ter izključiti možnost rakavega obolenja.

Na voljo imamo ponovno klinični pregled, rentgenski pregled želodca in endoskopski pregled, kjer z optično napravo pod kontrolo očesa pregledamo notranjost želodca, nadalje pregled izcedka želodčne sluznice na zločeste celice pod mikroskopom in končno operativni pregled želodca.

Tudi tu velja, kot že povedano, da ima zgodnja spoznanja obolenja najboljšo usodo. Metoda zdravljenja je kirurško zdravljenje samo ali v kombinaciji s citostatiki, tj. zdravili, ki uničujejo rakave celice. Pri napredovalih primerih obolenja so možne manjše operacije in kombinacija zdravljenja s citostatiki.

Pri bolnikih, ki že dalj časa opažajo napade žolčnih kamnov, je treba pomisliti na raka na žolčniku, če se v manj kot mesecu dni spremeni značaj napadov. Napadi so pogostni, bolniki bruhaajo, imajo občutek pritiska v žilčki, rigajo, pojavijo se driske, slabosti in hujšanje.

Rak na jetrih je bolj škop s svojimi signali. Vendar pa opažamo bruhanje, občutek za bruhanje, pritisk v žilčki, topo bolečino pod rebrih lokom, slabokrvnost, bledoto in hujšanje ter izgubo teka.

Trebušna slinavka je podolgovata organ in so znaki obolenja odvisni od tega, kateri predel je bolan. Bolniki hujšajo, iamjo slab tek, pojavi se občutek napetosti, bolečine v trebuhu ali pa se pojavi celo zlatenica. Preiskave so rentgenske, laboratorijske in izotopne; pogostna je tudi operacija, kjer se mnogokrat bolezen šele dokončno spozna.

Zdravljenje raka na žolčniku, jetrih in trebušni slinavki je bodisi operativno zdravljenje ali zdravljenje z obsevanjem, s citostatiki ali s kombinacijo teh metod.

Pogostna so rakava obolenja debelega črevesa in danke, ki kažejo pri nas rahlo tendenco k porastu. Bolnik opaža menjave zaprtja z driskami, spremembo oblike blata, pojav krvi v blatu, napetost, hujšanje; pojavi se slabokrvnost. Nasploh lahko rečemo, da bolnik opaža spremembo pri odvajanju. Ob pojavu takih znakov je nujen posvet z zdravnikom.

Predvsem je važen pregled črevesa s prstom, rentgenski pregled debelega črevesa in pregled z endoskopom, kjer se s kontrolo očesa pregleda lumen črevesa do 30 cm, z novejšimi aparaturnami pa lahko tudi do slepiča, torej celotno debelo črevo.

Tudi pri rakavem obolenju debelega črevesa in danke pomeni zgodnja spoznanja obolenja dobre pogoje za ozdravitev.

Iz podanega kratkega pregleda vidimo, da so znaki rakavih obolenj prebavnega trakta kar precej dobro izraženi in če jih spoznamo in smo nanje pozorni, jih skorajda ne moremo spregledati. Seveda pa je treba poudariti, kar velja zlasti še za obolenja debelega črevesa in danke, da je pomembno blato vedno pogledati, da tako odkrijemo morebitno primes krvi, gnoja in podobno.

Zivljenje je enkratna priložnost, zato je važno, da se zanj borimo. Dober in uspešen boj pa je mogoč predvsem z natančnim samoopazovanjem in spoznavanjem bolezenskih znakov ter dobro zdravstveno službo. Ob vseh teh dejavnostih skupaj ima bolnik kar največjo možnost ozdravljenja.

Bodimo torej kritični do znakov, ki se nepoklicano vrivajo v naše življenje in jih do tedaj nismo bili vajeni.

radio murska sobota

radijski disco klub

- PRVIH PET TA HIP
1. RUNAWAY — ERUPTION
  2. FELICIDAD — BONNEY M
  3. WHAT YOU'RE PROPOSING — STATUS QUO
  4. WOMAN — JOHN LENNON
  5. ENJOY YOUR SELF — THE SPECIALS

NOVA GLASBENA UGANKA

GLASUJEM ZA:

IME IN PRIIMEK:

NASLOV:

Izmed vaših pisem smo izžrebali pismo Draga Vreče iz Ptujске ceste iz Gornje Radgone. Čestitamo. Prejel bo ploščo Elektrotehne-Soping iz M. Sobote. Izpolnjene kupone pošljite do petka 24. julija na naslov Radio Murska Sobota, Titova 29, Murska Sobota. Oddaja bo na sporedu v torek 21. julija od 17.30—18.00.

NASVET ZA VAS

Za vse leto in še bolj za čas pasjih dni: hladilnik

Hladilnik v kuhinji nam zlasti v poletnih mesecih nadomesti shrambo. Temperatura se takrat povzra, živila se hitro pokvarijo, če jih ne shranimo na hladno.

Marsikaj o pravilnem izkoriščanju hladilnikove prostornine in o vzdrževanju tega nad vse koristnega gospodinjanskega stroja že vemo. Toda ne bo odveč, če si znanje v času vročih dni osvežimo in nemara vzememo še kaj novega.

HLADEN KOT HLADILNIK

Hladilnik bo deloval bolje in bo potrošil manj elektrike, če bo stal v hladnem kuhinjskem kotu. Z drugimi besedami, čim bolj naj bo odmaknjen od štedilnika, od pečice, od radiatorja, poleg tega naj bo postavljen tako, da ne bodo padali nanj sončni žarki. Če pa ne moremo postaviti hladilnika drugam kot v bližini štedilnika, vsaj izoliramo vmesni prostor s ploščo stiropora.

ZRAK NAJ KROZI

Hladilnik bo deloval tako, kot je treba, če bo zrak v njem lahko nemoteno krožil. Slabo je torej, če je prenatrpan. In povsem napak ravna gospodinja, ki prevlečejo mrežaste police v hladilniku z aluminijevimi folijami, ker je tako „lepše in se vonjave ne mešajo“.

Hladilnik naj bo tudi zadosti odmaknjen od stene, da lahko nemoteno oddaja tudi zrak, ki nastaja za hrbtno stranjo. Hladilnika ne pokrivalo s prtički in ne oblagamo z okrasnimi predmeti.

REDNO ODTAJANJE

Strokovnjaki svetujejo, naj odtajamo hladilnik enkrat na teden in ne čakamo, dokler se v njem ne nabere debela plast ledu. Centimeter debel led pomeni 75 odstotkov več porabljen elektrike. Poleg tega se v ledu nabirajo različne slabe vonjave in se prenašajo na živila.

Vsakih štirinajst dni ali na tri tedne pa hladilnik temeljito pomijemo z detergentom in mlačno vodo, ne uporabljamo pa ostrih čistil, ki načnejo gladko površino. Umazanijo res laže odstranimo z grobim praškom, vendar s tem tudi razpraskamo stene in v praskah se bo nabiralo še več umazanije.

Potem stene in rešetke pomijemo s čisto vodo in temeljito osušimo. Gumo na vratih dobro očistimo in obrišemo: Le tako bo ostala mehka, voljna in bo dobro tesnila. Od časa do časa hladilnik odmaknemo od stene in s sesalnikom odstranimo prah, ki se je nabral na hrbtni strani.

MED POČITNICAMI VKLJUČEN ALI IZKLUČEN

Ko gremo na počitnice, pustimo hladilnik brez skrbi vključen. Napolnimo ga z živilom, ki se obdržijo, in po vrnitvi z dopusta nas bo doma čakala

hladna pijača. Če pa se odločimo, naj hladilnik med našim dopustom počiva, ga izključimo, izpraznimo, odtajamo, pomijemo in osušimo. Vrata pustimo priprta, da se ne bi zrak v hladilniku usmradil. Zato hli vonj je potem zelo težko pregnati.

KAKO VELIK NAJ BO HLADILNIK?

Če kupujemo nov hladilnik, izberemo dovolj velikega, da nam ne bo kasneje žal. Na enega družinskega člana računamo po 50 litrov prostornine. Zelo praktični so hladilniki, ki imajo tudi zamrzovalnik. V njem lahko zamrznemo in shranimo manjše količine živil, ki jih potem porabimo sproti, ali najkasneje v nekaj tednih. Če želimo zamrzniti večje zaloge živil, pa kupimo raje zamrzovalno omaro ali skrinjo.

TEMPERATURE IN OBSTOJNOST ŽIVIL

Temperatura v hladilniku meri od 0 do 8 stopinj, ni namreč povsod v hladilniku enako hladno. Najbolj hladen je del okrog hladilne naprave. Zato shranjujemo živila v hladilnik po naslednjem razporedu:

Vrhna rešetka: meso, klobase, salame, ribe...

Srednja rešetka: pripravljene jedi, vsebina odprtih konserv, ki smo jo preložili v navadno posodo, pecivo...

Steklena plošča: skuta, jogurt, stekleni kozarci z vložnim sadjem ali zelenjavo.

Predelek za zelenjavo: sadje, zelenjava.

Predelečki na vratih: maslo, jajca, pijače, mleko.

Predelek za zamrzovanje: tu zamrzujemo vodo v ledene kocke, ali pa shranjujemo globoko zamrznjena živila, ki jih nameravamo kmalu porabiti.

Hladilniki so označeni z zvezdicami, ki nam povedo, kako močno hladijo. Vendar so predalčki, označeni z zvezdicami, namenjeni le za shranjevanje že zamrznjenih jedi in ne za zamrzovanje. Le v predelu s tremi zvezdicami lahko zamrzujemo manjše količine hrane — prevelikih količin zamrzovalnik ne zmore.

PLAVANJE

Poletje je tu in med radostmi tega letnega časa je prav gotovo plavanje in kopanje pa najsi bo to v kopalniških, ob nabrežjih rek in jezer ali morja. Pomurci nismo ravno vrhunski plavalci, med nami pa je verjetno tudi precej takih, ki se ne znajo obdržati niti na površini, kaj šele, da bi lahko govorili o pravilnem plavanju. Nekako samo po sebi umevno je, da otroka naučimo hoditi, do vode pa, da te ima čisto odpor tudi ko odraste, saj prve korake nikoli ne vsklanjemo s prvimi zamahi v vodi. Slednja značilnost ni le naša — regijska, ampak bi jo lahko posplošili, posebej po vedno bolj zaskrbjujočih podatkih o čestih utopitvah.

Kdaj in kako v vodo?

osnovnih pravil pred vstopom v vodo:

Novopečeni plavalci morajo biti posebej oprezní v globoki vodi, ker se jih je večina naučila plavati v plitvi vodi in vodoravni položaj tik pod gladino je mnogo lažji takrat, ko je dno blizu. Zato naj za take plavalce velja pravilo, da imajo vedno ob sebi dobrega plavalca, ki bo po potrebi lahko priskočil na pomoč. Posebej pri krču, ki se najčesteje javlja prav pri slabih plavalcih, ker se hitro utrudijo, pa tudi hitreje se jih loti panika. Pri krču pa je potrebno le hitro ukrepati: vzravnatí nogo ali roko.

Prav tako morajo začetniki med plavalci in drugi plavalci iskati mirnejša mesta in ne kotichek, kjer se gnete največ vode željnih. To zato, ker v gneči slab plavalec ne more

reagirati na kakršenkoli sunek z leve ali desne, kar pa ne pomeni, da naj so na bolj osamljenih mestih v bazenu ali na plaži izolira. Vedno naj je v bližini kdo, ki mu lahko pomaga.

Različni plavalni pripomočki (plavuti naprimer) so pri neplavalcih ali plavalcih začetnikih odveč. Dajejo mu sicer lažni občutek sigurnosti, kar pa lahko v kritičnih trenutkih drago stane.

Tudi to, kje se plavalec začetnik ali celo neplavalec odpravi v vodo ni nevažno. Vedno je treba preveriti kakšna je globina vode, kakor tudi ali navidezna plitkost ni varljiva in se posebej za motno vodo ne skriva past. Poleg vsega pa je pomembno zapomniti si tudi, kdaj je pametno iti v vodo: Vsekakor ne takoj po použití hrani ampak med obroki, in ne preznojen!

Sestavit Marko Napast	Osvojevalna težnja ali politika	Vodna vršina	Oranje, zorana zemlja	Mesto v južni Turčiji	Francoski pisatelj (Pierre)	Jezikava Sokratova žena	Eden od oceanov
Zenska, ki nastopa na gledališkem odru							
Najlepša živiljska doba							
Latinsko ime za trdnební soglasnik							
Ameriški filmski igralec Nelson			Cankarjeva povest				
			Cerkveni velikas				
Žensko ime					Tunizija		
					Srbsko meško ime		
Največji italijanski naftni koncern						Vijak pri sadni stiskalnici	
Reka v Sviči (krajša oblika)						Ameriška tiskovna agencija	
						Malik	
Liter		Srednje-solec					
		Drevesna žabica					
Grška boginja, pošastka bogov							Pevec Pestner
							Tečaj pri kolezu
Starogrški filozof iz Efeza							
Geslo fr. revolucije (enakost)							
Slovenski zgodovinar (Josip)						Temni del dneva	

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: protest, Rosario, intriga, KE, anis, Ito, Ist, m, sejm, Amadeus, vata, NK, ar, soda, Nepos, K, Jerneja, Est, luč.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

lejš dušo toga je narodna banka vó dala predlog, ka té droubne pešmese jo 5, 10, pa 20 par s prometa ličjo. V Bóllinskon táli, ljubljanske banke so pa že jar tednof prí, droubni pešmese nej šeli od ednoga občana molu zeli, ka ji je šool na knjizico djali. V toj banki daleč magnej vidijo. Liki té občan je nej kriš, či je glij v soboto čas mór, mifona pa nej šool pri tebi dréati.

mladinske delovne akcije

Med brigadirji MDA Goričko 81

VEDO, DA NISO SAMI...

Na Goričkem je te dni še posebej živo. Številne mladinske delovne brigade iz raznih predelov Slovenije, med katerimi so mladi iz občinskih konferenc zveze socialistične mladine Ljubljana/Vič, Kočevje, Slovenj Gradec in Črnomelj, pridružila pa se jim je tudi specializirana brigada Rdečega križa Slovenije, se trudijo po svojih najboljših močeh pomagati ljudem na manj razvitem in obmejnem predelu murskosoboške občine. Dela so za zdaj osredotočena na obnovo okrog štiri kilometre dolgega cestnega odseka od Gornjih Petrovec do Križevce.

ZA BRIGADIRJE NI OVIR

Dan je bil sončen in vroč, ko sem s kolegom prispel na delovišče. Do prvih manjših vzpetin je šlo kar hitro po asfaltu, od tam naprej pa se je jekleni konjiček prebijal skozi pravcati oblak prahu, ki so ga povzročali ogromni tovornjaki in osebna vozila, in poskaloval po makadamski cesti.

Šele nekje daleč so se prikazale hribovske kmetije, ki so naznanjale začetek vasi Križevci na Goričkem. Znova sem se lahko prepričal, kako lepa je tukajšnja dežela, posebej še, ko se koplje v juljskem soncu, ki je prebodlo sivino dopoldneva. Kmalu me je premamil brigadirski živžav.

Mladi brigadirji, ki so za tri tedne zamenjali svoje delovne obleke in učne knjige, da bi pograbili krampe in lopate ter pomagali graditi ceste na Goričkem, s tem dano obljubo izpolnjujejo. Mladinke in mladince je prepeletal en sam delovni ritem. Približal sem se jim. Srečal sem se s komandantom slovenjegraške mladinske delovne brigade. »Zdravko Čebular-Rado« Jožtom Lenartom, ki je jel pojasnjevati vnemo svojih brigadirjev. Čeprav je brigada nepopolna — šteje namreč le 32 brigadirjev, od tega je osem deklet — dosejajo nadvse spodbudne uspehe. V prvi

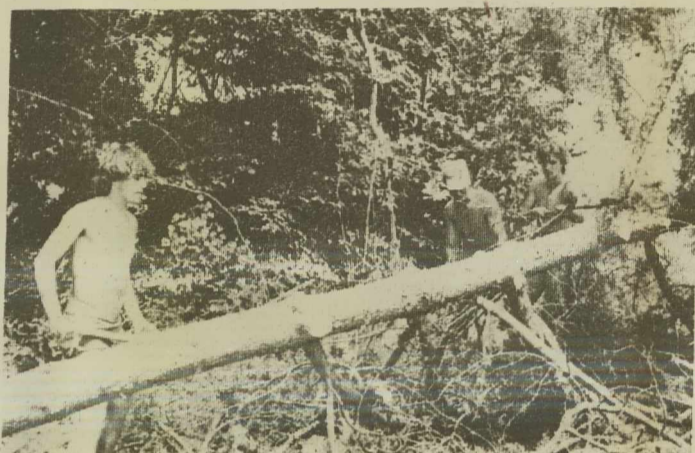
dekadi so presegle normo za skoraj 28 odstotkov, na udarnem dnevu pa celo za 53 odstotkov.

Pri delu jih ni oviralo niti pripekajoče sonce, ko je skupnica brigadirjev nedaleč od Križevce jela podirati in klesti drevesa, ki so se morala umakniti bodoči, znatno širši asfaltni cesti. Tišino dopoldneva je večkrat preglasil zvonki topot sekire in žage. Prah, ki se je valil proti njim

Čas pa je neusmiljeno tekel ko sem se pogovarjal z mladimi brigadirji, ki so prinesli v te kraje živahnejši življenjski utrip. Kazalec na uri se je namreč že prevesil čez poldne, sonce pa je žgalo, da je bil kramp v rokah še težji. Da so ljudje tod sila prijazni, so še povedali, saj jim rade volje posodijo vse potrebno orodje, zlasti sekire, pa tudi pijača in kakšen priboljšek iz rok domačinov je zagotovo slajši kot običajno.

»IZPOLNILA SE NAM BO DOLGOLETNA ŽELJA«

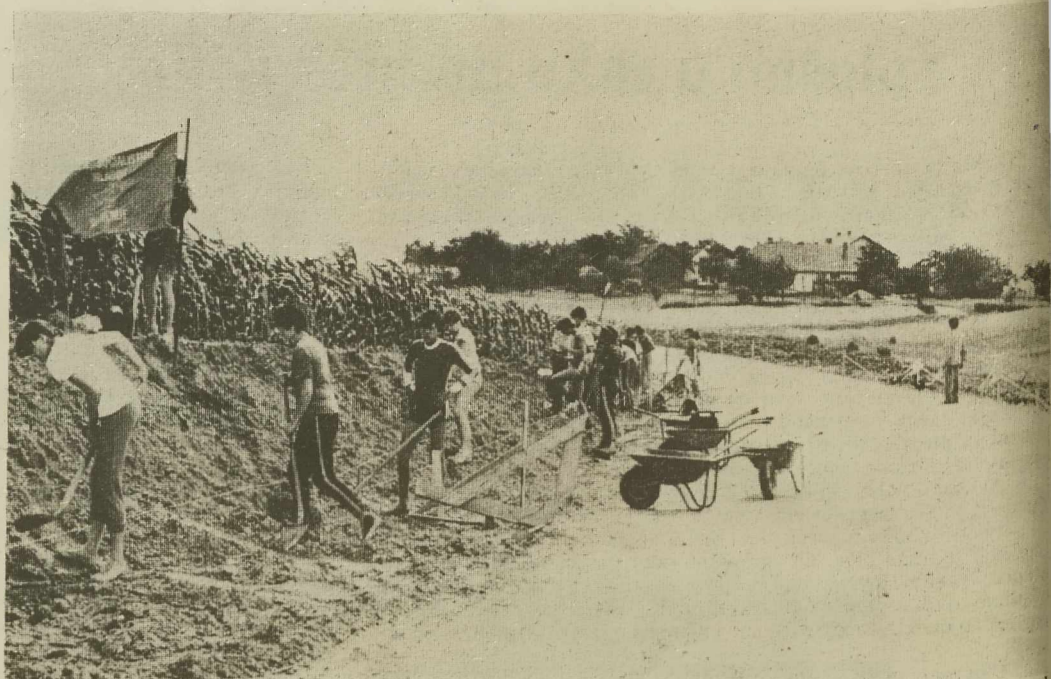
Kmalu sem zagledal nekaj domačij, ki so, kot se je zdelo na prvi pogled, samevale. Pa ni bilo tako. Na dvorišču ene izmed hiš, ki so raztresene po

ZA RAZŠIRITEV CESTE — Tudi podiranje in klestenje dreves sodi v delo brigadirjev, s čimer bodo dane možnosti za razširitev cestnega odseka Gornji Petrovci — Križevci.

po vsakokratni vožnji tovornjakov, je bil resda zadušljiv, pa čeprav so še pred nekaj trenutki tod polivali cesto. »Lažje je tistim, ki približno šest kilometrov dalje kopljejo obcestne jarke«, so zatrjevali nekateri izmed mladih.

goričkih obronkih, sem srečal 81-letnega Aleksandra Jošarja, ki mi je povedal, da so mlajši trenutno v službi, vrnili pa se bodo v poznih popoldanskih urah. »Zelo se veselimo nove asfaltno ceste, da ne bo toliko prahu kot je zdaj.

NA DELOVIŠČU PRI KRIŽEVCIH — Mladi brigadirji iz raznih predelov Slovenije si iz dneva v dan bolj prizadevajo, da bi z izgradnjo ceste pripomogli k hitrejšemu povezovanju med goričkimi kraji.

Domačini so s prostovoljnim delom in prispevki dali veliko za boljšo cestno povezavo, zato pričakujem, da se nam bo izpolnila že dolgoletna želja«, je še pristavil. Pridružila se mu je tudi kmetovalka Sidonija Časar, ki je dejala: »Lepo je, da so prišli brigadirji v naš kraj, zato jim radi ponudimo pijačo in jedačo. Kmalu nam ne bo treba več zapirati oken zaradi prahu.« je zrla z optimizmom na delo slovenskih brigadirjev. Iz dneva v dan vse bolj spoznavajo, kako mladi rod vrača prebivalcem Goričkega zaupanje in jih utrjuje v prepričanju, da niso ostali sami...

Tudi Roman Božič, komandant črnomaljske brigade »Milka Šobar-Nataša«, ki jo sestavlja 39 brigadirjev, je pohvalil sodelovanje z domačini. »Na traso so nam poslali nekaj mladincev iz Križevca in bližnjih vasi, kar nam pride še kako prav na tem vročem soncu. Naša brigada je prvič na Goričke in lahko že sedaj rečem, da se bomo vrnili

domov z najlepšimi spomini.« Zvedel sem, da je njihova brigada preseгла normo za 21,23 odstotka, na udarnem dnevu pa za 50,6 odstotka.

Nekoliko slabše so delali člani mladinske delovne brigade »kočevski zbor« iz Kočevja, ki so postavljeno normo presegle za 29,7 odstotka, najboljši pa so se izkazali na udarnem dnevu z 59,5 odstotnim presežkom norme. Tudi brigadirji iz ljubljanske občine Vič, ki sestavljajo brigadi II. SNOUB Ljubo Serčer, so bili zadovoljni z doseženim saj presejajo normo za 35,15 odstotka, kar je največ med vsemi brigadami, medtem ko so na udarnem dnevu nekoliko »zaostali« za ostalimi brigadami; dosegli so namreč le 39,67-odstotno prekoračitev norme.

UTRJUJEJO ZAUPANJE DOMAČINOV

Bil je čas odhoda. Še zadnji stisk rok in značilni brigadir-

ski Z-D-R-A-V-O. Smeh je preglasil vse ostalo. Tako je bilo tokrat, in tako je venomer na delovišču letošnje republiške mladinske delovne akcije na Goričkem. Živahno in mladostno, kot da so vsi ena sama velika družina. In vesel in ponosem sem, da sem spoznal vse tisto v mladih, kar nam v vsakodnevnem življenju uide. Spoznal sem delavnost in ustvarjalnost mladih ki je pač ne moremo na vsakem koraku opaziti. Tako je tudi v brigadirskem naselju v Gornjih Petrovcih, kjer imajo zelo razvejane interesne dejavnosti. Naj omenimo samo politično šolo Edvarda Karmelja, brigadirski radio, pestro kulturno in športno udejstvovanje mladih, zvečer pa predstavitev posameznih mladinskih delovnih brigad, skečev...

Bratstvo in enotnost, tovarištvo in solidarnost so vrednote, ki bodo ostale trajno v srcih teh mladih ljudi. To pa je nedvomno bistveno!

Tekst: Milan Jerše
Foto: Milan Skledar

Z obiska na lokalni MDA Negova 81

Bogata življenjska izkušnja

Negovo, idilično vas na obrobju Slovenskih goric, so preteklih dvanajst dni zopet obiskali brigadirji. Spet se je brigadirska pesem pomešala s šumenjem mogočnih stoletnih hrastov in ropotanjem kmetijskih strojev. Še močnejše pa so zvenketali krampi in lopate, ki so jih vihtele pridne roke brigadirjev. Tokrat je sodelovalo na že četrti lokalni mladinski delovni akciji 53 pionirjev in pionirk, mladincev in mladink, ki so bili razvrščeni v dve brigadi z enakim imenom Janko Jurkovič-Jovo. Od 2. do 14. tega meseca, so se mladi iz domala vseh osnovnih organizacij ZSMS v gornjeradgonski občini družili in se spoznavali. Med delom so se razvila številna nova prijateljstva in vsi, ki so se tukaj prvič srečali z brigadirskim življenjem, so se z akcije vračali polni bogatih izkušenj in spoznanj, ki jim bodo v življenju še kako koristila. Spoznali so, da delo gradi človeka, posebej pa še skupno delo, pri katerem mora vsak prispevati delež za dosego skupnega cilja.

NA TRASI DELAVNO...

Obiskali smo jih tretji delovni dan in jih našli na trasi. Jožek Pintarič, komandant akcije, jih je ta dan razvrstil v delovne skupine na treh deloviščih. Eni so se lotili že dotrajanega dela strehe negovskega gradu, najstarejšega in najmogočnejšega kulturno-zgodovinskega spomenika v občini, drugi so urejali stopnišče pri župnišču, tretji pa vihteli krampe pri izkopu vodovoda od zbiralnika proti naselju.

»Že drugo leto je glavni poudarek naše akcije na obnovitvenih delih gradu. Letos smo se lotili ostrešja, ki je že dotrajano, čiščenja obokov grajskih kleti, popravil obzidja, sistema odvodnjavanja in ureditve okolice. Medtem, ko smo se na prvih dveh akcijah osredotočili na notranja dela, sedaj opravljamo nujna vzdrževalna dela, ki so, če hočemo ohraniti ta enkratni primerek naše kulturne dediščine, še kako potrebna.« sta nam pojasnila Jožek in Slavko Lončarič, predsednik krajevne skupnosti Negova, ki je koordinator vseh del, katerih strokovni del opravlja obrtna zadruga pod nadzorom Zavoda za spomeniško varstvo Maribor. Ker so imeli brigadirji tukaj polne roke dela, pa tudi ostrešje, ki je že kazalo prazne rebri, ni ravno nizko, smo malce poklepetali s skupino, ki je podirala ruševino

na župnišču in urejala stopnišče, ki bodo omogočile lažji dostop prebivalcem krajevne skupnosti iz okoliških vasi v njihov center. Dva močnejša mladincev sta s krampom pridno razdirala ruševino, ostali so si kot na tekočem traku podajali opeke iz roke v roko. Vse je delovalo kot dobro utečen stroj. Vmes pa ni manjkalo tudi dobre volje in smeha, saj so šale kar deževalo. Potna telesa in nasmehani obrazi Suzane, Andreja, Jožice, Štefana... so najbolj zgovorno pričali o njihovem počutju na akciji. Najmlajši med njimi je bil Danilo Kocbek, učenec 4. razreda OŠ Negova, ki je domačin in prvič na akciji: »Kljub temu, da sem samo nekaj metrov od doma, ne hodim spat domov. Ne morem zapustiti novih prijateljev in prav žal mi je, ker bo akcija trajala kratek čas. Prihodnje leto, se je bom zopet udeležil.«

Enakega mnenja je bila tudi, petnajstletna Danica Škrobar iz Gornje Radgone, ki je dejala, da kljub obilici dela, brigadirjem ne manjka prostega časa. Sama ga je izkoristila za ogled kraja in za kopanje v bližnjem jezeru.

Tomi Benko je že drugič na lokalni mladinski delovni akciji v Negovi. »Letos imamo srečo z vremenom,« pravi. »Zato bomo naredili več kot lani, pa tudi zagnani smo bolj. Popoldan, ko smo prosti, najraje igramo košarko, zvečer pa rad pokramljam in zapejem s tovariši. Prihodnje leto pridem zopet.«

V PROSTEM ČASU KORIŠTNO IN ZABAVNO

V zatišju dela na trasi, v kuhinji osnovne šole, kraljuje med kotli in lonci brigadirski intendant in kuhar, Ivan Bratuša. Ivan je med brigadirji še posebej priljubljen in cenjen, saj je od njegovih spretnosti odvisno njihovo počutje in tek, ki ni majhen.

Zmotili smo ga pri pripravljanju kosila: »Nameraval sem sicer na republiško akcijo v Belo krajino, vendar nisem mogel pustiti brigadirjev lačnih«, se je pošalil mladi kuhar hotela Radin. In brigadirjem ni žal, da si je premislil, saj je vrsta za »repete« po vsakem obroku precejšnja.

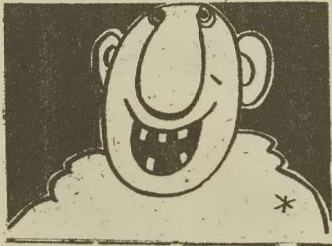
To je del utripa življenja lokalne mladinske akcije Negova 81, na kateri so brigadirji poleg že naštetih del, v preostalih dnevih še očistili bazene negovskega jezera in

njegove okolice. Čeprav številke niso pravo merilo, pa tudi ne cilj akcije, lahko resnici na ljubo zapišemo, da so opravili delo v skupni vrednosti več kot petsto tisoč starih dinarjev. Ob tem pa so se še idejno-politično izobraževali in v prostem času ukvarjali s prostimi dejavnostmi, med katerimi so kazali največ zanimanja za foto krožek. Pestro je bilo tudi

njihovo družabno življenje in brigadirji so se odlično zabavali, še posebej ob številnih šaljivih športnih igrah. Zamenjali pa niso tudi kulturne, se je pošalil mladi kuhar hotela Radin. In brigadirjem ni žal, da si je premislil, saj je vrsta za »repete« po vsakem obroku precejšnja.

To je del utripa življenja lokalne mladinske akcije Negova 81, na kateri so brigadirji poleg že naštetih del, v preostalih dnevih še očistili bazene negovskega jezera in

Tekst in foto:
Vlado Paveo

SLAB SPOMIN

— Tudi na tretjem zaslišanju trdite, da se ne spomnite kje ste skrili poneverjen denar.

— Veste, ko sem v sodniški stavbi, me vse nekam otesnjuje, začnem zgubljeni spomin. Če bi me pustili na miru in spustili na prostost, bi ga že nekako našel.

OB SMETNJAKU

— Kaj za hudiča šariš po smetnjaku, Jože?

— V tej krizi iščem nekaj zasede. Našel sem zavržen kruh, sadje, kar dobre ženske čevlje, snope časopisov. Vse to ljudje mečejo v stran, le tistega, kar sem iskal nisem našel.

— Kaj pa si iskal?

— Upal sem, da je kdo vsaj pomotoma vsul med drugim

tudi kakšen zavojček toaletne-ga papirja.

DRUGI ČASI

— Mamica, se res vse pravljice začnejo z besedami: »Nekoč je živel...«

— Tako so se začele nekoč, otrok moj. Časi se spreminjajo, začetki pa so izredno različni. Ko boš odrasla in poročena, se bo mogoče katera pravljica začela takole: »Halo, draga, zvečer imam sejo upravnega odbora...«

PO OPERACIJI

— Tovariš zdravnik, se bo ta brazgotina po operaciji slepiča pozneje videla?

— Ja, draga moja, to pa bo odvisno od vas!

RAZLIKE SO

V pravljici so živeli ljudje, v avtobusih pa so vloge pogosto obrnjene.

BOGOVI SO BILI NAKLONJENI

— Miha, star maček sem, vendar so me naši sredi julija »naaprili« in povabili na klanje prašiča.

— Zdaj, ko imaš skrinjo, je to povabilo vredno vsega spoštovanja.

— O klanju in poletnih kolinah sploh niso razmišljali. Zvabiti so me hoteli, da bi pomagal pri pospravljanju sena.

— Jim je uspelo, kajne?

— Ne. Pol ure po mojem prihodu je začelo tako deževati, da o senu ni nihče zinil niti besede, vsak pa je začel v zadregi pripravljati vse potrebno za poletne koline. Jaz sem odšel čist, le prašiču so skrajšali življenje vsaj za nekaj tednov.

HELENA

Helena, cenim vas, spoštujem, vendar ne bi rad končal kot Napoleon.

SAMO Z NARKOZO

— Franc, spodobno si oblečen, le lase imaš malo predolge. Pojdi vendar k frizerju!

— Bi že šel, če bi me strigli pod narkozo.

ZGODI SE

— V drevesno skorjo si tisto popoldne vrezal najini imeni in srce, obljubil večno zvestobo, zdaj pa se obnašaš do mene kot

do ženske, ki te sploh ne zanima.

— Veš, vse tisto je bilo iskreno, našel pa se je neki nesramnež in drevo podrl...

HČERKA IN MATI

— Mimica, si vsaj v tem mesecu obiskala mamo in jo vprašala, če je z zdravjem kaj narobe?

— Ne. Ona je prišla k meni in mi postavila podobno vprašanje.

INKASANTU

— Račune bomo poravnali, vendar vam svetujem, da vsaj teden dni ne pritisnete na naš zvonec.

— Kaj pa je narobe?

— Neka kužna bolezen nas je zajela.

— Plačate pa vseeno lahko.

— Iskreno vam povem, žal bi mi bilo, če bi se z dotikom denarja še vi okužili.

ZASEBNI TRGOVEC

— Že nekaj mesecev imate zasebno trgovino. Kako je kaj?

— Zaledje je majhno, s prometom pa sem kar zadovoljen. Pozornost posvečam predvsem tistemu o čem smo v delovni organizaciji, kjer sem bil zaposlen, toliko razpravljali.

OPOZORILO

— Obtoženi — opozarja sodnik — povejte samo to, kar ste videli in nikar tistega, kar ste slišali od drugih. Torej: kdaj ste rojeni?

— E, tega vam pa ne morem povedati, saj ste mi zabičali, da tistega, kar sem slišal od drugih, ne smem povedati. Za datum rojstva sem namreč zvedel od drugih.

V RESTAVRACIJI

— Gost se približa natakariju in ga vpraša:

— Me poznate?

— Ne bi se spomnil... se zmede natakarij, gost pa mu razbistri spomin:

— Jaz sem tisti od mize tam v kotu, ki sem pred dvema urama naročil kotlet na žaru...

V ŽENITOVANJSKEM URADU

— Rad bi se poročil z bogatim, lepim, inteligentnim in izobraženim dekletom.

— Veste kaj: z ozirom na vaše zahteve vam priporočamo, da greste v katero izmed arabskih držav, kajti pri nas se lahko poročite s samo eno...

ČASI SE SPREMINJAJO

— Še vedno zmečete toliko kruha v smetnjak?

— Tisti časi so minili. Zdaj vsako jutro brskam, če je v smetnjaku kakšna zanesljiva krušna podloga...

anekdote

Američan Luis je v prometni gneči slalomsko obračal volan in pritiskal na plin, podobno pa je ravnal voznik za njim. Zavil je na stransko cesto, potem levo in desno, »spremljevalec« pa mu je vztrajno sledil. Za zadnje rešitev si je izbral poljsko pot, zavoj na desno. Poti je zmanjkalo in moral je ustaviti.

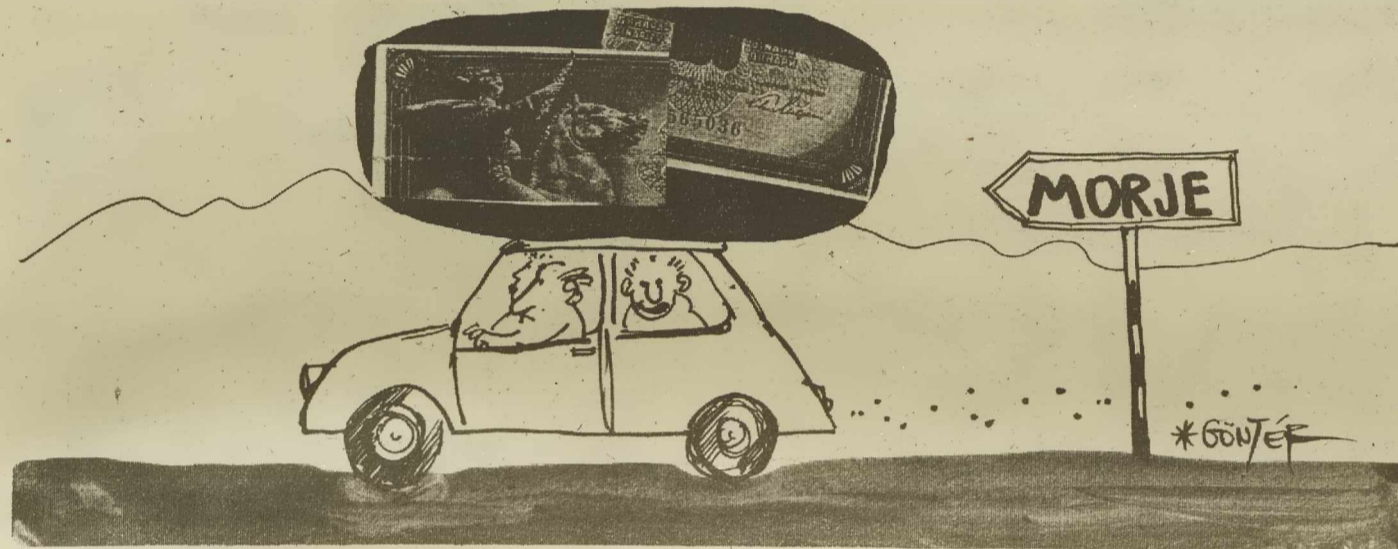
— Potje končana, lahko se peljeva samo nazaj. Zakaj ste me zasledovali?

— Hotel sem vam povedati samo to, da sem hotel to šklopotalo, ki ni vredno več kot tisoč dolarjev, prodati. Taksija ni bilo, zato sem prijel za volan vašega cadiilaca.

— Peljeva se najprej nazaj, potem pa po glavni cesti naprej. Cadiilac lahko obdržite. Ze sam sem ga hotel odpeljati na odpad...

Clementino, hčerko premožnih staršev, so sredi popoldneva v stanovanju prijeli lopovi, preoblečeni v delavce za preseljevanje, zavezali so ji usta in odnesli vse od nakita in nekaterih delov pohištva. Vodja tolpe jo je ob koncu vprašal, če jo to kaj moti. Gestikulativno jim je pokazala, naj ji odvežejo ruto čez usta, prerežejo vrvi, ki so jo vezale na stol, potem pa je dodala: »Hvala. Tudi ta stol vam odstopam.«

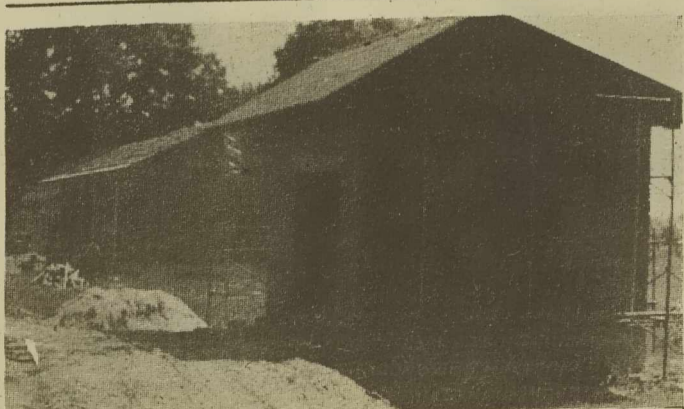
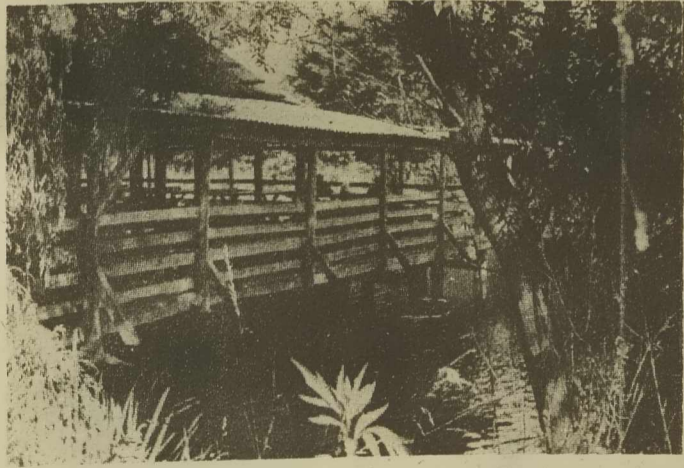
anekdote

dopisniki so zabeležili

Bobri spodjedajo „bobre“

Gostišče »Bobri« v Dolnji Bistrici naj bi izletnikom, turistom, posebno na ribičem, ponudilo tisto, kar je dala narava, pa tudi tisto, kar so si ob gradnji zamišljali ljudje iz okolice. Na začetku so bili skoraj vsi optimisti, namestili so vabljuje table, uredili so cesto in spodbujali. Začetek je bil dober, takšen, da smo ga lahko ponudili tudi turistom in izletnikom, po gostih menjava upravljavec tega gostinskega obrata pa vse drsi navzdol. Tudi pri Viatorju v Lendavi pravijo — zdaj je gostišče pod njihovim okriljem — da je treba to bobrovsko stavbo obnoviti in to temeljito, vendar nimajo denarja. Še to — lokal je odprt le ob praznikih, petkih, sobotah in nedeljah. Ne preostane drugega kot to, da lokal prevzame in uredi nekdo drug, ki bo z vabečimi tablam in dobro postrežbo privabljal tudi tuje turiste in to vsak dan. Tako menimo obiskovalci, za posnetek pa je poskrbel Jože Žerdin.

V Vanča vasi so minulo soboto spet zavzeto prijeli za delo, da bi čim prej dogradili prizidek h gasilskemu domu in zbiralnico mleka ob njem. Še nekaj tednov in oba objekta bosta dograjena. Doslej so vložili v gradnjo in dograjevanje nad 2.400 prostovoljnih delovnih ur. Prizadevni so, kajne?

Mladinsko kulturno umetniško društvo Miško Kranjec iz Velike Polane je nosilec kulturnega življenja v KS Polana, seveda pa ne gre pozabiti tudi uspešnega povezovanja z osnovno šolo Velika Polana.

Iz vrste sekcij, ki delujejo v okviru KUD, vam predstavljamo folklorno skupino, ki popestri vsako prazno v krajevni skupnosti, nastopa pa tudi v drugih krajih širom po Pomurju in celo v tujini. Vodi jih Katica Škalič.

GORNJA RADGONA

Šesta številka glasila Elrad

Pred dnevi je izšla letošnja šesta številka glasila delovne organizacije Gorenje-Elrad ELRAD, ki ga izdajajo že devetnajsto leto. Glasilo je mesečnik in je po vsebini zelo bogato. Temu je nekoliko pripomogla lanskoletna akcija sindikatov »Tisoč delavcev sodelavcev«, saj se je za pisanje navdušilo veliko novih sodelavcev.

V glasilu je objavljenih 65 prispevkov, ki jih je napisalo 22 avtorjev. Berejo ga tudi člani družin zaposlenih, posebno priljubljeno pa je med njihovimi upokojenci.

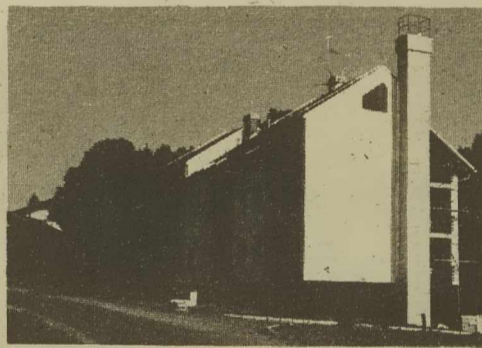
V pokrajini ob Muri nam mati narava vsakič ponudi, pa naj si bo na pomlad, poleti, jeseni ali pozimi, kaj zanimivega. To, da se želva najde v Prekmurju, ni vsakdanji primer. Kilo-gramsko želvo je na travniku v času pospravljanja sena našel Alojz Sobočan iz Lipe. Le-ta se je kaj kmalu udomačila, in se dokaj korajžno sprehaja na domačem dvorišču. J. Žerdin

SELCE

Stanovanja za kmetijske delavce

V lenarški občini imajo premalo stanovanj za kmetijske delavce, zato so se pri občinski stanovanjski skupnosti odločili za nove gradnje predvsem v tistih predelih, kjer ljudje živijo in delajo. Tako so ob dnevu borca odprli vrata bloka za devet družin v Selcah, kjer ima kmetijski kombinat največ površin. Upajmo, da jih bodo v prihodnjem obdobju zgradili še več.

L. K.

Na posnetku je folklorna skupina kulturno umetniškega društva »Slavko Osterc« iz Veržeja, ki jo vodi Majda Puklavec. Folklor je v Veržeju že dodobra zakoreninjena, saj deluje več kot 35 let, današnja skupina pa deset let; sestavljajo jo mladi z osmimi pari. Plešejo predvsem prleške plesne. V okviru finančnih možnosti jih podpirajo krajevna skupnost, KUD Veržej in ZKO Ljutomer. Svoje ubrane plesne so že odplesali v Radencih, na Kozjem, v Grljani v Srbiji, na folklornem srečanju v Veliki Polani, plešejo pa tudi na proslavah v domačem kraju. J. Žerdin

KOBILJE

Prvi krajevni praznik

Krajevna skupnost Kobilje je v tem poletju praznovala prvi krajevni praznik, ki je bil posvečen prvi obletnici poimenovanja kobiljske osnovne šole po Edvardu Kardelju. Na slovesnosti, na kateri je govoril predsednik skupščine krajevne skupnosti ing. Pavel Korošec, so pregledali uspehe, med katerimi velja zlasti omeniti asfaltiranje ceste skozi »goščo«, pričetek gradnje gasilskega doma in dokaj trdno sodelovanje s karavlo »Đuro Salaj«.

Za prihodnje obdobje pa načrtujejo gradnjo manjšega obrata, asfaltiranje nekaterih odsekov cest, gradnjo vodovoda v gorice, transformatorja in otroškega vrtca z dvema oddelkoma.

J. Žerdin

KRAŠČI

Lovci ne mirujejo

Devet lovskih družin je sodelovalo na tekmovalju v streljanju na glinaste golobe, ki ga je v nedeljo v Krašči pripravila Lovska družina Cankova. Med 45 tekmovalci je ekipno osvojila prvo mesto tekmovalna ekipa iz lovske družine Križevci v Prekmurju, takoj za njimi so bili tekmovalci iz Križevca pri Ljutomeru, tretje mesto pa je zasedla LD Kuzma—Grad. Med posamezniki je bil najboljši Jože Pojbič iz LD Križevci v Prekmurju, drugi Jože Rajh iz LD Križevci pri Ljutomeru, tretji pa Jože Seme iz LD Radenci. frku

Odbor za medsebojna razmerja OŠ Fokovci **dodatno razpisuje** naslednja delovna opravila in naloge na podružnični dvojezični osnovni šoli Prosenjakovci:

- 2 učitelja razrednega pouka; U ali PRU
- vzgojiteljica; VZG.

Kandidati morajo biti usposobljeni za delo v slov. in madž. jeziku. Vloge z dokazili o strokovnosti poslati na OŠ Fokovci, odboru za medsebojna razmerja, v 8 dneh po izidu razpisa.

Razpisna komisija na Blagovno-ekonomskem šolskem centru v Murski Soboti poobnovno

RAZPISUJE

v skladu s 147. členom zakona o usmerjenem izobraževanju in 173. členom statuta centra prosta dela in naloge članov kolegijjskega poslovodnega organa in sicer:

- 1 člana za pedagoška vprašanja (10-urna učna obveznost tedensko)
- 1 člana za samoupravne zadeve in sodelovanje z okoljem (10-urna učna obveznost tedensko)

Pogoji:

1. Kandidati morajo izpolnjevati pogoje zakona o usmerjenem izobraževanju.
  2. Imeti morajo ustrezne moralno-politične in organizacijske sposobnosti.
- Rok za prijavo 10 dni po objavi.

PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE
AVTORADGONA
GORNJA RADGONA

Proizvodno transportno podjetje AVTORADGONA, n. sol. o., Gornja Radgona, Ljutomerska 26, TOZD Transport,

OBJAVLJA

5 voznikov tovornjaka

Pogoji: končana poklicna šola za voznika tovornjaka, opravljen izpit kategorije E in vsaj eno leto ustreznih delovnih izkušenj.

Za objavljena dela in naloge združujemo delo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom. Kandidate vabimo, da pošljejo pisne prijave o strokovnosti kadrovski službi delovne organizacije v 15 dneh od dneva objave.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o opravljeni izbiri v 30 dneh od poteka roka za sprejem prijav.

Svet osnovne šole Puconci

OBJAVLJA

naslednja prosta dela in delovne naloge:

- učitelja razrednega pouka PRU
- učitelja razrednega pouka na podružnični šoli v Brezovcih — PRU

Rok prijave 15 dni po objavi

Komisija za delovna razmerja na Blagovno-ekonomskem šolskem centru v Murski Soboti

RAZPISUJE

za nedoločen čas prosta dela in naloge

- učitelja telesne vzgoje

Pogoj: končana VŠTK, prednost imajo ženske, nastop 1. 9. 1981

- računovodje

Pogoj: končana ekonomska šola s triletno prakso ali višja šola ekonomske smeri z dvoletno prakso. Nastop dela takoj.

- snažilke

Pogoj: končana osnovna šola, 3-mesečno poskusno delo, nastop dela po dogovoru.

Rok za prijavo 10 dni po objavi.

OSNOVNA ŠOLA GORNJA RADGONA

razpisuje

prosta dela in naloge:

a) za nedoločen čas:

- učitelja razrednega pouka v COŠ, PRU
- učitelja FI in TEHNIČNEGA POUKA, PRU

b) za določen čas:

- učitelja FI in TEHNIČNEGA POUKA (v času nadomeščanja delavke na porodniškem dopustu)
- učitelja razrednega pouka v COŠ od 28. 9. 1981 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Na razpolago je 1 garsonjera.

Začetek dela 1. 9. 1981.

Rok za prijavo do zasedbe delovnega mesta.

Uprava za notranje zadeve v Murski Soboti

RAZPISUJE javno licitacijo za prodajo:

— montažnega lesenega objekta (8 x 5 m), ki stoji na mejnem prehodu Hodoš, se demontira in odstrani.

Izključna cena je 15.000,00 din.

Datum, ko se objekt lahko demontira in odstrani, bo naknadno dogovorjen s kupcem — najboljšim ponudnikom. Kupec je dolžan poleg uporabnega materiala odstraniti tudi več odpadni material in temelje do 10 cm pod nivojem zemljišča.

Javna licitacija bo v torek, dne 21/7-1981 ob 10. uri na kraju samem.

Na licitaciji lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe, ki bodo pred licitacijo plačale 20 % pologa.

Prodaja bo po sistemu vedno — kupljeno, kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Ogled objekta je mogoč od 18/7-1981 dalje.

objavlja

prosta dela in naloge

VODJE PISARNE

v oddelku skupnih služb

Zahteva se srednja šola upravno-administrativne ali ekonomske smeri in 2 leti delovnih izkušenj. Prijavijo se lahko tudi kandidati s končano zahtevano izobrazbo, brez delovnih izkušenj.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati tudi pogoje iz 84. člena Zakona o notranjih zadevah (da niso v kazenskem postopku ali da niso bili obsojeni za k. d. iz nečastnih nagibov).

Pismene prijave z življenjepisom in dokazili o šolski izobrazbi pošljite v 15 dneh od objave Upravi za notranje zadeve Murska Soboti.

PRAŠIČEREJCI POZOR!

ABC Pomurka — KG Rakičan, temeljna organizacija Prašičereja Beltinci, prodaja na ekonomski enoti Jezera rabljene gajbice za vzrejo pujskov. Prodajajo jih vsak dan od 6. — 14. ure, razen sobote in nedelje.

Cena gajbice je približno 1.500.- dinarjev.

ABC Pomurka — KG Rakičan
TOZD Prašičereja Beltinci

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

SGP Konstruktor n. sol. o., MARIBOR
TOZD GRADBENIK, n. sol. o., LENDAVALA

RAZPISUJE

kadrovske štipendije za naslednje poklice:

zidarji	8
tesarji	8
železokrivci	3
strojni ključavničar	1
upravno administrativni tehnik (prednost imajo 3., 4. letnik)	1
ekonomski tehnik (prednost imajo 3., 4. letnik)	1
gradbeni tehnik (prednost imajo 3., 4. letnik)	2
študij na Pravni fakulteti (prednost imajo višji letniki)	1
VTŠ — I. stopnja smer visoke grad.	2
FAG smer visoke gradnje	1

Kandidati morajo vlogi na obrazcu 1,65 DZS priložiti še

- potrdilo o vpisu v šolo
- fotokopijo zadnjega šolskega spričevala
- potrdilo o premoženjskem stanju družine
- potrdilo o dohodkih staršev za leto 1980
- če so starši upokojeni, predložijo kandidati odrezek od pokojnine za december 1980

Vloge za razpis štipendij je potrebno vložiti v kadrovski TOZD Gradbenik do 15. 8. 1981, od dneva razpisa.

ALUMINIJSKI RADIATORJI

aklimat® IN RADIATORSKI VENTILI

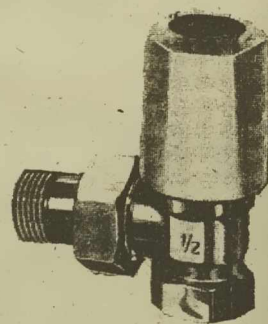
v mesecih juliju in avgustu

cenejši za
10 %

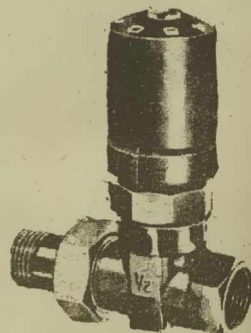

Nakup je možen v vseh trgovinah s tehničnim blagom

MARIBORSKA LIVARNA
Kejžarjeva 11, 62000 MARIBOR

RADIATORSKI KOTNI VENTIL

RADIATORSKI RAVNI VENTIL S TERMOSTATOM

Mura ne gre v drugo zvezno ligo

Potem, ko sta prvo in drugo uvrščeni moštvi v slovenski nogometni ligi Smartno in Slovan iz Ljubljane odpovedali sodelovanje v drugi zvezni ligi, je Nogometna zveza Slovenije ponudila igranje v drugi ligi soboški Muri kot tretje uvrščenemu moštvu. Zato je bila pretekli četrtek v Murški Soboti razširjena seja izvršnega odbora NK Mura, na kateri so bili tudi predstavniki družbenopolitičnih in telesnokulturnih organizacij.

Po vsestranski oceni stanja v nogometnem klubu Mura so ugotovili, da so v zadnjem obdobju dosegli pomembne rezultate v samoupravni organiziranosti in strokovnem delu, hkrati pa tudi izboljšali pogoje dela. Rezultat tega je uspešno delo z vsemi selekcijami, ki je načrtno zastavljeno in osvojitve tretjega mesta Mure v slovenski ligi.

Kljub temu pa Mura ne bo šla v drugo zvezno ligo, ker za to trenutno nima kadrovskih niti materialnih pogojev. Za sodelovanje v drugi zvezni ligi bi potrebovali 6 do 7 milijonov dinarjev, sam klub pa bi lahko zbral le 2 milijona. Poleg tega pa so si v klubu zastavili dolgoročno politiko razvoja, ki temelji na strokovnem delu in domačih kadrih. Zavzeli so se, da je letos potrebna dograditi potrebne objekte na stadionu, hkrati pa v okviru SZDL že sedaj potrditi načrtovani razvoj kluba in mu ob osvojitvi naslova slovenskega prvaka tudi omogočiti sodelovanje v višjem tekmovalnem razredu. Zaenkrat pa se morajo tako igralci kot gledalci sprijazniti z ugotovitvijo, da v sedanjem trenutku ni mogoče zbrati potrebnih sredstev za sodelovanje v drugi zvezni ligi.

PADALSTVO

POJBIČ TRINAJSTI

V Beogradu je bilo 14. mladinsko prvenstvo Jugoslavije v padalstvu, na katerem je sodelovalo 22 tekmovalcev iz celotne države. Med njimi je nastopil tudi član aero kluba Murska Sobotna Jože Pojbič. V skoku na cilj z višine 1000 metrov je zasedel trinajsto mesto, v figurativnih skokih z višine 2000 metrov je bil petnajsti, v skupni uvrstitvi pa je pristal na trinajstem mestu. Člani aero kluba Murska Sobotna pa se pripravljajo na republiško člansko prvenstvo, ki bo v Ptuj.

Ze nekaj časa pa se vneto pripravljata na državno prvenstvo jadranskih pilotov člana soboškega aero kluba Stanislav Petrovič in Mišo Pfeifer. Tekmovanje bo v Novem Sadu.

KOŠARKA

POMURJE ČETRTIČ ZMAGOVALEC

V Weizu v Avstriji je bil mednarodni košarkarski turnir kadetov, katerega so se udeležili tudi mladi košarkarji Pomurja iz Murske Sobotne in dosegli lep uspeh. Osvojili so prvo mesto in prejeli lep pokal. Soboški košarkarji so na tovrstnem tekmovanju že četrty osvojili prvo mesto.

Za ekipo Pomurja so nastopili: Petek, Stihec, Sarčević, Šarkanj, Kavaš, Zavec, S. Fišer, D. Horvat, A. Fišer, A. Horvat in Gašpar. Dosegli so naslednje rezultate: Pomurje:Progres Graz 102:52, in Sparkasse Weiz:Pomurje 70:84.

Istoačasno pa so v Weizu gostovali tudi veterani Pomurja in premagali domačo ekipo z rezultatom 94:84. Koše za Pomurje so dosegli: Hladen 22, Grmič 18, Sedonja 23, Horvat 10, Andrejek 11, Gorčan 6, Hiršl 4.

Povratno srečanje kadetov in veteranov Sparkasse iz Weiza bo jeseni v Murski Soboti.

ŠPORTNI OBRAZI

Štefan Cigan — republiški mladinski prvak

Pretekli teden je bilo v Celju končano letošnje republiško mladinsko prvenstvo v šahu, na katerem so sodelovali tudi mladi šahisti SD Radenska iz Murske Sobotne. Najuspešnejši med njimi je bil zopet Stefan Cigan, ki je z osvojenimi 8 točkami in pol zasedel prvo

potrudil ter z dobro igro osvojil prvo mesto.

Štefan Cigan iz Murske Sobotne, ki je letos končal osmi razred osnovne šole na soboški drugi osnovni šoli, je izreden šahovski talent. To je doslej že dokazal na najrazličnejših tekmovanjih.

Med drugim je dvakrat osvojil naslov republiškega pionirskega prvaka, enkrat pa je bil tudi državni pionirski prvak. Prav gotovo pa je njegov največji uspeh doslej osvojitve naslova republiškega mladinskega prvaka, ki mu daje tudi možnosti za dobro uvrstitev na državnem prvenstvu. Ker pa je Stefan Cigan letos osvojil dva republiška naslova — pionirskega in mladinskega je v dilemi ali naj sodeluje na državnem pionirskem ali mladinskem prvenstvu, kajti na obeh ne more sodelovati. Kot kaže, pa se bo najbrž odločil za sodelovanje na mladinskem prvenstvu. Njegova želja je, da bi se uvrstil med prvo peterico, kar bi mu omogočilo sodelovanje na olimpiadi.

To mu želimo tudi mi, saj bi mu pomenilo nadaljnjo spodbudo za še večje uspehe.

F. Maučec

mesto in osvojil naslov republiškega mladinskega prvaka. To je zelo lep uspeh, ki ga ni niti sam pričakoval, saj si je le želel izboljšati lanskoletno uvrstitev, ko je zasedel šesto mesto. Kot sam pravi, je med turnirjem opazil, da ima možnosti za solidno uvrstitev, zato se je posebej

PREDSTAVLJAMO NAGRAJENCA:

Zvezno priznanje Partizanu iz Puconec

Društvo za telesno vzgojo Partizan Puconci je pred kratkim prejelo priznanje Zveze za splošno telesno vzgojo Partizana Jugoslavije za uspešno delo v preteklem obdobju. Izkoristili smo to priložnost za pogovor s predsednikom društva Partizan Puconci Janezom Jošarjem, ki ima tudi veliko zaslug za razvejanje dejavnosti in uspešno delo društva.

V Puconcih je bilo pred osemindvajsetimi leti ustanovljeno društvo Partizan na pobudo velikega ljubitelja telesne kulture, sedaj že pokojnega učitelja in ravnatelja Štefana Vučana. To podozelsko društvo je ves čas delovalo v izredno težkih pogojih dela, ob pomanjkanju materialnih sredstev, objektov in kadrov. Bila pa je ves čas izredno velika volja do dela in pripravljenost peščice amaterskih zanesenjakov, ki so ves prosti čas žrtvovali za delo z mladino.

Pri tem pa je imela pomembno vlogo tudi puconška osnovna šola. Tako je društvo Partizan Puconci, razen nekaterih kriznih obdobj, sodilo med najaktivnejše tovrstne telesnokulturne organizacije v soboški občini. To je tudi še danes, vendar so tokrat pogoji, zlasti pa vsebina, nekoliko drugačni, kot so bili nekoč.

V začetku svojega delovanja se je društvo za telesno vzgojo Partizan Puconci, tako kot druga društva Parti-

zan, ukvarjalo predvsem s telovadnimi nastopi in se redno udeleževalo zletov društev Partizan. Potem so se nekaj časa ukvarjali le z nogometom, za katerega je med mladino vladalo največje zanimanje. V zadnjih letih pa ima društvo Partizan Puconci veliko vlogo v kra-

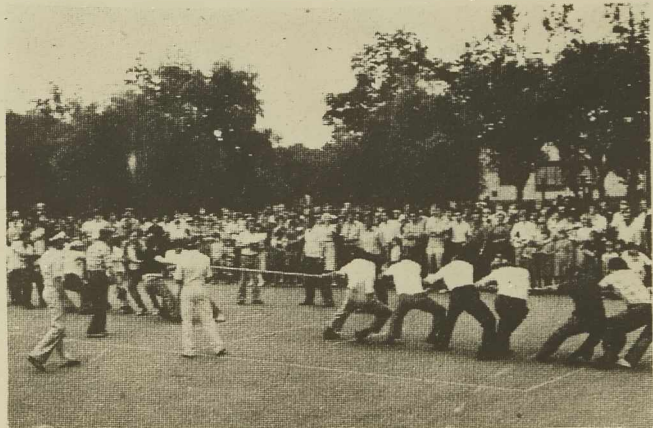
akcije kot so hoja, obiski obeležij iz NOB streljanje, smučanje, teki in igre z žogo. Množično udeležbo dosegajo v krosih in zlasti priljubljenih športno-rekreacijskih igrah v krajevni skupnosti. Gre za vključevanje delovnih ljudi in občanov vseh starostnih struktur v krajevni

kadrov. Tako so si zgradili društvene prostore pri nogometnem igrišču, večinoma s prostovoljnimi delom. Na razpolago pa imajo tudi telovadnico in nekatera igrišča. Pri izgradnji športnih objektov imata zlasti veliko razumevanje krajevna skupnost in Proizvodnja kremenčevega peska Puconci, veliko pomoč pa jim nudi tudi ZTKO M. Sobotna. Iz vrst mladine pa so v zadnjem obdobju usposobili nekaj prepotrebnih strokovnih kadrov, ki poleg učiteljev telesne vzgoje pridno delajo v društvu.

Društvo za telesno vzgojo Partizan Puconci bo tudi v prihodnje posvečalo posebno skrb vključevanju delovnih ljudi in občanov vseh starostnih kategorij v športno-rekreacijske aktivnosti. V programu imajo ureditev trim steze, za katero vlada med krajani veliko zanimanje, uveljavili pa bodo tudi nekatere nove oblike športne rekreacije. Zlasti pa se Pucončani veselijo nove osnovne šole, ki je v gradnji in na katero so dolgo čakali.

V njej bodo namreč dobili tudi telovadnico, kjer bodo lahko prirejali večje prireditve. Najbolj pa so seveda veseli priznanja Partizana Jugoslavije, ki ga niso pričakovali, vsekakor pa jim bo v veliko spodbudo za njihovo nadaljnje in še uspešnejše delo na področju telesne kulture.

Feri Maučec

Vlečenje vrvi je ena zelo priljubljenih aktivnosti, ki je že udomačena tudi v krajevni skupnosti Puconci.

jevni skupnosti kot nosilec razvejane športno-rekreacijske dejavnosti. Delo v društvu je zastavljeno načrtno in ob tesnem sodelovanju z vzgojnovarstvenim zavodom in osnovno šolo. Poleg rednih tedenskih aktivnosti v okviru društva delujejo sekcije za nogomet, košarko, odbojko in namizni tenis. Društvo posveča posebno skrb uresničevanju programa telesnokulturnega minimuma, kjer izvajajo različne

skupnosti. Tako ugotavljajo, da se v krajevni skupnosti Puconci ukvarja s športno-rekreacijo približno tretjina vsega prebivalstva. Društvo tudi tesno sodeluje s krajevno skupnostjo, KO ZRVS, mladinsko organizacijo in ZTKO občine Murska Sobotna.

V zadnjem času posvečajo posebno skrb tudi izgradnji telesnovzgojnih objektov in izobraževanju potrebnih

PODLESEK NA SP

Pretekli teden je z zagrebškega letališča odpotovala jugoslovanska mladinska reprezentanca rokoborcev do 20 let, ki bo sodelovala na svetovnem prvenstvu v Kanadi. V jugoslovanski reprezentanci je tudi član rokoborske sekcije soboškega Partizana Franc Podlesek. To je veliko priznanje temu talentiranemu rokoborcu, kakor tudi soboškemu Partizanu. Upamo, da bomo razveseljive novice slišali tudi iz Kanade.

DELAVSKE IGRE

Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu zveze sindikatov Lendava je te dni razpisala pogoje in urnik za udeležbo na letošnjih že 7. delavskih igrah. Omenjene igre so iz leta v leto množičnejše, v njih sodeluje tudi vedno več žena. Letos bodo ekipe organizacij združenega dela tekmovali v malem nogometu, namiznem tenisu, kegljanju, odbojki, rokometu, streljanju, šahu in pikadu. Ženske ekipe bodo tekmovali v kegljanju, pikadu, odbojki in streljanju. Za tehnične in strokovne usluže bo tudi tokrat skrbela telesnokulturna skupnost, pokrovitelj pa je tako kot vsako leto občinski svet zveze sindikatov. Komisija, ki je organizirala delavske športne igre, je izdelala tudi podroben urnik tekmovanja, določila nosilce tekmovanja v posameznih panogah ter pozvala vse delovne organizacije, da se iger udeležijo. Jani D.

I. ONL LENDA VA

KONČNA LESTVICA

Turnišče	18	16	1	76:27	33
Dobrovnik	18	12	3	73:25	27
Nafta	18	9	3	57:37	21
Graničar	18	8	4	67:37	20
Olimpija	18	8	2	84:39	18
Petišovci	18	5	5	88:36	15
Mladost	18	6	3	94:66	15
Hotiza	18	6	1	113:44	13
Renkovec	18	4	4	107:42	12
Kapca	18	2	2	14:93	6

Beltinka in Turnišče zanesljiva prvaka

Nogometna igra ima v Beltincih in Turnišču dolgoletno tradicijo, oba športna kolektiva pa se tudi ponašata s številnimi uspehi in osvojenimi lovorikami. Tudi danes sodita Beltinka iz

Beltinec in Turnišče med najboljša pomurska moštva, ki bi lahko z uspehom nastopala tudi v višjem tekmovalstvu. Svojo vrednost sta pokazali moštvi tudi v minulih tekmovalnih sezonah, saj

sta najvišja naslova osvojila brez prave konkurence. Zlasti pa je razveseljivo, da v obeh klubih povečajo posebno skrb mlademu naraščanju, kar je tudi garancija za bodoče uspešno delo.

Nogometaši BELTINKE iz Beltinec — prvak prve medobčinske nogometne lige Murska Sobotna. Beltinčarji so v prvenstvu doživeli samo en poraz in osvojili 38 točk ali sedem točk več od drugo uvrščenih Bakovec.

Nogometno moštvo TURNIŠČA — prvak prve občinske nogometne lige Lendava. Občinski naslov so nogometaši Turnišča osvojili brez konkurence, saj so doživeli samo en poraz. Poleg tega pa je Turnišče osvojilo tudi naslov občinskega pokalnega prvaka.

(Ne)vsakdanja presenečenja z radarjem

Maja letos je stopil v veljavo Zakon o temeljih varnosti cestnega prometa. Občani so bili o njem obveščani prek vseh sredstev javnega obveščanja. Zanimalo nas je, kako ljudje-točneje vozniki, spoštujejo te nove predpise, oziroma, ali višje kazni vplivajo na njihovo pazljivost. V četrtek, 9. julija smo se pridružili akciji naših varuhov-miličnikov ob cesti iz Gornje Radgone proti Lenartu. Ta dan je bila tukaj akcija z radarjem. Največ prometni nesreče je namreč prav zaradi prevelike hitrosti in v eni uri, od 14.30 do 15.30, je bilo kar štirinajst prekrščitv hitrosti. Res je, da je bilo največ prekrščitv do deset km/h, toda predpisi so predpisi in miličniki samo opravljajo svojo dolžnost. Radar zabeleži vsako prekrščitv nad štiri km/h in signalizira, ne glede če je voznik še tako dober prijatelj ali znanec.

tanove. Plačal je prvič v življenju, čeprav je že večkrat prekorščil hitrost. Novega Zakona o temeljih varnosti cestnega prometa še ni prebral, čeprav stane le 50 din. Na vprašanje, če bi opozoril druge šoferje na radar, je pritril. Pri nas signaliziranje z lučmi še ni kaznivo, v drugih državah je, zato je veliko več prekrščitv dovoljene hitrosti, kot pa jih zabeleži.

kilometrov na uro plačati 200 dinarjev kazni, pri prekorščitvi od 10 do 30 kilometrov na uro pa 500 dinarjev. V primeru, da prekorščil hitrost od 30 do 50 kilometrov na uro, pa ga po 209. členu Zakona o temeljih varnosti cestnega prometa predlagajo sodniku za prekrške. Pri nadprekorščitvi 50 kilometrov ga prav tako po 208. členu predlagajo sodniku za prekrške.

Mnogo šoferjev si misli, da bodo zelo tovariški, če bodo nasproti vozeče opozorili na radarsko postajo. Toda komu to koristi? Ti isti nekaj metrov bo voznik res zmanjšal hitrost in ne bo plačal kazni, zato pa bo kasneje toliko bolj pritisnil na plin. Dokler vsak ne občuti posledic trmoglavosti na svoji koži, nobena kazen ne pomaga. Poraja se nam vprašanje, zakaj sploh imamo zakone in predpise: ali zato, da imajo miličniki kaj pokasirati in igrajo ljudje brezplačno loterijo, ali pa zato, da bi z upoštevanjem le teh bilo na cestah manj nesreč.

Tudi šoferju wartburga ni pomagalo izgovarjanje, da je števec pokvarjen. Njegov je kazal 55 km/h, medtem pa je že zdavnaj prekorščil dovoljeno hitrost. Vsak voznik mora skrbeti za svoje vozilo, ko te na cesti ustavijo miličniki, ne pomagajo nobeni izgovori.

Šofer katrice mi je zaupal, da je bil tako zatopljen v pogovor z lepoo sopotnico, da je pozabil na števec in je podzavestno vozil hitreje. Mogoče bi nekateri rabili napis: „Med vožnjo ne govori s šoferjem.“ Naslednja žrtev je bil osebni avtomobil s tujo registracijo, vozil pa ga je naš človek, ki je zaposlen na začasnem delu v tujini. Najprej

Tovariš Slavko Kores, ki je leto dni zaposlen na postaji milice v Murski Soboti, je zgovorno pripovedoval: „Določene dneve smo razporejeni po Pomurju, kjer z radarjem ugotavljamo prekorščitve hitrosti.“ Čez nekaj trenutkov ga je prekinil klic miličnika Antona Šonaje, ki je že pet let zaposlen na postaji milice v Murski Soboti in je opravil še tečaj za delo z radarjem. Prek UKV zveze je namreč kolegoma sporočil nove registrske številke avtomobilov, ki so prekorščili hitrost. Njegova naloga pred akcijo je, da namesti radar, ki je sestavljen iz sonde, števca meritev, filmske kamere in fleša, ki se uporablja v nočnih urah. Posebna naprava je še printer, ki na papir zabeleži vsak primer prekorščitve hitrosti, točen čas dogodka, ter zaporedno številko ustavljenega avtomobila. „Po nedolžnem ne plača nihče, kajti radar MULTANOVA v primeru netočnih izračunov ne zabeleži nobene hitrosti,“ pravi tovariš Šonaja med pričakovanjem pose-

Prometnih prekrškov je torej kljub prizadevanjem miličnikov, ki s številnimi akcijami hočejo „ukrotiti“ voznike, veliko. „Glede vinjenosti, nepravilnega parkiranja in drugih „manjših“ prometnih prekrškov pri voznikih ni opaziti večje preventivne, kljub temu, da so kazni šestkrat večje.

Vozniki še naprej zavestno kršijo, predpise, pa tudi nesreče ni dosti manj. Mislim, da povečanje kazni ne bi doseglo svojega namena. Slehernega človeka, ki krši bi bilo potrebno prometno prevzgojiti.

Po nedolžnem ne plača nihče, kajti radar MULTANOVA v primeru netočnih izračunov ne zabeleži nobene hitrosti.

njakov in avtobusov, saj tudi ti radi uživajo v hitri vožnji, čeprav imajo vrhuno prikolico ali polno potnikov. Prvi voznik, ki je moral zapeljati na rob bankine, je vozil sedem km/h preveč. Poznal je vse predpise in bil seznanjen z novim zakonom, vendar mu „pride mimogrede“, da močnejše pritise na plin, tako da se tega sploh ne zaveda. Vsak šofer vozi različno hitro po svojem občutku. Skozi naselje bo normalno vozil počasneje, kot pa po ravni cesti kjer ni hiš, a je dovoljeno samo 60 km/h.

je bil majhen nesporazum, saj je misli, da bo moral plačati 200 jurjev(2000 din). Tudi njemu se kaj takega še ni zgodilo v dolgoletni praksi in bil je na moč presenečen. V Nemčiji je navajen na hitro vožnjo, zato se nikakor ne more navaditi na tukajšnje predpise.

Ker z radarsko postajo ne morejo ostati dolgo na enem mestu, smo se pomaknili naprej, na cesto Lomanošji-Benedikt. Tokrat smo bili skupaj z upravljavcem radarske postaje. Namestil se je za nepreglednim ovinkom. Signalov je bilo veliko. Zabeležena je bila tudi bela Lada mariborske registracije. Čez nekaj minut se je ta lada vrnila in ustavila ob cesti.

Voznik Vlado Kos je bil najprej jezen, češ kako je lahko za 5 km/h plačal 200 din. Toda verjetno ga je bolj zanimalo delovanje Mul-

Na cesti Radgona—Ihova je bilo v eni uri štirinajst kršiteljev.

bnege zvoka, ki ga v primeru prekorščitve omejene hitrosti, daje radar.

Tudi na upravi za notranje zadeve v Murski Soboti so povedali mnenje o prekorščitvi hitrosti. Še prej pa lahko glede (ne)točnih meritev hitrosti z radarjem (na račun tega se prav taklo včasih hočejo vozniki pritoževati) poudarimo, da miličniki pri meritvah hitrosti upoštevajo 5 odstotno toleranco od dovoljene hitrosti.

Sicer pa mora voznik v naselju zaradi prekorščitve hitrosti do 10

Pričakovali smo večjo učinkovitost novega zakona,“ je pripovedoval pomočnik komandirja postaje milice v Murski Soboti, Marjan Horvat.

V upanju, da bomo s skupnimi močmi le prevzgojili zavest slehernega kršitelja prometnih predpisov se zamislimo nad rekomo: „Nesreča nikoli ne počiva“, ki ga bomo le z našo samozavestjo in odgovornostjo sčasoma izkoreninili iz naših cest.

Bernarda PEČEK
Milan SKLEDAR

KRVODAJALCI

POTROŠNIK — Marjeta Šarac (5), Janko Horvat (35), Marjana Kovač (29), Franc Vogrin (1).
POMURSKI TIŠK — Franc Kerec (5), Hilda Obal (15), Janez Gomboši (8), Bela Franko (14), Ludvik Obal (9), Drago Sagaj (11), Jože Savel (10), Rozalija Janošik (9), Bojan Cvetko (1), Nebojša Mladenović (2), Marija Vrečić (17), Janez Brunec (10), Jože Lutar (7), Štefan Pertoci (6), Anton Ritlop (10).

KIK Pomurka — Alojz Ratnik (5), Jože Pertoci (19), Branko Farič (14), Olga Gjerek (7), Dezider Drvarič (6), Dragica Vindiš (6), Štefan Pozvek (3), Jože Kovač (17), Geza Vučak (8), Franc Granfol (3), Franc Šlihuber (3), Stanko Cigut (10), Štefan Titan (8), Jože Matjašec (2), Silvo Hübl (2), Štefan Hašaj (2), Emil Škerlak (6), Tibor Sapač (6), Janez Raus (2).

SOBOTA — Štefan Puhan (5), Milan Balaško (11).
TK MURA — Milan Nemec (3), Štefan Legenič (16), Janez Štraus (4), Vlado Škerlak (4), Branko Kamničar (7), Janez Obal (10).

ABC Pomurka Lendava — Valent Toth (1), Mirko Tornar (1), Ernest Bogar (1), Ferdo Cerovec (1), Franc Horvat (1), Ignac Zadravec (1).

SKUPŠČINA OBČINE M. SOBOTA — Slavko Meolic (5), Franc Erjavec (14), Zdenka Vidovič (1), György Zohar (1), Franc Gregor (3).
RZS M. SOBOTA — Tonček Kos (6), Stanko Sarjaš (8), Franc Ošljaj (13).

BOGOJINA — Štefan Puhan (6).
OD DRUGOD — Jožef Bernard, Kovačeva 16, Lendava (3), Angela Kavaš, Socialno zavarovanje (9).

UMRLI

Francišek Cimerman, 20 let, Muravci 126; Franc Koroša, 33 let, Ključarovi 56; Stanislav Sabotin, 57 let, Mota 4; Ludvik Tivadar, 71 let, Radoslavci 57; Vincenc K Amerlin, 75 let, Zgornji Kamenščak 15; Franc Štumpf, 75 let, Bunčani 20; Anton Tigeli, 79 let, Ljutomer, Stara cesta 18; Franc Dolamič, 90 let, Drakovci 73; Marija Filipič, 46 let, Radoslavci 30/a; Alojzija Brunčič, 58 let, Cven 46; Marija Jager, 71 let, Kuršinci 41; Franciška Ros, 71 let, Vučja vas 4; Marija Kerman, 87 let, Mekotnjak 23; Benjamin Lebar, 4 leta, Gaberje 61; Jože Nagy, 36 let, Centiba 103/a; Franc Nemec, 56 let, Jurij 14/a; Štefan Leček, 56 let, Gornji Lakoš 120; Franc Mertik, 63 let, Odranci 290; Štefan Herzenjak, 65 let, Petišovci 117; Ivan Sobočan, 66 let, Srednja Bistrica 69; Štefan Denša, 67 let, Nedelica 18; Ferenc Tivadar, 67 let, Dolina 78; Jože Imre, 69 let, Kapca 151; Štefan Hanč, 69 let, Dobrovnik 169; Franc Kar, 75 let, Pince 70; Imre Herzenjak, 79 let, Kapca 71; Vendel Gal, 80 let, Genterovci 45; Janoš Bedič, 81 let, Petišovci 47; Štefan Režonja, 82 let, Renkovci 80; Jožica Bohneč, 1 ura, Srednja Bistrica 67; Magda Kepe, 36 let, Radmožanci 50; Marija Kuzma, 38 let, Črenšovci 4; Helena Čeke, 58 let, Kapca 13; Irena Bakan, 61 let, Gornji Lakoš 42; Barbara Smej, 73 let, Odranci 68; Hedvika Hožjan, 74 let, Črenšovci 50; Rozalija Šoos, 76 let, Genterovci 37; Marija Režonja, 78 let, Dobrovnik 114; Ana Kelenc, 84 let, Velika Polana 58; Terezija Virag, 88 let, Odranci 227; Etelka Magyar, 92 let, Dolnji Lakoš 57; Stanislav Nova, 52 let, Jamna 12; Franc Jaušovec, 62 let, Črnci 62; Martin Lebar, 76 let, Žiberči 24; Anton Šinko, 76 let, Lomanoše 5; Anton Weiss, 83 let, Apače 91; Franc Jerič, 87 let, Hrastje-Mota 66; Ivanka Filipič, 61 let, Turjanski vrh 11; Rozalija Klobasa, 69 let, Kunova 34; Jože fa Koler, 75 let, Lešane 26; Marija Ravter, 79 let, Lokavci 11; Marija Gole, 81 let, Nasova 3; Marija Jaušovec, 84 let, Selišči 3; Marija Rožman, 87 let, Radenci 12.

BISERNA POROKA V LJUTOMERU. V imenu občinske skupščine je ob biserni poroki izrekel iskrene čestitke zakončema Jožefu in Mariji Horvat iz Mote predsednik SO Franc Štraki.

Pred desetimi leti sta slovesno praznovala zlato poroko, sedaj pa sta to potrdila še z biserno. Poročila sta se leta 1920 v Lendavi. Leta 1936 sta se preselila na Moto, kjer sta kupila hišo in zemljo.

Njun dom, kjer je bila med okupacijo tudi ilegala partizanska postojanka, je obiskovalo in iskalo zvezo za Prekmurje in Pohorje več partizanov. Večkrat se je mudil tam tudi Miško Kranjec.

Srečna se počutita v krogu zdaj že številne družine, saj imata 6 otrok, 19 vnukov in 22 pravnukov.

M. F.

LENDAVA

DA NE BO NEVŠEČNOSTI

Vsak občan lendavske občine ima poleg svojega imena in priimka osebno matično številko, ki jo je moral pokazati tudi ob nedavnem popisu prebivalstva. Vsak jo mora skrbno paziti, saj jo bo, kot bomo videli, večkrat potreboval. V nove potne liste bodo namreč odslej vpisovali tudi to številko, torej osebno matično številko občana. Nevšečnosti bodo nastale, če bi občan prišel na občino po potni list brez te številke, saj mu ga službenec ne bi mogel izdati. Zato si zapomnimo, če pridemo po potni list, prinesimo s seboj osebno matično številko pa bo vse v redu, ne bo čakanja, ne bo izgube časa in ne kreganja.

Jani D.

Nesrečna vožnja s traktorjem

Vincenc Korošec iz Beltincev se je 8. julija ob 10.15 uri peljal s traktorjem, h kateremu je bila pripeta prikolica, skozi Mursko Soboto. Ko je vozil po mostu čez Ledavo, je izpadla varovalka na priklopniku, zato se je prikolica odpela, zdrknila na pločnik ter se prevrnila. Šarika Ouček iz Murske Sobote, ki je bila na kraju nesreče, se je hudo poškodovala in so jo morali odpeljati v bolnico.

voznega pasa. Pri trčenju se je Bakša lažje ranil, na vozilih pa je škoda za 100 tisočakov.

Zaradi neprimerne hitrosti, ki je prav gotovo posledica vinjenosti (alkotest je pozelenel nad polovico), voznik osebnega avta Frigyes Toth iz Prosenjakovec, ki se je 11. julija peljal skozi Sebebovce, ni uspel speljati desnega ostrega ovinka: avto je nekajkrat zaplesal sem ter tja, da bi se naposled prevrnil na streho. Škode je za 100 tisoč dinarjev. Telesnih poškodb, vsaj hušjih, pa ni, saj jo je voznik odnesel le z nekaj praskami.

Sedaj pa pogledimo, kako je prišlo do prometne nesreče s traktorjem! 10. julija sta 22-letni Anton Bertalančič in 19-letni Jože Madjar, oba iz Večeslavca, vzela traktor in se odpeljala. Za krmilom je sedel Jože Madjar. Vozila sta se od gostilne do gostilne in popivala. Naposled sta se vračala domov. Ura je bila 23, ko sta se peljala skozi Večeslavce proti Pertoci. Na strmem klancu se je traktor nenadoma ustavil in takoj zatem začel drseti navzdol. Mladenič sta skočila z vozila, vendar je imel srečo le Madjar, ki se je lažje poškodoval, medtem ko je vozilo Bertalančič stisnilo ob drevo in je na kraju nesreče umrl. Na upravi za notranje zadeve v Murski Soboti so nam v ponedeljek povedali, da je Madjar prizorišče nesreče zapustil in ni prijavil tragedije svojega prijatelja. Zapišemo naj še to, da je Bertalančič, ki se je smrtno

poškodoval, ta dan pri Madjarjevih pomagal pri kmetijskih delih.

Naslednja prometna nesreča, o kateri želimo zapisati nekaj besed, se je zgodila 11. julija. Ob 17.30 uri se je voznik osebnega avta Matija Gabor iz Žižkov

peljal z neprimerno hitrostjo iz Gomilice proti Turnišču. Zaneslo ga je v jarek, po katerem je peljal še 50 metrov, nato pa je med prevračanjem avta padel iz vozila in obležal s hudimi poškodbami. Gmotna škoda na avtu znaša 250 tisočakov.

Š. S.

ZADNJA VEST

VARNOSTNA AKCIJA

Prejšnji petek so delavci milice in organov za notranje zadeve izvedli varnostno akcijo, katere cilj je bil: ugotoviti stanje v prometu, na področju javnega reda in miru ter v čuvajski službi v organizacijah združenega dela. V prometni akciji so miličniki ustavili 297 voznikov motornih vozil in ugotovili, da jih precej vozi v nasprotju z določili zakona o varnosti cestnega prometa. Miličniki so na kraju samem kaznovali 29 voznikov, sodniku za prekrške so jih prijavili 35, vozniško dovoljenje pa so odvzeli 16 upravljavcem motornih vozil, saj so ugotovili, da so vozili pod učinkom alkohola. V prometni akciji so izsledili 6 voznikov motornih vozil, ki niso imeli izpita oziroma potrdila o poznavanju cestno prometnih predpisov. Tudi tokrat vsem kršilec niso izrekli kazni, ampak so nekateri (52) zaradi manjših prekrškov le opozorili.

Kar zadeva čuvajsko službo, stanje ni ravno spodbudno, saj so med preverjanjem ugotovili, da nekateri čuvaji ne opravljajo svojega dela v redu, čemur se lahko reče, da tu in tam med delom tudi malo počivajo. Tiste organizacije združenega dela, kjer imajo take čuvaje, so delavci organov notranjih zadev te dni na ugotovitve opozorili s pdešnim dopisom.

Kot že rečeno, v petkovi akciji so preverjali tudi izvajanje zakona oziroma občinskih odlokov o javnem redu in miru. Ugotovitve so zelo ugodne, razen v primeru, ko 6 gostov zasebnik, ki oddaja sobe, turistov ni prijavil, zato so ga ovadili sodniku za prekrške.

Š. S.

radijski in televizijski spored od 17. do 23. julija

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.30 Poročila, 17.35 Jazz na ekranu: Kvartet Jusef Lateef, 18.05 Obzornik, 18.15 Marx in Engels II, 19.00 Ne prezrite, 19.15 Risanka, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, dokumentarna serija, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 Cirkus, 21.30 V znamenju, 21.45 Nočni kino: Nočni pregon, ameriški film Oddajniki II. TV mreže: 17.40 TV dnevnik v Madžarski, 18.00 TV dnevnik, 18.15 Mali svet, otroška oddaja, 18.45 Pesem, ki traja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Zeleni kabaret, 20.35 Poročila, 20.40 Teveteka, 21.50 TV znanci: ZRN (do 23.50) TV ZAGREB 17.55 Pregled sporeda, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Mali svet, 18.45 Pesem, ki traja, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 20.00 ljubljska banka Pomurska banka Ustvarjanje Titove Jugoslavije: »Mednarodno priznanje«, 21.00 Dober večer, Mišo Kovač, 21.50 Dnevnik, 22.05 Poreklo mafije (serijski film). TV AVSTRIJA Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Latinsčina, 9.00 Angleščina, 9.30 Jaz sem gospodar v hiši (film), 11.05 Nemi filmi, 11.20 Klub seniorjev, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.00 Smeš z Bobom (film), 14.45 Visti iz Irske, 15.00 Buddenbrookovi, 16.00 Eci, peci, pec, 16.30 Medvedki so prosti, 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 Pan-optikum, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Zadnja pošiljka (film), 20.15 Reklame, 20.20 Opretni koktail, 21.10 Reklame in šport, 21.20 Nočni studio, 22.20 Poročila Drugi program 11.55 Pregled sporeda, 12.00 Športno popoldne, 17.00 Galerija, 17.30 Brez nagobčnika, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Odprava v živalski svet, 20.00 Domači profesionalci, 20.15 Reklame, 20.20 Politika v petek, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Blondinka iz Pekinga (film), 22.40 Poročila TV MADŽARSKA 15.55 Burt Bacharach, glasbeni film, 16.45 Pet minut meteorologije, 16.50 Iraška folklor, 17.10 Istvan Rostas, portret, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Delta, znanstveni magazin, 19.25 Še pol ni res, kviz, 19.55 Nek humorist je odšel; spomin na Pala Kiralyhergyja, 20.40 Lahko noč, odrasli; Nebeška dekleta, nadaljevanka, 21.40 TV dnevnik.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo (naš nasvet, sobotna reportaža), 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 16.00 Beograd: Finale Jugoslovskega pokala v plavanju, prenos, 17.30 Poročila, 17.35 Pustolovštine severnega medveda, japonska risani film, 18.55 Naš kraj: Barje (Kolpa), 19.10 Zlata ptica, 19.15 Risanka, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Grič, ameriški film, 22.00 Propagandna oddaja, 22.05 Festival »Split 81«, posnetek, 23.20 TV kazipot, 23.40 Poročila Oddajniki II. TV mreže: 17.30 Subotica: Jugoslovskega prvenstvo v atletiki, prenos, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Romatnika proti klasicizmu, dokumentarna serija, 21.00 Poročila, 21.10 Človek in zakon, dokumentarna serija, 21.40 Športna sobota, 22.00 Dubrovnike poletne igre koncert Zagrebške filharmonije (do 22.45) TV ZAGREB 14.55 Pregled sporeda, 15.00 Poletno popoldne, 17.00 Oddaja za otroke, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Brigadirski TV-studio, 18.45 Poetično ljubljska banka Pomurska banka gledališče: »Da bo življenje ljubezen«, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Če bomo živi, bomo videli (domači film), 21.40 EPP, 21.45 Dnevnik, 22.00 Nočni žep, 23.30 Pregled sporeda za nedeljo. TV AVSTRIJA Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Latinsčina, 8.35 Francoščina, 9.05 Italijanščina, 9.20 Italijani v rdečem in modrem, 9.35 Poletje v Rimu, 10.25 Nočni studio, 11.30 Pojmo skupaj, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.05 Carrie (film), 16.00 Rezlajmo skupaj, 16.30 Stari parnik, 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 Dva v sedem, 17.25 Mednarodni variete, 17.45 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport in reklame, 19.15 Prijeten vikend, Mr. Bennett (film), 20.45 Reklame, 20.50 Šport, 21.25 Roger Whittaker, 22.10 Poročila. Drugi program 10.55 Pregled sporeda, 11.00 Športno popoldne, 18.00 Trailer, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Primer za ljudskega advokata?, 19.15 Talenti in obudovalci (film), 20.45 Religija, 20.50 Strgana veriga (film), 22.20 Poročila TV MADŽARSKA 8.05 Za otroke, 9.25 Strah, nemški film, 13.50 Štokljia, 14.00 Golgeter, za otroke, 14.30 Rodolfove čarolije, 15.05 Brodolomci, nadaljevanka, 15.50 Čakamo prijatelje, dok. film, 16.30 Parabola, 16.50 Družinski magazin, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Noč v Benetkah, opereta, 21.05 Naj počivajo v miru! Western, 22.50 TV dnevnik.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232) TV LJUBLJANA 9.10 Poročila 9.15 Sezamova ulica, otroška serija, 10.15 Šoferja, nadaljevanka TV Beograd, 11.10 TV Kazipot, 11.30 Narodna glasba, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Poročila (do 13.05), 15.15 Beograd: Jugoslovskega prvenstvo v veslanju, prenos, 16.00 Beograd: Plavanje, finale za jugoslovskega pokal, 17.20 Risanka, 17.30 Športna poročila, 17.40 Zgodovina nastaja ponoči, ameriški film, 19.15 Risanka, 19.22 TV in radio nocoj, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Đ. Lebovič-M. Smoje: Partizanska eskadrilja, nadaljevanka TV Sarajevo, 20.40 Propagandna oddaja, 20.45 Turizem Španska izkušnja, dokumentarna reportaža, 21.15 Jazz na ekranu, 21.35 V znamenju, 21.50 Športni pregled. Oddajniki II. TV mreže: 15.55 Nedeljsko popoldne, 17.25 Subotica: Jugoslovskega prvenstvo v atletiki, prenos s slovenskim komentarjem, 18.45 Dokumentarna oddaja TV Ljubljana, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Čas jazz, 21.00 Poročila, 21.10 Mali koncert z revijskim orkestrom RTV Ljubljana (22.05) TV ZAGREB 9.00 Brazde (oddaja v madžarskem jeziku), 9.45 Pregled sporeda, 9.50 Poročila, 10.00 Filmska matineja za otroke, 11.30 Pevci in pesmi (oddaja o narodni glasbi), 12.00 Kmetijska oddaja do 13.00, 13.50 Imate radi TV?, 14.25 Afriški slon (ameriški film), 15.55 Nedeljsko popoldne, 17.25 Gnezdo na vetru (sovjetski film), 18.55 Risanka, 19.00 Zagreb '80, 19.15 Risanka, 19.20 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Partizanska eskadrilja, 20.40 Mali koncert: VIS »Ambasadori«, 21.00 Dokumentarna reportaža, 21.30 Dnevnik, 21.50 Športni pregled. TV AVSTRIJA Prvi program 10.00 Tiskovna ura, 14.20 Prijateljstvo proti volji (film), 15.50 Toby in Tobias, 16.20 Ostržek, 16.45 Klub seniorjev, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Narodna glasba iz Avstrije, 18.00 Avstrija v sliki, 18.25 Religija, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport, 19.15 Casanova (musical), 21.20 Poročila Drugi program 9.30 Religija, 11.55 Pregled sporeda, 12.00 Športno popoldne, 17.30 Okay, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Tedenski pregled. TV MADŽARSKA 7.05 Spored za otroke, 8.20 Pravični film, 10.15 Carobna palica, predstava otroškega gledališča, 13.50 Narodna glasba za mladino, 14.05 Spored Studia Szeged, 14.40 Priporočamo naše sporede, 15.05 Motokros, 16.00 Tobačna polja, amer. film iz serije John Ford, 18.00 Teden, 18.05 Colombo, kriminalka, 20.35 Ravelove skladbe, 21.15 Telesport.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodnozabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.50 Poročila, 17.55 Vrtec na obisku: Gradič, 18.05 Mozaik kratkega filma: Sprint in skok ob palici, angleška filma, 18.35 Obzornik, 18.45 Mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik. ljubljska banka Pomurska banka 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 J. Radunović: Molk profesorja Martića, drama TV Novi Sad, 20.55 Kulturne diagonale, 21.35 V znamenju. Oddajniki II. TV mreže: 17.20 Bukarešta: Univerziada-gimnastika (M), prenos (do 18.30), 19.00 Športna oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Znanost in mi, 20.50 Poročila, 21.00 Srečno, tujka, avstralska nadaljevanka, 21.50 Iz sporeda TV Ljubljana: Naj damo postreliti kadilce?, dokumentarna oddaja (do 22.20) TV ZAGREB 15.05 Poletno popoldne do 17.05, 17.55 Pregled sporeda, 18.00 Poročila, 18.05 TV-koledar, 18.15 Zlatarjevo zlato (oddaja za otroke), 18.30 Priče o vstaji, 18.45 Podijum, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ko poje čuk (drama TV Ljubljana), 21.10 EPP, 21.15 Izbran trenutek, 21.20 Kultura v objektivu, 22.05 Dnevnik, 22.20 »Oče« in »Šaran« (risanki). TV AVSTRIJA Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Latinsčina, 9.00 Angleščina, 9.30 Ljubica (film), 11.05 Nemi filmi, 11.15 Vse življenje je kemija, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.00 Veliki blef (film), 15.30 Sence nad Sia Chenom. ljubljska banka Pomurska banka 16.00 Eci, peci, pec, 16.25 Oddaja z mislo, 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 Jadrnica 121 SP, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Prizma, 20.00 Videoteka, 21.45 Poročila Drugi program 16.55 Pregled sporeda, 17.00 Usmeritev, 17.30 Bonanza, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Ali poznate melodijo? 20.00 Reklame, 20.05 Boney M., 21.50 Deset pred deseto, 21.20 Klub 2 in poročila TV MADŽARSKA 15.05 Naše telo, 5. del, 15.30 Sodba, češka nadaljevanka, 16.15 Stop! Prometna vzgoja, 16.30 Utica, 16.55 Opretni spored Róberta Ratonijaja, 17.25 Poldrug milijon korakov na Madžarskem, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Banda črne mačke, sovjetska serijska kriminalka, 20.10 Naš sodobnik Ivan Mandy, 21.15 TV dnevnik, 21.25 Univerziada 1981, vmes reportaža o športnem taboru Tata.	RADIO MURSKA SOBOTA PRENOS OSREDNJE-GA SLOVENSKEGA SPOREDA TV LJUBLJANA 14.55 Poročila, 15.00 Rdeča zora, mladinska nadaljevanka TV Beograd, 15.30 Vesna iz Zagorja, glasbena oddaja, 16.00 Tri četrtine sonca, slovenski film, 17.35 Izjemni zbornik revolucionarnih izročil, reportaža, 18.10 Miniature: Alojz Srebotnjak — Pesem s Krasa, 18.30 »Slovenska zemlja mili dom, nate vedno mislil bom...«, dokumentarna oddaja, 19.10 Zlata ptica, 19.15 Risanka, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Mile ljubljska banka Pomurska banka Klopčič: Mati, drama, 21.15 Pesem soncu in človeku — poje Partizanski pevski zbor iz Ljubljane, 22.00 Miniature: Božidar Jakac — Partizanski obrabi, 22.10 Poročila. Oddajniki II. TV mreže: 15.00 Bukarešta: Univerziada — gimnastika (mno-goboj moški), plavanje, atletika, prenos, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Sezamova ulica, otroška serija, 18.45 Na obisku... 19.30 TV dnevnik, 20.00 V. Bradič: Čmerika — Srbska trava, predstava Ljudskega gledališča iz Titovega Užica, 21.35 Poročila, 21.40 Šoferja, ponovitev nadaljevanke, 22.35 Književni klub (do 23.05) TV ZAGREB 15.30 Poletno popoldne, 17.55 Pregled sporeda, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ugrabitve, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zunanje-politična oddaja, 20.50 Jacques Brel (zabavnoglasbena oddaja), 22.00 Dnevnik, 22.20 Ohridsko leto 81 (posnetek). ljubljska banka Pomurska banka Dnevnik, 20.00 Zunanje-politična oddaja, 20.50 Jacques Brel (zabavnoglasbena oddaja), 22.00 Dnevnik, 22.20 Ohridsko leto 81 (posnetek). TV AVSTRIJA Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Latinsčina, 9.00 Angleščina, 9.30 Farmerjeva hčerka (film), 11.05 Možje z jeklenimi živci, 11.15 Waltonovi, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.00 Mr. Hobbs na počitnicah, 15.50 Veselje z zabavo, 16.00 Eci, peci, pec, 16.30 Marco, 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 TV kuhinja, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 17.24 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Sončni konji, 20.05 Somrak bogov na strehi sveta, 20.50 Večerni šport, 21.40 Poročila Drugi program 17.55 Pregled sporeda, 17.00 Popotovanje po Avstriji, 17.30 Bonanza, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Freddy Quinn, 20.45 Reklame, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Klub 2 in poročila TV MADŽARSKA 15.10 Velike reke v luči zgodovine; Pad, 16.45 Stop, prometna varnost, 16.10 Filmi za otroke, 16.50 TV borza, 17.00 Landroch, TV film, 17.35 Telesport, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Kratki filmi: Noj; Ekspres posnetek iz Japonske, 20.10 Mladinska ura, 21.10 Pozdravljamo vas na Kubi, 21.40 TV dnevnik, 21.50 Univerziada 1981, pregled dogodkov dneva.		

tedenski koledar

PETEK, 17. julij — Aleš
SOBOTA, 18. julij — Miroslav
NEDELJA, 19. julij — Zlata
PONEDELJEK, 20. julij — Marjeta
TOREK, 21. julij — Danijel
SREDA, 22. julij — Dan vstaje
ČETRTEK, 23. julij — Brigita

kino

»PARK« MURSKA SOBOTA
17. julija ob 18. in 20. uri ter 19. julija ob 16., 18. in 20. uri ameriški barvni vstavionski film: »ZADNJI OBJEM«;
20. in 21. julija ob 18. in 20. uri italijanski barvni vstavionski film: »LJUBEZEN IN NABOJ«;
22. in 23. julija ob 18. in 20. uri hongkongski barvni kinema-skopski film: »MOŽ DINAMO«.

GORNJA RADGONA

17. julija ob 19.30 uri ameriško-iranski-nemški film: »PROJEKTIL X«;
18. julija ob 19.30 uri ameriški film: »MISTER MILJARDER«;
19. julija ob 9.30 uri ameriško-iranski-nemški film: »PROJEKTIL X« in ob 19. uri ameriški film: »MISTER MILJARDER«;
22. in 23. julija ob 19.30 uri jugoslovanski film: »ČLOVEK, KI GA JE TREBA UBITI«, ogled filma otrokom ni dovoljen.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

18. in 19. julija mehiški film: »PREVELIKA ŽRTEV«.

ČRENŠOVCI

17., 18. in 19. julija italijanski barvni film: »RAZIŠKOVANJE S STRAHOM«.

prodam

MOPED (5 prestav), v dobrem stanju, prodam. Bačić, Stanjevič 80. M-2316
FIAT 750 prodam. Zemljič, Rihtarovci 11/A, p. Radenci. M-2318
STREŠNO ZAREZNO OPEKO FOLC PRODAM. VPRAŠATI: Mala nova ulica 4, Murska Sobota. M-2320
P 126 — karambolirano in kabino za TAM 2001 — komplet, prodam. Gomboc, Polana 13. M-2321
AVTO 126 P, ugodno prodam. Ob kanalu 16. M. Sobota. M-2362
TRAKTOR STEYER 30 PS in MOTORNO KOLO APN, prodam. Tešanovci 107. M-2363
TELICO staro 12 mesecev in KOBILCO, prodam. Žitkovci 21, Dobrovnik. M-2365
MALE PUJSKE prodam. Krajna 36. Tišina. M-2366
PEČ za centralno kurjavo v dobrem stanju — cena 5.000,00 din, prodam. Jože Rožman, Radenci 12. M-2367
R 8 — malo karamboliran — lahko tudi po delih, prodam. Grad 176. M-2368
PLOHE po ugodni ceni, prodam. Vučja gomila 24. M-OP
ČZ ENDURO 175, z nekaj dodatne opreme zaradi odhoda v JLA, prodam. Jože Štefko, Ivanci 33, Bogojina. M-2369
MALE PUJSKE — večjo količino, prodam. Satahovci 40. M-2370
ENOMANUELNE ORGLE „CRUMAR“ in 200 W LESLIE OJAČEVALEC „ALLSOUND“ ugodno prodam. Tinev Geno, Naselje 14. divizije 79, M. Sobota. Tel. 21-600 int. 13 dopoldne. M-2371
KRAVO mlado s teletom, prodam. Lipovci 86. M-2372
KRAVO — staro 6 let, 9 mesecev brejo — vozna, prodam. Odranci 25, Črenšovci. M-2373
KORUZO, prodam. M. Črnici 13, Tišina. M-2374
MALE PUJSKE, prodam. Vaneča 79. M-2375
KOMBANJ 750 zaradi bolezn, prodam. Naslov v upravi lista. M-2365
HIŠO na deželi v dobrem stanju, prodam. Vseljiva po dogovoru. Prodaj tudi vinograd z žlahno trto, lahko oboje ali vsako posebej. Naslov v upravi lista pod šifro „NA DEŽELI“. Vi-256

kupim

POHIŠTVO SPALNICE, starejše, močnejše izdelave kupim. Kidričeva 85. M-2319
ŠPORTNI OTROŠKI VOZIČEK — nizki, kupim. Naslov v upravi lista. M-HS

sobe

SOBO oddam v najem dijakinji. Naslov v upravi lista. M-2332
OPREMLJENO SOBO s posebnim vhodom oddam fantu. Partizanska 50. M-2361

RAZNO

STANOVANJE V RADENCIH zamenjam za stanovanje v Gornji Radgoni (solidarnostno). Naslov v upravi lista. M-2296
K HIŠI je prišel mladi pes, črne barve. Lastnik ga lahko dobi v Tropovcih št. 29, p. Tišina. M-2322
OBVESTILO!
Gostilna Horvat-Lovenjak, Polana pri Murski Soboti, sporoča vsem cenjenim gostom, da bo lokal od 20. julija do 17. avgusta zaprt zaradi letnih dopustov. Po tem datumu se za obisk spet toplo priporočamo. M-MM
PREKLIC!
Preključem veljavnost hranilne knjižice št. 14001-4 HKS KK Gornja Radgona. Mirko Bezec, Plitvički vrh 42, p. Gornja Radgona. M-2347
OBVESTILO!
Obveščam javnost, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih naredil moj mož Alojz Ficko. Kristina Ficko, Kovačevci 17, p. Grad. M-2344

VESTNIK V VSAKO HIŠO

Geslo: VESTNIK INFORMIRA IN NAGRAJUJE, še vedno velja! Letos pojdemo na izlet v Varaždin. Seveda se izleta lahko udeležijo le naročniki Vestnika, ki imajo plačano naročnino za to leto. Če še niste poravnali obveznosti do svojega tednika, storite to čimprej, kajti morda vam bo žreb naklonjen in boste tako lahko šli na izlet, ne da bi vam bilo treba plačati. Sicer pa že zbiramo prijave tudi za ostale udeležence. V Varaždin, ki praznuje letos 800-letnico obstoja, bo potovalo 800 prijateljev domačega lista. Bodite med njimi tudi Vi! Povabite tudi soseda, znanca, sorodnika... Če Vestnika še nimate, ga opozorite na naročilnico, s katero se lahko naroči na domači tednik. Seveda pa s to naročilnico lahko tudi vi, ki list prejimate že dlje časa, naročite Vestnik svojim najbližjim. Širite krog bralcev domačega lista!

Naročilnico pošljite na upravo Vestnika, 69000 Murska Sobota, Titova 29/1.

KRAJEVNA SKUPNOST BELTINCI v soglasju s CESTNO KOMUNALNO SKUPNOSTJO MURSKA SOBOTA

zbira interese za individualno gradnjo

NA „JUGOVEM“ V BELTINCIH

Prijave oddajte pisмено na Krajevno skupnost Beltinci do 7. 8. 1981.

Prijave zbiramo zaradi možnosti ustanovitve stanovanjske zadruge.

Vse informacije lahko dobite na KS Beltinci oziroma na Cestno komunalni skupnosti Murska Sobota.

ZGEP „POMURSKI TISK“ DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB Murska Sobota, Lendavska 1

DELAVSKE SVET DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB

razpisuje

po določilih statuta in na podlagi sklepa dela in naloge

VODJA SPLOŠNO KADROVSKE SLUŽBE

(reelekcija)

Prijavljeni morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- VS šolska strokovna izobrazba pravne smeri
- 3 leta prakse v stroki

Dela in naloge se združijo za dobo štirih let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh od objave razpisa na naslov:

Splošno kadrovska služba ZGEP „Pomurski tisk“, Murska Sobota, Lendavska 1.

Prijavljeni bodo o izidu razpisa obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri, izbiro pa bomo opravili v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

OBVESTILO!

Združenja vojaških vojnih invalidov in borcev NOB Murska Sobota vabijo vse svoje člane na tovariško srečanje, ki bo v nedeljo, dne 19. julija 1981 ob 9. uri, v prostorih rakičanskega gradu z bogatim kulturnim programom.

Odbor za MDR na PGS Radenci

objavlja

prosta dela in naloge

- snazilke na šoli s polnim delovnim časom,
- snazilke v dijaškem domu s polovičnim delovnim časom.

Obe mesti razpisujemo za nedoločen čas.

Prijave pošljite na naslov: Poklicna gostinska šola Radenci.

NAROČILNICA ZA VESTNIK

Podpisani ..... iz ..... št. ....

pošta ..... naročam Vestnik. Pošiljati mi ga začnite od

..... 1981 dalje do preklica na zgornji naslov.

Vestnik naročam za ..... iz .....

št. .... pošta ..... Pošiljati ga začnite od 1981

dalje do preklica. Naročnino za tega naročnika plačam jaz.

V ..... dne ..... 1981 .....

(podpis)

(Dugi del naročilnice izpolnite le, če naročate list komu drugemu in mu ga boste sami plačevali)

OBJAVLJA

JAVNO LICITACIJO

naslednjih rabljenih osnovnih sredstev

- KIOSK**
izklicna cena 20.000 din
- bager UB 100**
izklicna cena 60.000 din
- tovorni avto csepel 453**
izklicna cena 50.000 din
- črpalka tomos muljna tip UMO-06**
izklicna cena 5.000 din
- motor torpedo — dvovaljni**
izklicna cena 6.000 din
- kosilnica mini padama**
izklicna cena 3.000 din
- vodovodna črpalka III.-fazni motor — 14 stopenj**
2 kosa
izklicna cena za kos 5.000 din

V izklicno ceno osnovnih sredstev ni vračunan prometni davek. Licitacija bo dne 30. 7. 1981 ob 10. uri pri skladišču „KOMGRADA“.

Ogled omenjenih sredstev je možen:

pod točko 1 na Ormoški cesti nasproti stare lekarne

pod točko 2 v gramoznici Krapje za vsa ostala objavljena osnovna sredstva pa na upravi vsak dan od 6. do 14. ure.

Interesenti so dolžni do 30 minut pred pričetkom licitacije vplačati pri blagajni varščino 10% izklicne cene.

Srednješolski center tehniško-pedagoške usmeritve v Murski Soboti

objavlja

RAZPIS

za vpis v 1. letnik srednjih šol po programih v srednjem izobraževanju za šol. leto 1981/82 (za izobraževanje ob delu) in sicer za naslednje programe in smeri izobraževanja:

- 1. obratni strojni tehnik — smer: energetik — 30 učencev**
- 2. voznik — 30 učencev**

Pogoji za vključitev v program:

— **obratni strojni tehnik:** uspešno končana poklicna kovinarska ali avtomehaniška šola in najmanj 1 leto delovnih izkušenj v kovinarski oz. avtomehaniški stroki. Izobraževanje ob delu traja 3 leta

— **voznik:** izpolnjena osnovnošolska obveznost, starost 18 ali več let, zdravstvena sposobnost za voznika in sklenjeno delovno razmerje. Izobraževanje traja 18 mesecev.

Prijave sprejema tajništvo Centra do 25. 8. 1981. K prijavi za vpis je potrebno predložiti še spričevalo o končanem zadnjem razredu poklicne šole in spričevalo o zaključnem izpitu (velja za vpis v program obratni strojni tehnik) oziroma spričevalo o končanem zadnjem razredu osnovne šole in zdravniško spričevalo (velja za vpis v program voznik).

Šolnina bo za omenjena programa znašala predvidoma 10.000,00 din do 14.000,00 din letno, odvisno od števila vpisanih učencev.

prodam

ZASTAVO 1500 KARAVAN, v nevoznom stanju, lahko tudi po delih, prodam. Vprašati: Krajnc, Titova 1/B. M. Sobota ali Bahun, Gradišče 3 (ogled avtomobila). M-2219

MZ 250, letnik 1979 in kombinacija št. 40 prodam za 18.000 din. Franc Tratnjek, Sovjak 113, p. Videm ob Ščavnici. In-255

BOJLER (80 l) v uporabnem stanju, poceni prodam. Informacije po telefonu 069 81-213. In-253

BIVŠO GOSTILNO (za obnovitev v motel), ob križišču cest, avtobusni postaji, 3 km od Ljutomera na Kamenščaku 66, ugodno prodam. Puconja, Babinci 30, Ljutomer. In-254

MOPED TOMOS (5 prestav), 50 ccm letnik 1981, prodam. Stan-ko Matjašec, Lipa 133. M-2330

RENAULT-4, neregistriran, prodam. Bagari, Partizanska 23, Bakovci. M-2331

KOSO za traktor steyr, ugodno prodam. Geza Lutar, Sebeborci 56. M-2334

MALE PUJSKE PRODAM. Satahovi 35. M-2337

ZASTAVO 101 SC, letnik 1979, karambolirano, prevoženih 11.000 km, prodam. Drvarič, Zenkovi 17. M-2338

ENOOSNO PRIKOLICO ZA PNEVOZ ŽIVINE, prodam. Aranka Oškola, Panovci št. 39. M-2339

TRODELNE TRAKTORSKE BRANE PRODAM. Anton Lang, Kruplivnik 74, p. Grad. M-2340

TRAKTORSKO ŠKROPILNICO (300 l) prodam. Brezovci 60. M-2341

MIKROFONE SCHURE PRODAM. Horvat, Turnišče 223. M-2342

LADA 1600, prevoženih 28.000 km (gume trajal, radio, prtljažnik), ugodno prodam. Informacije: Gumilar, M. Kuzmiča 16. M. Sobota, telefon od 7. do 9. ure: 22-162. M-2343

ROTACIJSKO KOSILNICO, prodam. Kumin, Brezovci 68. M-2346

KORUZO — luščeno — večjo količino, prodam. Radoslavci 11, Bučkovci. M-2348

PEUGEOT 304 — letnik 1971 — v celoti obnovljen, pomična streha, poceni prodam. Telefon 23-901, v večernih urah. M-2349

FIAT 750, prodam. Odranci 98, Mirko Zver. M-2350

BARVNI TELEVIZOR, prodam. Miklošičeva 23, M. Sobota. M-2351

BOROVE in smrekove deske, prodam. Vaneča 87. M-2352

AMI 8 BREAK po delih, prodam. Litrop Jože, Gančani 225, Beltinci. M-2353

50 arov lepega mešanega gozda, v Sebeborcih (pri vikendaj), prodam. Krožna 2, Beltinci. M-2355

KRAVO s teletom — 5 let staro, prodam. Polana 33. M-2356

SLAMOREZNICO, prodam. Naslov v upravi lista. M-2357

KRAVO s teletom, prodam. (kontrola A). Tešanovci 51. M-2358

MOTOR MZ — dobro ohranjen, prodam. Franc Vidonja, Rakičan N. H. M-2359

ŠKODA 100 — spredaj malo karamboliran — tudi po delih ugodno prodam. Pečarovci 83. M-2360

ŠKODA, letnik 1976, prodam. Nasova 3, p. Apače. M-2312

KRAVO, brejo 8 mesecev, prodam. Tišina 32. M-2313

KRAVO, staro pet let, brejo, prodam. Renkovi 70. M-2314

GRADBENO PARCELO v izmeri 7,87 kv. m v Krogu, prodam. Informacije 27. julija od 8. do 12. ure pri advokatu Jožetu Ratniku. M-2316

MLADO KRAVO, 8 mesecev brejo, prodam. Kuronja, Panovci 13. M-2323

OSEBNI AVTOMOBIL AUSTIN 1300 PRODAM. Cankarjeva 87, Murska Sobota. M-2324

RODOVNIŠKO NEMŠKO DOGO, (18 mesecev), prodam. Mladinska 7, Murska Sobota. M-2325

MALE PUJSKE PRODAM. Tišina 16. M-2326

TELICO, staro eno leto, prodam. Gančani 71. M-2327

SEME RDEČE DETELJE PRODAM. Krog 141. M-2328

HIŠO z 80 ari zemlje na Gorici prodam. Pavel, Polana 8, p. Puconci. M-2329

ŠKODA 100 letnik december 1972, prodam. Janez Celcar, Spodnja Ščavnica 58. M-2296

PUJSKE, stare sedem tednov, prodam. Poljska 8, Murska Sobota. M-2297

ELEKTRIČNO KITARO MELODIJA in ojačevalec GITAKORD, 25 W, prodam za 6.000,00 din. Informacije po telefonu: Dopoldne 21-580, interna 38 ali osebno pri Bertalančiču, Serdica 131. M-2218

KOMBAJN MASSEY FERGUSON, diesel motor, širina kose 2,5 m, prodam. Strukovci 6. m-2300

FIAT 126 P, letnik 1980 z dodatno opremo prodam. Farič, Tropovci 23/A. M-2302

WARTBURG, letnik 1977, registriran do junija 1982, prodam. Farič, Tropovci 23/A. M-2302

AUSTIN, letnik 1970 — lahko tudi po delih, prodam. Jerebic, Nedelica 33. M-2303

KOMBAJN KLAS, širina kose 2 m, primerno tudi za hribovite kraje, prodam. Jože Borovnjak, Serdica 85. M-2304

MALE PUJSKE IN PSE prodam. Krajna 56. M-2305

KOMBAJN EPLLE 211 H PRODAM. Kelenc, Dolnja Bistrica 108. M-2306

GRADBENO PARCELO v Rakičanu prodam. Alojz Hauptman, Bogojina 167. M-2307

MALE PUJSKE PRODAM. Puževci 58. M-2308

ZASTAVO 101, v dobrem stanju, letnik 1978, prevoženih 35.000 km, prodam. Stefan Baler, Kuštanovci 18. M-2309

HIŠO za gospodarskim poslopijem v Murski Soboti in nekaj zemlje — primerno za obrtnika, prodam. Naslov na upravi lista. M-2310

OBRAČALNIK ZA KOSILNICO BCS PRODAM. Predanovci 13. M-2311

Sporočamo žalostno vest, da je umrl po kratki bolezni naš dolgoletni sodelavec

Štefan Červek

vodja vzdrževanja

Od njega smo se poslovili v Murski Soboti v petek, 10. 7. 1981

Kolektiv ABC Pomurka, Agroservis Murska Sobota

S cvetjem ti grob krasimo v trajno ljubezen in spomin, cvetje s solzami svežimo, a v srcu polno bolečin

V SPOMIN

9. julija je minilo osem let odkar nas je zapustil komaj v 19. letu starosti naš dragi sin in brat

Jože Cmor

iz Moravec

Odšel si tiho, brez slovesa. Za teboj je nastala praznina. Boleča je resnica, da te ni in te več ne bo, toda tvoj lik ostane v naših srcih do konca dni.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in ste ga ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: mama, oči, bratec Milan in stari mami

PZC TOZD Splošna bolnišnica Murska Sobota

OBJAVLJA javno licitacijo

za prodajo
— rabljenega osebnega avtomobila R-4.

V izključno ceno 23.000 din ni vključen prometni davek. Licitacija bo dne 21. 7. 1981 ob 10. uri na dvorišču pred skladiščem v Splošni bolnišnici. Ogled vozila je možen na dan licitacije od 7. ure dalje.

ZAHVALA

Ob koncu življenjske poti našega dragega očeta, tasta, dedka, pradedka in strica

Aleksandra Kerčmarja

in naše drage mame, tašče, babice, prababice in tete

Marije Kerčmar

roj. Županek iz Peskovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sovaščanom za izraženo sožalje in darovane vence in cvetje. Posebna zahvala sosedom Jolanki Županek in Jolanki Ružič za takojšnjo pomoč ob njuni smrti. Zahvaljujemo se g. duhovniku za poslovilne besede in pevcem za odpete žalostinke. Hvala govornikom KS Gor. Petrovci za ganljive besede ob odprtih grobovih, pevcem KUD Štefan Kovač iz M. Sobote in vsem, ki ste nam pomagali v teh žalostnih dneh.

Iskrena hvala tudi vsem, ki ste ju spremljali na njuni zadnji poti.
Peskovci, 24. 5. 1981
10. 7. 1981

Žalujoči otroci: Irena, Ida, Amalija, Olga in Dezider z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 45. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, očka, sin, brat in sorodnik

Štefan Červek

iz M. Sobote, Jožeta Kerenčiča 14

Ob njegovi prerani smrti se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali, nas tolažili in pomagali, da smo nadvse dragega pokojnika pospremili k zadnjemu počitku. Zahvala vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, kolektivoma »Agroservis« iz M. Sobote in Mura TOZD »Ženska oblačila« — pri krojevalnici za darovane vence in cvetje. Najlepša hvala zdravnikom in medicinskemu osebju, posebno dr. Požunu, dr. Kastelčevi in medicinski sestri Červekovi za lajšanje bolečin v času njegove bolezn, duhovščini za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbi, govornikom za poslovilne besede ter vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Helena, sin Boris, hčerka Brigita, oče, sestri Marija in Helena z družinami, brat Emil z družino ter ostalo sorodstvo

OSMRTNICA

V 80. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, skrbni oče in dedek

Bela Horvat

pedagoški svetnik v pokoju

Od njega smo se poslovili v ožjem družinskem krogu 6. julija 1981 v Beltincih. M. Sobota, Maribor, 7. julija 1981

Za njim žalujejo: žena Mara ter otroka Mara in Andrej z družinama

Že leto dni te zemlja krije, v gomili tihi mirno spiš, srce ljubeče več ne bije in ti se več ne prebudiš.

V SPOMIN

28. julija bo minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Jože Ficko

iz Boreče

Ne moremo verjeti, da te dragi mož in oče ne bomo več videli. Praznina za teboj je boleča, a spomin nate ne bo ugasnil, dokler bomo živeli mi.

Žalujoči: žena, sinova Jože in Ivan z družinama, hčerka Majda ter hčerke z družinami

V SPOMIN

23. julija mineva eno leto bridkega žalovanja, odkar nas je mnogo prezgodaj, tiho in mirno zapustil v cvetu mladosti naš ljubi sin, brat in stric

Franc Kuhar

iz Tišine

Tebe ni več, a tvoj vedri, nasmejani lik še vedno živi med nami in spomin na tebe ne bo nikoli zbledel.

Vsem, ki se ga še spominjate in krasijo njegov prerani grob s cvetjem — naša najiskrenejša zahvala.

ŽALUJOČI: VSI TVOJI

Treh dnevov festivala, na katerem so prikazali ljudske plesne in narodne noše, se je udeležilo prek sto folklornih skupin iz Bavarske in Avstrije.

Jugoslavijo je zastopala folklorna skupina iz Beltincev. Nastopajoče skupine so v dveh večerih pripravile pester program narodnih plesov, višek slavja pa je bila povorka s prikazom ljudskih šeg in običajev. Nemška publika je posebej topla sprejela beltinske plesalce iz prijateljskega Pomurja, ki so nastopili v prekmurskih narodnih nošah. Naša skupina, katere nastop si je ogledalo več sto pomurskih zdomcev zaposlenih v tovarni Audi, je poleg tega, da je sodelovala na festivalu noš, obiskala še slovensko kulturno društvo Lastovka, kjer so se pogovarjali o delu in življenju s številnimi Pomurci, ki so zaposleni v prijateljskem mestu Ingolstadt.

Boris Hegeduš

Pomembna pridobitev

Pred dvema tednoma je pristalo na letališču pomurskega letalskega centra novo letalo.

Gre za dvosed tipa UTVA-75. Letalo je plod domače proizvodnje. Izdelano je bilo v letalski tovarni v Paračinu in stane 205 starih milijonov. Dobili so ga za potrebe teritorialne obrambe. Enaka letala so dobili vsi podobni aero klubi. Ta tip letal je namenjen predvsem za osnovno šolanje pilotov, v pomurskem letalskem centru pa ga uporabljajo za šolanje ter za vleko jadralnih letal.

UTVA-75 je sodobno in estetsko oblikovano letalo (o čemer se lahko prepričate na fotografiji) in je gotovo pomembna pridobitev za hitrejši razvoj letalskega športa v naši občini.

D. Štefanec
Foto: M. Skledar

DOMAČIKRUH — Dandanes le še malo kje doma pečejo kruh, čeprav ga imamo rajši kot »pekovskega«. Med redkimi, kjer še vztrajajo pri nekdanji tradiciji, so tudi Ōrijevi s Hodoša. Mama Elza vsak teden v koritu mesi 6 do 7 kolačev domačega kruha.

Foto: J. G.

Sodeč po začetni zagnanosti, bo vaško gasilski dom v Rakičanu še pred jesenjo pod streho. Po izkopavanjih so v soboto v dvanajstih urah zbetonirali temelje. V prvi izmeni (na sliki), je sodelovalo kar 22 vaščanov, v popoldanski pa 23. Delo so končali pred dogovorjenim časom. Priganjali so jih kar trije mešalci, sami pa so se zavedali, da morajo čim prej dograditi vaški dom, v katerem bodo ob dvorani, sejni sobi in dveh gasilskih orodjarnah še pisarna krajevne skupnosti, knjižnica in druge pritlikline. Več kot dva in pol milijona bodo vložili v to prepotrebno vaško stavbo.

Delajo vsi, od mladih do starejših, ne zamujajo... Tako je bilo tudi med tednom, večjo delovno akcijo pa bodo pripravili spet v soboto.

J. Stolnik

47-članska mladinska delovna brigada »Ljudska pravica«, sestavljena iz srednješolcev in delavcev lendavskih organizacij združenega dela, je odpotovala v Novo Gradiško, kjer bo sodelovala na zvezni mladinski delovni akciji.

DOBRO PRIPRAVLJENI NA TURISTIČNO SEZONO

Zdaj, ko smo v obdobju razcveta največje turistične sezone, je temu primeren dotok turistov. Ti ne obiskujejo le našega Jadrana, ampak jih je veliko tudi v kopališčih in zdraviliščih. S turistično sezono pa je tesno povezana celotna ponudba naših gostišč in če že govorimo o zdraviliščih, ne moramo prezreti zdravstvenih uslug.

Obiskali smo pomurska kopališča in se pozanimali, kaj vse lahko nudijo obiskovalcem poleg kopanja in kako so na letošnjo sezono sploh pripravljene. V Murski Soboti imajo poleg vročega sonca in prijetne hladne vode bife, ki skrbi za dodatno osvežitev grla in preganja lakoto s hladnimi prigrizki. Kopališki mojster skrbi za varnost, zamenjali pa so tudi pumpe. V Radencih skrbita za varnost kar dva kopališka mojstra. V razpolago so igrišča za košarko in odbojko, potekajo pa tudi že plavalni tečaji.

V Termah v Lendavi so na letošnjo sezono dobro pripravljene. Gostom lahko nudijo 23 ležišč. Ob večerih jih zabava domači ansambel, podnevi pa lahko igrajo nogomet in odbojko. Kolektiv Term svojim gostom zlasti priporoča bograč.

Tudi v Banovcih so se na letošnjo sezono dobro pripravili. Gostom nudijo vse gostinske usluge, ponudba je standardna. V bližini je slaščičarna.

Največjo pozornost smo tokrat posvetili Moravskim toplicam, kjer so pričeli s pripravami na letošnjo sezono že avgusta lani. Sanirali so kopališke objekte, igrišča za odbojko in nogomet, dokončno so uredili tudi trim stezo, ki je zaradi rekreacijskega značaja najprimernejša za starejše goste. Tu je tudi bližnji ribnik, ki ponuja razvedrilo ljubiteljem ribolova, in izposoja koles za izlete v bližnje okolice. V Martjancih si gostje lahko ogledajo gotško cerkev iz 14. stoletja s freskami, v Selu je kot posebnost romanska rotunda iz 13. stoletja, v Bogojini moderna cerkev, v Filovcih pa kot največja znamenitost lončarska obrt.

Prosta mesta v Moravcih so hitro razprodana. Že od začetka

sem prišel leta 1966 in sem tu štirinajstič. Domačini so izredno gostoljubni. Tudi s strežnim osebjem sem zadovoljen, saj na kosilo ne čakam več kot pet minut. Kar se tiče cene, bi jo zelo težko realno ovrednotil. Rečem lahko samo to, da je za mene nizka. V tem času sem precej razširil krog jugoslovanskih prijateljev. Nekoliko me moti močvirnata podlaga prostora za kampiranje. Od malega sem bil vzgojen v športnem duhu in še vedno rad plavam, ribarim v Bukovniškem jezeru, rad pa tudi zaplešem, za kar je v Moravskih toplicah do-

Kot je marsikomu verjetno že znano, so Moravske toplice 1. januarja 1981 dobile uradni status zdravilišča. Dvajset let je od takrat, ko je v Moravcih namesto nafte pritekla iz zemlje vroča voda, ki jo je sekretariat za zdravstvo SRS leta 1964 proglasil za naravno zdravilno sredstvo. Od takrat prihajajo bolni in zdravi, prvi se zdravijo, drugi utrjevati zdravje. Zdravijo si bolečine v križu, mišične tegobe, revmo, luskavico... Objektivno preverjeni podatki so pokazali, kako zelo pomaga ta voda bolnikom z luskavico. Za te

Ignac Horvat je pri vsem tem postavil kot izhodiščno točko human odnos do bolnikov, ki naj bo prežet z občutkom topline in varnosti. V zdravilišču bo od slej popolna fizioterapija z masažami. Kot zanimivost naj povemo, da je delovni čas zdravstvene ambulante od 6 do 20 ure. Dopoldan je na voljo zdravnik, medicinska sestra pa je na voljo ves dan.

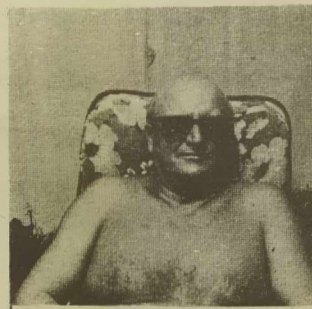
Vili Olenšek iz Celja: „Že nekaj let iščem mir, sprostitvev in razvedrilo, ki ga najdem samo v Moravskih toplicah. Če mi je vreme naklonjeno, obiščem ta

bom poskrbel za pravočasno rezervacijo. Devet let že spremljam razvoj Moravec in povedati moram, da v obdobju združitve ni bilo vidnejših uspehov v razvoju. Moti pa me plačevanje zdravstvenih uslug.“

Kako je dejansko s tem, so nas seznanili v recepciji. Vsak gost, oproščen participacije, lahko koristi brezplačne usluge v zdravstvenih ustanovah, ne pa v zdravilišču.

Zakonca Vera in Jože Slanič iz Maribora sta z veselim obrazom zapuščala Moravec. Tu sta preživela sedem dni. Pohvalila sta domačine in osebje zdravilišča. Jože se je namakal v zdravilni vodi, predvsem zaradi obolele hrbtenice. Povedala sta, da poleg kopanja drugih možnosti ni sta iskala. Doselej sta preživljala dopustniške dni na morju, ker pa sta zdaj že nekoliko v letih in je morsko sonce za njiju prevročje, voda pa premrzla, sta se odločila za takšno obliko krajanja počitnic.

MAJDA ZVER
VERA GRANFOL

Simon Parzinger

so stalno prisotne tuje agencije, ki skrbijo za obiske tujih gostov. S temi agencijami so sklenjene vsakoletne pogodbe z rezervacijo za tekoče leto, seveda pa jim je potrebno priskrbeti propagandni material, ki vsebuje vse, kar zadeva cene in prostorske zmožljivosti.

Pogovarjali smo se z enim od tujih gostov, ki se je za obisk Moravskih toplic odločil na lastno pobudo. Simon Parzinger iz Amberga v Nemčiji pravi: „Sem eden izmed prvih tujcev, ki so začeli obiskovati ta kraj. Prvič

Vili Olenšek

bro poskrbljeno. Naslednje leto spet pridem.“

Letos so novosti tudi na področju glasbenih prireditev. Kar trikrat lahko prisluhnejo solistom in dvakrat tedensko zaplešejo.

Seveda pa se soočajo s problemi, ki zadevajo prevozne storitve. V tem se na področju Pomurja kaže slabo sodelovanje.

Gostje nenehno prihajajo in odhajajo in zlasti v največji turistični sezoni bi morali poskrbeti za avtobusne zveze vsaj ob nedeljah, ko je gostov tudi največ.

Vera in Jože Slanič

bolnike je priporočljivo 30 do 40 minutno kopanje v kadi in sončenje. Zdravljenje te bolezni naj bi postalo v bližnji prihodnosti prednostna naloga. Zdravstveni delavci želijo, da bi prišlo do povezave z dermatološko in kirurško kliniko, odkoder bi jim pošiljali paciente. Obiskovalci so sami opazili da je voda zdravilna in tako je kolektiv tukajšnjih delavcev sklenil da sprejme medse redno zdravstveno službo. Ta naj bi opravljala zdravstvene storitve kot primarno dejavnost v Moravskih toplicah. Zdravniki

NAŠA AKCIJA

kraj kar dvakrat letno. Že februarja si rezerviram hiško, kjer se počutim povsem domače. Tudi v prihodnje, ko bo zgrajen hotel,

Bazen z zdravilno vodo